

Soběstačnost a solidarita

Vrchol Loučná – Krušné hory, Autor: Kamil Urban

TEMA 100. vydání

4/2023

Čtvrtletník
Okresní
hospodářské
komory Most

ROČNÍK 18 / 100. VYDÁNÍ / PROSINEC

technika | ekonomika | marketing | aktuality

Mostecko se po ukončení těžby uhlí změní...

Rozhovor s Ing. Petrem Lencem, generálním ředitelem skupiny
Sev.en Česká energie
Str. 6–9

Aktuální pohled na německou a českou energetiku...

Konzultační workshop OHK Most a IHK Halle-Dessau
Str. 28–29

Čtvero ročních období...

Podzim s Václavem Větvičkou
Str. 34

Ing. Petr Lenc

JIŽ 30 LET EXPERTI NA STAVEBNICTVÍ A PRŮMYSLOVÉ TECHNOLOGIE

FIRECLAY®

Od svého založení v roce 1993 se stala FIRECLAY, spol. s r.o. jednou z nejvýznamnějších stavebních firem v celém Ústeckém kraji, jejímž cílem je především vysoká kvalita, dodržení termínů, bezpečnost prací a ohleduplnost k životnímu prostředí .

- ✓ Klíčovým oborem, v němž firma patří k nejvýznamnějším v celé republice, jsou realizace a opravy žárovzdorných vyzdívek vysokoteplotních zařízení, pecí a kotlů na základě těch nejlepších technických řešení.
- ✓ Dalším oborem činnosti jsou průmyslové stavby a protipožární obezdívky. Díky kvalitnímu týmu odborníků, dlouholetým zkušenostem, certifikovaným postupům a také zázemí společnosti, zajistí FIRECLAY, spol. s r.o. komplexní stavbu.
- ✓ FIRECLAY, spol. s r.o. provádí i zemní práce pro pozemní, dopravní, průmyslové a inženýrské stavitelství, zabývá se občanskými stavbami a údržbou budov včetně likvidace asbestových zátěží.
- ✓ Všechny tyto činnosti dokáže zajistit od zpracování projektu, přes vlastní realizaci až po kolaudaci a zprovoznění stavby.

FIRECLAY, spol. s r.o.

Růžodol 5
436 01 Litvínov
tel.: +420 724 870 320
obchod@firelay.cz
www.fireclay.cz

FIRECLAY®

Motto:

„Minulost není třeba milovat, stačí jí rozumět a nezapomenout, že končí v budoucnosti.“

Miroslav Ivanov

český spisovatel a spisovatel literatury faktu 1929–1999

Vážení čtenáři,

i v této komplikované době, kdy nás doslova drtí nepříjemná čísla nejen o cenách, inflaci a třeba počtech obětí ve válečných konfliktech, se najde číslo, které mě osobně způsobilo radost a pocit uspokojení. Držíte totiž v rukách již **sté vydání** našeho časopisu TEMA, kdy první číslo jsme vydali koncem jara roku 2006. Byl to tehdy jakýsi protest při poznání, že o naše názory neměla média bezúplatný zájem. Již téměř stokrát jsem měl tu čest uvádět svými úvodníky každé číslo a formovat jeho obsah k zadaným tématům. Až na výjimky speciálních vydání jsme for-

mou hlavních rozhovorů představili názory celé řady významných osobností, a to nejen na podnikatelská témata. Celá řada dalších článků pak představovala různé názory na aktuální stav zejména v podnikatelském prostředí, ale i jiná témata našla na stránkách TEMA své místo. Za celou dobu jsme dostali hodně uznání, což nás všechny, co se na obsahu TEMA jako mediální amatéři podílejí, velmi těší. Na závěr této malé vzpomínky si dovoluji uvést stále více aktuální, vůbec první úvodní citát nultého čísla TEMA z roku 2006:

„Hodně vědět a znát je vynikající a obdivuhodné, ale moudré a užitečné je vědět co je třeba udělat“.

A více k tomuto není co dodat, i když možná je - udělat to! :)

Nicméně vážení čtenáři a kolegové, přístupme k úvodním slovům tohoto vydání TEMA. Není divu, že při přípravě vydavatelského plánu v prosinci loňského roku, jsme si na závěr toho letošního připravili téma nanejvýš aktuální, tedy téma soběstačnosti a solidarity. V dnešním podivném světě tato témata nabývají stále více na významu, a to nejen u těch silně (a právem) medializovaných. Ano, mluvím o energiích, potravinách a surovinách. Nicméně ve stínu těchto, jsou jaksi stranou oblasti soběstačnosti, které příliš vážně nebereme, ale pozor – i zdánlivá nicotnost může mít i fatální důsledky. Proto jsme cíleně dali prostor i tématům z oblasti soběstačnosti v kultuře, zdravotnictví, vzdělanosti, intelektu apod. Věřím, že vás tato témata z per našich autorů zaujmou a přinutí k zamyšlení. K naší, stále ještě energetické soběstačnosti pořád patří ta ideologicky, bez racionální úvahy zatracovaná uhelná energetika, která nabyla na „popularitě“ v éře limitů těžby, zejména na lomu ČSA na Mostecku a rozvinula se do dnešních dnů. O historii a současnosti s výhledem do budoucna oblasti ČSA je dnešní hlavní rozhovor s Ing. Petrem Lencem, generálním ředitelem těžebních společností skupiny Sev.en Česká energie. Od ideálů do reality nás uvádí dva články Milana Smutného, mluvčího spolku „Realistická energetika a ekologie“. K hlavnímu tématu se také věnuje příspěvek ředitele Okresní agrární komory Most, Ing. Jana Veleby. Za zmínku také stojí příspěvek o surovinové soběstačnosti od analytika nerostných surovin Mgr. Pavla Kaviny, Ph.D. Málo medializované solidarity a soběstačnosti se věnuje několik článků, na které bych také rád upozornil. Zajímavá a k porovnání jsou slova Dr. Renaty Eisenvortové o uskutečněném workshopu OHK Most a IHK Halle-Dessau o energetice.

Samozřejmě také dnes nechybí řada našich tradičních rubrik, které jak doufám již znáte. A za našeho drzého smajlíka se tak trochu i vysoce potrefeným omlouvám - tentokrát je více agresivní.

Přes všechna úskalí a společenské napětí u nás i ve světě si dovoluji popřát vám klidné prožití Vánočních dní a lepší Nový rok 2024.

S úctou

Ing. Rudolf Jung
předseda OHK Most

JO-JO

Jedna otázka – jedna odpověď

Ing. Jana Aulická Jírovcová

K dnešní otázce v této rubrice jsem pozval k tématu o soběstačnosti a solidaritě Ing. Hanu Aulickou Jírovcovou, bývalou poslankyni PS Parlamentu ČR, která se zdravotnictvím a sociální problematikou nejen v PS dlouhodobě zabývá, a dnes m.j. působí i jako poradkyně představenstva OHK Most právě pro tuto oblast. Jestliže se v tomto čísle zabýváme naší soběstačností a solidaritou (tím myslíme i Evropskou), pak mimo jiných jsou doslova životy ohrožující uvedené pojmy v oblasti zdravotnictví a lékového zabezpečení. Jsme dnes svědky toho, že i v sektoru zdravotnictví se projevují problémy, a to nejen v dostupnosti léků, ale i v samotné podstatě finanční pozice lékařů a personálu. Důvody tohoto stavu laik těžko pochopí, a celkem oprávněně se cítí ohrožen a znejistěn. Logicky pak sám těžko hledá odpovědi na otázky proč?

Paní inženýrko, jak Vy se svými zkušenostmi vidíte stav, který jsem v úvodu této tradiční rubriky popsal a jaké jsou perspektivy našeho zdravotnictví?
Ing. Rudolf Jung

Popravdě přemýšlím, co ještě říci k takové situaci, která se nachází v totálním rozkladu. Musíme si otevřeně přiznat, že díky dlouhodobé nečinnosti a nekompetentnosti, jsme dopustili tento stav. Díky politickým vlivům, které nikdy neměly odhodlání a odvahu vnést do systému dlouhodobě a předvídatelný systém, který by dokázal reflektovat na značný vývoj ve zdravotnictví po všech stránkách a především, aby byl zajištěn stabilní systém financování.

Nemuseli bychom dnes čelit stavu, který je dlouhodobě neúnosný pro lékaře a zdravotní personál. Doba se změnila a ano, většina mladých lékařů neberou svou profesi již jako poslání, ale chtějí standardnější pracovní dobu, kterou by mohli sladovat se svou rodinou a koníčky. Tak se to aspoň nazývá.

Nyní jsou na stole argumenty typu: nedostatek zdravotního personálu, ať už lékařského nebo zdravotních sester vede dlouhodobě k přetížení personálu a tím zhoršení pracovních podmínek pro zaměstnance, a především samotné péče pro pacienty.

Pokračování na straně 36

OBSAH

TEMA
technika | ekonomika | marketing | aktualityvydává: Okresní hospodářská komora Most,
tř. Budovatelů 2531, 434 01 Most,
mob.: +420 777 627 838,
email: imp@ohk-most.cz, www.ohk-most.cz

IČ: 48290661

Redakční rada:

vedoucí redakce: Petr Matoušek
předseda redakční rady: Ing. Jiřina Pečnerováčlenové: Mgr. František Bína,
Ing. Petr Heger, Monika Rosovásazba a tisk: TISKÁRNA K & B s. r. o., čtvrtletník
náklad: 2 500 výtisků, povolení MK ČR E 16676

Distribuci zajišťuje Mail Step a.s.

Neoznačené fotografie: úřad OHK Most

Celé znění redakčně zkrácených článků
naleznete na webových stránkách OHK Most
– www.ohk-most.cz

Jung – Editorial	3
Aulická Jírovcová – JO-JO	3
Jung – Postskriptum	4
Výsledky voleb KHK ÚK	5
Lenc – Hlavní rozhovor	6–9
Havlík - Soběstačnost a solidarita	10
Smutný - Snaha o energetickou soběstačnost v ČR se mívá se solidaritou	12–13
Noskvič - Energetická soběstačnost?	14
Cais – Soběstačnost v otázce lidských zdrojů	16
Hofmann - Kultura a finanční soběstačnost?	17
Dernerová - Soběstačnost intelektuální – není sama od sebe	18
Kavina - Téma dneška – surovinová bezpečnost	19
Veleba - Solidarita a soběstačnost	20–21
Petrlíková - Cena sympatie Velké fotografické soutěže	21
Jochman - Soběstačnost? Není a nebude. Zeptejte se před 10 000 lety.	22–23
Soukup – Factum est factum	24
Zemánek - Ohlédnutí za třemi lety ve vedení KHK ÚK	25
Nekolová - Regionální tripartita si uvědomuje důležitost spolupráce se vzdělávacími institucemi	26
Eisenvortová - Německé a české hospodářské komory diskutovaly o energetice	28–29
Smutný - Drahá energie ukončila koncept levné české montovny	30
Kružík - Pigeon superstition	32–33
Větvíčka – Podzim	34
Bína – Okénko do Saska	35
Somr - Podnikatelské prostředí před dvaceti lety a dnes – třetí část	36
Spolupráce s OHK Most stvrzena podpisem Memoranda	37
Dobry list komory VŠ, VOŠ 2023	38
SOKRATES 1	39
Drzý smajlík	41
Pommer – Otázka na závěr	42

OHK Most neručí za obsah článků. Pokud není příspěvek označen jako stanovisko OHK Most, vydaný článek není stanoviskem HK ČR.

POSTSKRIPTUM...

K AKTUÁLNÍMU DĚNÍ, A TENTOKRÁT BEZ NADSÁZKY – HUMOR TAKÉ DOCHÁZÍ

Motto:
„Svět je nebezpečným místem k životu ne kvůli lidem, kteří jsou zlí, ale kvůli lidem, kteří s tím nic nedělají.“

Albert Einstein

Na obecný pojem soběstačnosti se můžeme dívat z mnoha úhlů pohledu. Pravd, polopravd a pro ty otrlé bohapustých lží, je ve veřejnosti spousta, a jen člověk moudrý a patřičně vzdělaný se dopídí toho, co je tou skutečnou, a ne účelově vybájenou či objednanou pravdou. Asi je zbytečné (ale kdo ví) se přesvědčovat, že tím prazákladem všeho našeho žádoucího úspěšného konání a také potíží je stabilní, odolná, robustní, primárními zdroji zajištěná bezpečná energetika, a to zejména energie elektrická. **Je na pováženu, že v oblasti energetiky není hlavním cílem právě ta zmíněná energetika, ale fenomén „dekarbonizace“ a to za každou cenu.** A právě tato pravda je současným rozparem mezi mnohdy povykanou intelektuální částí společnosti a tou racionálně technickou. Tupě prosazované

tempo našeho zřejmě jen Evropského „Green Dealu“ (který už tak jako tak vejde do dějin a budoucích učebnic, jako příklad úpadku tentokrát ne říše římské, ale evropské), je to, co je největším nebezpečím pro naši evropskou civilizaci, tedy ztrátou prostých existenčních podmínek i pro zachování tzv. evropských hodnot. Z Green Dealu se stalo novodobé náboženství, které stanovilo technicky a technologicky nezabezpečené cíle, navíc s ignorací dopadů sociálních a bezpečnostních. Klimatická ideologie odmítá pracovat i s jinými vědeckými fakty a daty, nemá a ignoruje požadavky na dopadové studie a analýzy, sází na technologie, jež jsou v plenkách, nebo těžko použitelné a spíše pro praxi neexistují. Nedávno např. proběhla médii alarmující zpráva, že profesor Howarth, přední vědec z Cornellovy univerzity v USA v analýze konstatoval, že zkapalněný zemní plyn (LNG) je pro planetu kvůli doprovodnému úniku metanu, zpracování a dopravy do místa spotřeby emisně mnohem horší než spalování uhlí, přičemž EU včetně Česka na LNG jako na spásu,

byť teoreticky „dočasně“ (máme s tím zkušenost), sází. Podobných případů k racionálnímu zamyšlení jsme prezentovali již víc a lze jen dodat, že tady jsou kořeny toho, že chudneme, což nebere v potaz snad jen omezený bloudek, kterých se nám jaksi nadurodilo a mnohdy i vneslo do vysokých, dobře honorovaných sfér.

A společenské důsledky se logicky dostávají. Nechci se nikoho dotknout, společnost potřebuje všechny profese, ale cíleně a s rozumem rozprostřené tak, aby společnost jako celek fungovala a rozvíjela se. Připomínám to dnes jen proto, že v poslední době učitelé, lékaři, pracovníci v kultuře a sociálních službách, humanitní fakulty vysokých škol a řada dalších z oblasti tzv. intelektuální a nevýrobní, chcete-li státní sféry, ti všichni dnes hovoří o nízkých platech, či nedostatku prostředků na jejich činnost. Řada z nich hrozí stávkami a jinými nátlakovými akcemi a jak jinak, přidávají se i zaměstnanecké odbory ve firmách. Je smutnou pravdou, že paradoxně jsou platy v podnikatelské sféře v průměru nižší než platy

Krajská hospodářská komora Ústeckého kraje (KHK ÚK) zvolila své nové vedení

Dne 6. 12. 2023 se v prostorách OHK Most konala Valná hromada KHK ÚK. Kromě standardních bodů jednání bylo hlavním bodem programu volba předsedy, místopředsedů, členů představenstva a kontrolní komise na další tříleté funkční období.

Nové orgány KHK ÚK:

Předseda KHK ÚK:

Ing. František Jochman, LL.M. (OHK Louny)

1. místopředseda KHK ÚK:

Richard Kirbs (OHK Litoměřice)

Místopředsedové KHK ÚK:

Ing. Rudolf Jung (OHK Most),

Ing. Eliška Nodesová (OHK Teplice)

Ostatní členové představenstva KHK ÚK:

Mgr. Zbyněk Pěnka (OHK Litoměřice),

Mgr. Pavlína Kalitová (OHK Louny),

Květuše Hellmichová (OHK Most),

Ing. Luděk Forman (OHK Teplice),

Mgr. Jiří Kalach (OHK Ústí nad Labem)

Kontrolní komise KHK ÚK:

Ing. Jan Houška (OHK Děčín),

Ing. Miroslav Polák (OHK Litoměřice),

Ing. Vladimír Wagner (OHK Louny),

Mgr. Alice Kačerová (OHK Most),

Eva Fišnarová (OHK Teplice),

Ing. Jitka Nešvarová (OHK Ústí nad Labem)

Ing. František Jochman, LL.M.

POSTSKRIPTUM...

K AKTUÁLNÍMU DĚNÍ, A TENTOKRÁT BEZ NADSÁZKY – HUMOR TAKÉ DOCHÁZÍ

v té sféře veřejné, hrazené z rozpočtu státu, který ať už přímo, nebo nepřímo utracenými mzdami a daněmi svých zaměstnanců naplňuje právě jen to zmíněné podnikatelské prostředí.

Směřujeme k tomu, ideologickými argumenty a politickými triky řešit jen následky, a to prakticky na dluh. Neřešíme ty právě, a právě tou intelektuální částí společnosti ignorované technické příčiny. Pracovní komise, analýzy, prognózy, konference a semináře, pokud nebudou respektovat základní přírodní a ekonomické zákony, nevyřeší naše potíže. Jen ekonomicky silné a stabilní uskupení je dnešním světem respektováno a má potenciál rozvoje, a to i v té ochraně životního prostředí. Na tom se nic nikdy neměnilo a měnit nebude. Pro chudou společnost je ochrana životního prostředí tím posledním, co by ji trápilo, ale to už říkáme dlouho.

V říjnu jsme organizovali již 13. ročník Energetického fóra Ústeckého kraje, ke kterému jsme vydali speciální vydání TEMA, kde jsou pro přehled všechny prezentace a řada doprovodných článků. Všechny jsou také k pohodlnějšímu přečtení na web. stránkách OHK Most. Ve svých tradičních závěrečných slovech zástupce organizátora jsem si dovolil pro čtenáře položit několik otázek, a protože zmíněné TEMA speciál má jinou distribuci než standardní vydání TEMA, dovolím si je na závěr předložit i zde.

- *Je technicky a technologicky zabezpečené zrychlilo tempo v realizaci vybájené bezemisní energetiky?*

- *Máme v Evropě, a o nás nemluvě, na realizaci jednotlivých komponentů „občasných zdrojů energií“ dostatek surovin?*
- *Počítáme správně uhlíkovou stopu zdrojů energií, a to nejen v místě spotřeby, ale v celém cyklu?*
- *Stojí nám setiny procent úspor emisí přechodem na elektromobilitu za zničení Evropského automobilového průmyslu, když navíc jen na výrobu baterií nemáme již zmíněné suroviny?*
- *Nebylo by z hlediska planety lepší než dávat sebezničující příklady, nabízet rozvojovým zemím technologie ke gramotnějšímu využití fosilních paliv, na kterých tyto země budou stavět svůj rozvoj „gryndýl-negryndýl“?*
- *Nebylo by od věci vzít vážně na vědomí, že ztrátou konkurenceschopnosti, kterou lze s velkou mírou pravděpodobnosti očekávat (viz třeba shora uvedené porovnání cen energií), přijde Evropa o svůj průmysl, nezávislost, autoritu a sílu?*
- *Spočítat, zda gigantické investice do OZE přinesly kýžený efekt, nebo vytvořily zejména Asii, potažmo Číně, prostor dominovat v technologickém pokroku, který Evropa ztrácí?*

Vážení a moudří čtenáři TEMA, věřím, že si sami najdete odpovědi na tyto otázky, kdy jsem si vědom, že problematika soběstačnosti se po energetice větví do řady dalších oblastí (o čemž se na dalších stránkách od našich autorů také dočtete), kdy druhá na pásce je soběstačnost a bezpečnost potravinová. Ta nám v době jakési stability (?) na jednotném

evropském trhu snad nehrozí, a o jakési solidaritě by se snad mluvit dalo, ale z doby nouze by nás „roušky a vakcíny“ poučit měly.

V úvodu jsem uvedl, že v naší „blbě náladě“ humor dochází, a to je pro národ ctící Jaroslava Haška s jeho Švejkem na pováženou. Tato rubrika je snad poprvé prosta jedovatostí a amatérským pokusem o onen humor. Jen doufám, že se podaří zastavit onu pověstnou rafičku blížící se k pomyslné dvanáctce, a naše vláda včas najde to jediné efektivní řešení, ale co si budeme povídat – vládní křeslo slovy klasika: „Kdo to má?“.

A co na závěr?

Snad přeci jen k odlehčení, jak je v této rubrice obvyklé, dvakrát toto:

Stárneme rychleji, než bohatneme, chudneme rychleji, než bychom měli, konáme pomaleji než třeba, výsledky si tedy zasloužíme.

Někdo žije nad poměry, někdo myslí nad poměry, někdo žádá nad poměry, někdo chce jen poměry, někdo poměrně politické zastoupení.

S úctou

Ing. Rudolf Jung

Hlavní rozhovor s Ing. Petrem Lencem, generálním ředitelem těžebních společností skupiny Sev.en Česká energie

Motto:

„Velmi krátký a nepokojný je život těch,
kteří zapomínají na minulost,
nedbají přítomnosti a bojí se budoucnosti.“
Seneca, římský filozof, 4–65 př. n. l.

Soběstačnost a solidarita jsou dvě hlavní témata tohoto čísla, a jestli je těmto pojmům něco velmi blízké a aktuální, pak je to bezesporu energetika a zatím ještě z těchto hledisek energetika uhlíková. Pokud bychom zůstali jen u výroby elektrické energie, pak je to energetika uhelná, a jakýmsi středobodem společenských diskusí se stal a stále ještě je hnědouhelný lom ČSA skupiny Sev.en Česká energie. Není mnoho pamětníků, kteří si pamatují, jak to tenkrát od tzv. „limitů“ bylo, a kam se to posunulo a posouvá. A protože není na škodu pro současnost a budoucnost znát i minulost, pozvali jsme k rozhovoru na toto téma generálního ředitele těžebních společností skupiny Sev.en Česká energie, Ing. Petra Lence, který byl „u toho“, a to i jako ředitel státního podniku PKÚ.

Redakce TEMA

Redakce:

Pane řediteli, lidská paměť je krátká, a navíc dorůstá generace, která o historii hnědého uhlí i na Mostecku mnoho neví, a získává informace zkreslené a poplatné dnešní „dekarbonizační“ době. Celá problematika je zjednodušována na „zbourání starého

Mostu a tzv. limitů“, což je minimálně škoda, a vytváří negativní atmosféru i pro budoucnost. Jste jedním z nemnohých, kteří mají objektivní znalosti a informace o této historii, a zvláště pak o zmíněné lokalitě lomu „Československé armády“. Mohl byste se o ně s námi podělit?

Lenc:

Uhelný průmysl v České republice prošel již v minulosti několika poměrně zásadními obdobími a každé z nich zanechalo, bohužel, na tomto průmyslu hodně hlubokých šrámů, které již pravděpodobně nikdy nepůjdou úplně zhojit. Tím prvním a zásadním bylo v roce 1991 stanovení tzv. územně ekologických limitů (ÚEL), na základě kterých bylo rozhodnuto o tom, který lom bude v následujícím období s těžbou končit. Pro lom ČSA byly ÚEL také stanoveny a tím byl tento lom de facto odsouzen k postupnému ukončení

těžební činnosti. V roce 2015, kdy vláda ČR při svém výjezdním zasedání v Ústí nad Labem povolila úpravu těchto ÚEL na lomu Bílina, současně sdělila, že úprava hranic těchto limitů se na lomu ČSA realizovat nebude. Tímto způsobem bylo tak v roce 2015 potvrzeno, že lom v podobě, ve které byl v roce 2015, již zůstane trvale. Každé předčasné ukončení těžební činnosti má mnoho negativ a jedním z nich je skutečnost, že nebude docíleno jeho plánovaných tvarů. To ve svém důsledku znamená, že pokud byl také zpracován plán pro následné využití území lomu, tak se předčasným

Po ukončení těžby v lomu ČSA bude na části území docházet k přirozené obnově.

ukončením těžby stal neplatným a je nutné se vrátit na úplný začátek a hledat možnosti, jak toto území do budoucna využít. V této souvislosti je nutné připomenout, že rozloha těchto území je několik desítek kilometrů čtverečních, a proto jeho údržba není levnou záležitostí. Snahou každého vlastníka takového území je tedy nalézt takové využití, které by v ideálním případě přinášelo zisk. To ale není vůbec jednoduchá úloha, protože proti tomu stojí řada nepříznivých skutečností vyplývajících z předčasného ukončení těžby, což převážně bývá problematická stabilita svahů, problematika důlních vod, nevyřešené majetkové poměry a řada dalších problémů technického charakteru. Naprosto zásadním je potom také nalezení shody na budoucím využití s okolními obcemi, zájmovými sdruženími, spolky, ale i jednotlivci. Tyto všechny faktory je nutné vzít v úvahu a vypořádat se s nimi při tvorbě koncepce pro další fungování těchto rozlohou skutečně obrovských území. Pro ilustraci je možné se podívat na současný stav již dokončených území bývalých lomů Chabařovice (jezero Milada) a lomů Most – Ležáky (jezero Most), kde do současné doby není vše z toho, co jsem uvedl výše, úplně vyřešeno, a to ode dne ukončení těžební činnosti uběhlo již několik desítek let. Tato skutečnost jen demonstruje složitost celého procesu transformace a resocializace těchto území.

Pokud se ale vrátím k lomu ČSA, tak právě tzv. neprolomení ÚEL v roce 2015 vedlo k tomu, že ve spolupráci s krajskou tripartitou a okolními obcemi bylo vyvoláno jednání s premiérem Bohuslavem Sobotkou a ministrem průmyslu a obchodu Janem Mládkem o tom, jak koncipovat budoucí využití tohoto lomu. Jednání s vrcholnými představiteli státu bylo nutné mimo jiné také proto, že podstatná část území je v majetku státu.

Vzhledem k tomu, že výsledkem jednání bylo to, že není žádný plán státu na využití tohoto území, došlo k uložení úkolu tehdejšímu státnímu podniku Palivový kombinát Ústí (PKÚ), aby plán zpracoval, avšak nikoliv pouze pro lom ČSA, ale pro území všech povrchových lomů v Ústeckém kraji. Rozsah úkolu byl skutečně obrovský a v době jeho zadání si nikdo neuměl ani představit jakou problematiku bude nutné řešit a do jakých podrobností. V této souvislosti je také nutné připomenout, že cílem nebylo pouze zpracování návrhů budoucího využití pro jednotlivá území, ale také ověření, zda je možné pro následnou realizaci využít již existující programy na financování, což v té době byl především program RESTART a tzv. 15 ekomiliard, nebo zda bude nutné připravit specifické operační programy. Je tedy zřejmé, že uložený úkol svým rozsahem přesahoval možnosti nejen PKÚ, ale současně i řešitelů z regionu, a především vzhledem k pracnosti a vzájemným interakcím se jednalo o úkol několikaletý. Za osm let řešení tohoto úkolu bylo přijato několik usnesení vlády, zpracovány desítky studií, analýz a posudků, na kterých spolupracovali přední odborníci z České republiky, ale i ze zahraničí. Jsem přesvědčen o tom, že výstupy z těchto materiálů postupně naplnily, a ještě naplní uložené úkoly, na jejichž základě bude možné zahájit kroky ke skutečně efektivnímu dalšímu využívání území po ukončení těžební činnosti. Je ale nezpochybnitelné, že zpracované koncepce je nutné vnímat jako stále živý materiál, který musí reagovat na všechny podstatné změny, kterými jsou například změny klimatu, energetické potřeby státu, potřeby v oblasti rozvoje sídelních celků a podobně.

Kdo je Ing. Petr Lenc?

Je absolventem střední průmyslové školy strojní v Teplicích a následně fakulty strojní ČVUT v Praze. V první polovině devadesátých let pracoval jako vedoucí provozu autodopravy ve státním podniku Palivový kombinát Ústí. Od roku 1995 do roku 2001 působil ve společnosti Chlumecká akciová nejprve jako vedoucí provozu, později jako technický ředitel. Od roku 2001 zastával post ředitele státního podniku Palivový kombinát Ústí. Od ledna 2020 je generálním ředitelem těžebních společností skupiny Sev.en Česká energie.

Je ženatý, má dva syny. Ve volném čase se věnuje turistice a sportu, k nejoblíbenějším patří florbal, který hraje aktivně a je i činovníkem florbalového klubu v Ústí nad Labem, kde s rodinou žije.

Je tedy nutné zajistit i to, aby se po splnění úkolů uložených PKÚ (nyní státní podnik Diamo) našel subjekt, který bude s výstupy z těchto úkolů pracovat, protože pouze to je možnost, jak budoucí rozvoj těchto území řídit skutečně efektivně.

O lomu ČSA toho v této souvislosti bylo uvedeno již opravdu mnoho, avšak ne vždy se jednalo o pravdivé informace, a proto si dovoluji na několika nejčastěji kladených otázkách uvedených níže vysvětlit to podstatné, i když zodpovězení všech dotazů by přesáhlo obsah tohoto čísla.

Do ukončení těžby v lomu ČSA, ve kterém těží uhlí Severní energetická ze skupiny Sev.en Česká energie, zbývají pouhé dva roky. Poslední uhlí by mělo z lomu do elektráren a tepláren zamířit v prvním pololetí roku 2026. Už dnes ale těžaři intenzivně pracují na přeměně regionu. Lom ČSA tak bude jedním z rozsáhlých území v České republice, které se bude měnit z těžební lokality v nový moderní region s chytrými průmyslovými zónami, smart sídelními celky, novými podnikatelskými aktivitami a krajinou, kde dostává prostor příroda. Pane řediteli, připravujete projekt přeměny regionu, ve kterém chcete dál podnikat. Jak moc se krajina po ukončení těžby změní a co tato změna přinese lidem, kteří tu žijí?

Region se s postupným ukončením těžby a využíváním uhlí v energetice změní ve velkém rozsahu. Není to jen o aktuálně dotěžovaném lomu ČSA. Postupně se ukončí těžba také v okolních lomech a v poslední řadě v našem dalším lomu Vršany. Všechna tato místa mají připravené projekty pro další využití. Není to jen o rekultivacích. Území je třeba využít pro další průmyslovou výrobu, pro moderní bezemisní energetiku a pro vznik nových pracovních příležitostí. Je nutné myslet na to, že v regionu žijí lidé, kteří potřebují práci a potřebují energii. Záměry, které máme s lomem ČSA

Vodní plochy jsou velmi ceněným a rozmanitým biotopem.

a později i lomem Vršany, navazují a zcela korespondují s už probíhajícím akčním plánem RESTART, jehož významnou část tvoří návrhy na podporu podnikání a investic, vylepšení infrastruktury či stabilizace zaměstnanosti v jednotlivých strukturálně postižených regionech. Pokud bych ale mluvil

Hydrické rekultivace vytvářejí už dnes velmi zajímavé scenérie.

O část území bude pečovat AOPK.

konkrétně o lomu ČSA, který je pro přeměnu určený nejdříve, máme připravený projekt Green Mine. Ten počítá s dalším ekonomickým využitím části území především pro bezemisní energetiku, moderní průmysl a částečně také pro bydlení. Část území už byla zrekultivována a zhruba 14 procent plochy včetně budoucího jezera zůstane pro přirozenou obnovu přírodě.

Vláda letos v červnu schválila tzv. balanční scénář pro obnovu a budoucí využití prostoru lomu ČSA na Mostecku mezi obcí Vysoká Pec a Horním Jiřetínem, který také počítá s využitím přirozené obnovy krajiny pro 11,5 km² tohoto území, včetně budoucího jezera s rozlohou až 6 km².

Jedná se o pilotní projekt se všemi jeho riziky nebo je už podobný přístup někde vyzkoušený?

Lom ČSA je v současné době asi jednou z největších příležitostí pro přírodní obnovu v rámci celé střední Evropy. Území, které na základě rozhodnutí vlády bude předáno do správy Agentury pro ochranu přírody a krajiny, aspiruje na novodobou divočinu se všemi pozitivy pro obyvatele regionu, která může přinášet. Doceňují ji nejen místní ekologové, ale také zahraniční

odborníci, například slovenský ekolog Juraj Lukáč. Ten byl při nedávné návštěvě Mostecku druhovou rozmanitostí a příležitostmi, kterou má příroda v lokalitě ČSA, doslova nadšený. AOPK je pro nás garantem odbornosti a plně respektujeme záměr, který agentura má s přírodě blízkou obnovou v této části lokality lomu ČSA.

Tím, že 14 procent území nebudete rekultivovat, se ušetří prostředky určené na tento účel. Kdo bude mít z úspory prospěch?

Prvotní motivací státu jako majitele podstatné části území nebylo ušetřit peníze za méně nákladnou přírodní obnovu, ale především najít efektivní způsob budoucího využití za minimálních provozních nákladů. Skupina Sev.en Česká energie těžící v lomu ČSA po desetiletí ukládá stanovené

prostředky na zvláštní účty pro financování sanací a rekultivací. Nyní jsme souhlasili s poskytnutím nevyčerpaných peněz Státnímu fondu životního prostředí, který je v rámci dotačních programů nabídne obcím sousedícím s lomem ČSA.

Součástí nového záměru je také změna v hydrické rekultivaci. Původně mělo být jezero uměle napuštěné z Ohře. Nyní sázíte na přirozené napouštění. Je to vůbec vzhledem k nedostatku vody v regionu reálné?

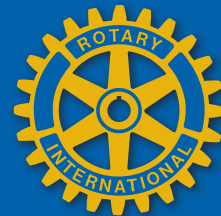
Scénář postupného přirozeného napouštění jezera nevznikl jen tak. Předcházely mu studie hydrologů a náročné výpočty. Důlní činnost v lomu ČSA má skončit nejpozději v roce 2026 a již dnes na některých místech probíhají sanační práce, stabilizace svahů, izolování uhelné sloje, starých štol a „čištění“ lomu od těžební techniky, aby mohlo být zahájeno plnění těžební jámy vodou. Budoucí vodní plocha vznikne přirozenou cestou ihned po ukončení sanačních prací, a to díky přítoku vody z potoků z Krušných hor,

podzemních vod a část také zajistí dešťové srážky. Již do dvou let by měla dosáhnout rozloha jezera zhruba 70 ha, což je téměř dvojnásobek rozlohy jezera Matylda, do 10 let pak 144 ha s maximální hloubkou 55 m. Voda však bude dále postupně stoupat k ustálené hladině. Jezero nebude nutné dotovat vodou z jiných toků, přirozený přítok nahradí odpar a z jezera se tak stane vhodná zásobárna vody pro celý region.

Jak se změna plánu dotkne obyvatel regionu?

Právě na obyvatele regionu jsme při plánování dalšího využití území mysleli nejvíce. Chceme, aby území lomu ČSA po ukončení těžby dále sloužilo lidem. Našli zde práci, aby tato lokalita poskytovala regionu další příležitosti. Přírodě blízká obnova území zase přináší výhodu rychlého zpřístupnění pro obyvatele Mostecku. Bezprostředně po ukončení těžby bude území

dostupné lidem a ti budou moci sledovat, jak se krajina pod taktovkou přírody pozvolna mění. Toto území bude přístupné mnohem dříve, než se tak děje u řízené rekultivace. Ta si přeci jen žádá více času a více ohledů a péče. Část rekultivovaného území jsme už předali zpět vlastníkům, především státu a postupně tak učiníme i se zbytkem.

Soběstačnost a solidarita

Žijeme v kraji, který byl zcela obětován energetické soběstačnosti Československa a České republiky. V kraji, kde těžbě uhlí byla obětována krajina i lidé. V kraji, kam se chodilo za trest. V kraji, odkud byli původní obyvatelé po válce vysídleni. Přirozená soběstačnost každého člověka, která je nám všem dána, je zde potlačena na úkor velké společenské soběstačnosti. Od základů zpěracená krajina, zbořená přirozená lidská sídla a velká sídliště jsou zásadní překážkou v přirozeném rozvoji regionu. Pro většinu lidí je soběstačnost spojena s touhou po trvalém osobním rozvoji a nezávislosti. I když mají dostatek finančních prostředků, aby uspokojili své základní potřeby, touha po osobním růstu a dosažení vlastních cílů je hnacím motorem pro jejich úsilí. To může zahrnovat podnikání, investice do vlastního vzdělání nebo rozvoj nových dovedností.

Pro člověka se zdravotním handicapem je samostatnost nejen cílem, ale často také denním bojem. Od zvládnutí každodenních úkonů a pohybu v prostoru po plnění pracovních povinností - každý krok vyžaduje plánování a nezdolatelnou dávku odhodlání. Samostatnost v tomto kontextu znamená nezávislost na pomoci ostatních, což vytváří pocit osobní svobody a důstojnosti.

Sociálně vyloučení lidé často čelí řadě systémových bariér, které brání jejich soběstačnosti. Bez přístupu k dostatečnému bydlení, zdravotní péči nebo vzdělání je obtížné postavit se na vlastní nohy. Boj o soběstačnost pro ně znamená překonávání těchto překážek a hledání způsobů, jak získat nezávislost na systému sociální pomoci. Prostřednictvím solidarity máme jedinečnou možnost ovlivňovat pozitivní změny ve společnosti. Naše schopnost finanční podpory charitativních projektů, filantropických organizací a iniciativ může mít významný dopad na ty, kteří potřebují pomoc. Solidarita v tomto kontextu znamená nejen sdílení finančních prostředků, ale také aktivní účast v projektech, které směřují k sociálnímu prospěchu.

Solidarita hraje v životě postiženého člověka na invalidním vozíku klíčovou roli ve vytváření inkluzivního a podpůrného prostředí. Solidarita není pouze poskytování fyzické pomoci, je také vytvářením společnosti, která chápe a respektuje různorodost. Zážitky, výzvy a úspěchy postižených lidí je spojují s ostatními, kteří sdílejí podobné cesty. Komunity postižených lidí se stávají prostředím solidarity, kde se sdílí zkušenosti, poradí s obtížemi a slaví úspěchy. Tato solidarita překračuje hranice a spojuje lidi z různých kulturních, sociálních a etnických skupin.

Pro sociálně vyloučené lidi solidarita znamená rozdíl mezi zoufalstvím a nadějí. Solidarita neznamena jen poskytování materiální pomoci, ale také vytváření společenství, které poskytuje emocionální podporu. Je to vědomí, že nejsou sami a že existuje společnost ochotná naslouchat jejich příběhům. Solidarita vytváří prostředí, kde není místo pro stigmatizaci a kde je každý jedinec vnímán s respektem a empatií.

Rotary, jakožto globální síť, má unikátní pohled na témata soběstačnosti a solidarity. Rotary se snaží nejen podporovat individuální rozvoj, ale také budovat silně propojené a odpovědné komunity. Pro myšlenku Rotary je soběstačnost klíčovým prvkem pro individuální rozvoj. Kromě podpory vzdělání a profesního růstu se kluby snaží podporovat dovednosti a schopnosti, které umožňují lidem být samostatnými a produktivními členy společnosti. Rotary kluby si jsou vědomy toho, že individuální soběstačnost

Mgr. Petr Havlík

je základem pro budování silných komunit. Když jednotlivci mají možnost plně se rozvinout, stávají se aktivními členy společnosti, přispívajícími nejen k vlastnímu rozvoji, ale i ke společnému prospěchu. Kluby se tak snaží vytvářet podmínky pro trvalý rozvoj jednotlivců, a tím i celých komunit. Solidarita je v srdci každého Rotaryána. Členové klubů se angažují ve veřejných službách, dobrovolnictví a humanitární práci, aby podpořili ty, kteří nemají tolik štěstí. To zahrnuje pomoc v krizových situacích, financování zdravotních projektů, nebo podporu vzdělávacích iniciativ v méně rozvinutých oblastech. Rotary kluby si také zakládají na globální solidaritě. Spolupracují na projektech s dalšími kluby po celém světě, čímž propojují jednotlivé komunity a poskytují podporu tam, kde je to nejvíce potřeba. Globální solidarita není jen frází, je to závazek k pomoci lidem po celém světě v jejich úsilí o lepší život.

Pro Rotary není soběstačnost a solidarita pouze filozofií, ale klíčem k tvorbě pozitivních změn ve společnosti. Kombinace těchto hodnot vytváří silné, odpovědné a prosperující komunity, kde každý jedinec má příležitost dosáhnout svého potenciálu a zároveň přispět k blahu celého společenství. Rotary kluby tak slouží jako inspirace k tomu, jakým způsobem můžeme spojit individuální rozvoj s kolektivní odpovědností, a tím vytvářet lepší a spravedlivější svět pro všechny. Rotary klub v Mostě za dobu své existence realizoval desítky solidárních projektů v našem regionu.

Některé projekty Rotary Klub Most:

Vybavení místností v ÚSP, Nová Ves v Horách

Vydání Regionální vlastivědy pro základní školy

Oprava kotelny a topného systému, základní škola Hora Sváté Kateřiny

Spolufinancování mikulášských a vánočních besídek v Dětském domově v Mostě

Pergola v ÚSP, Nová Ves v Horách

Rekonstrukce kuchyně v Dětském domově v Mostě

Auto pro pečovatele Oblastní charity v Mostě

Strojní vybavení chráněných dílen, o.p.s. Energie Meziboří

Keramická pec pro výtvarný kroužek ZŠ Obrnice

Programy pro tablety pro ZŠ speciální v Litvínově

Obědy pro děti v tíživé situaci

Nákup forem na svíčky, Senzes z.s. Litvínov

Arboretum, ZŠ Most

Charitativní golfový turnaj pro Klokánek

Soběstačnost je nejen osobním cílem, ale také klíčovým prvkem budování odpovědné a udržitelné společnosti. Kombinace individuálního úsilí a komunitních iniciativ může vést k vytváření společnosti, která je schopna prosperovat bez nadměrné závislosti na vnějších zdrojích. Solidarita mezi lidmi je klíčovým prvkem budování společnosti založené na spravedlnosti, rovnosti a vzájemné podpoře. Vytváření solidárních vztahů a zapojení do společenských aktivit posiluje společné úsilí o vytváření lepší a harmoničtější budoucnosti pro všechny.

Mgr. Petr Havlík

Podle odhadů Ovocnářské unie za letošní zimu zmizí deset procent ovocných sadů v Česku. Milion ovocných stromů, které přispívaly k zadržování vody v krajině, v jejichž korunách zpívali a hnízdili ptáci, bzučely včely a létali motýli, zmizí bez náhrady.

KARLÁTKA OD ŠVESTKOVÉ DRÁHY - regionální výrobky 2023

Složení: BIO švestky odrůdy JOJO s peckou bez konzervantů

120,- Kč

Složení: 80 % BIO švestky, 17,6 % BIO třtinový cukr, 2,4 % pektiny

100,- Kč

Složení: 80 % rybíz, 17,6 % BIO třtinový cukr, 2,4 % pektiny

100,- Kč

Pro výrobu 100 g hotového výrobku bez přidaného cukru bylo použito 400 g BIO švestek odrůdy JOJO

120,- Kč

Složení: 80 % BIO švestky, 17,6 % BIO třtinový cukr, 2,4 % pektiny

100,- Kč

Složení: 100 % med od včelstev umístěných v certifikovaném ekologickém sadu

60,- Kč

Složení: 160g BIO sušené švestky s peckou macerované ve 100 ml Cabernet Sauvignon

110,- Kč

Složení: 160g BIO sušené švestky s peckou macerované ve 40 ml Tuzemáků

110,- Kč

Složení: 25 g BIO sušený, ručně sklizený květ levandule (vhodné i jako aroma doplněk šatniku)

60,- Kč

Složení: 99% BIO švestky, skořice, hřebíček

80,- Kč

200,- Kč

50 cl

Namíchejte si dárkové balení dle vlastní fantazie

NOVĚ!

VŠECHNY NAŠE VÝROBKÝ LZE OZNAČIT FIREMNÍM LOGEM A JSOU DAŇOVĚ UZNATELNÝM NÁKLADEM. UVEDENÉ CENY BEZ DPH.

Děkujeme za podporu všem, kteří nám nákupem našich produktů napomáhají při zachování druhové rozmanitosti, která je základním předpokladem pro fungování ekosystémů, jejichž ohrožení představuje problém pro populace všech druhů, včetně toho lidského.

Snaha o energetickou soběstačnost v ČR se mívá se solidaritou

České republice v současnosti stále do značné míře dominuje ve veřejném prostoru diskuse o riziku dalšího růstu cen elektřiny. Souvisí to s cenami regulovaných položek, které koncem listopadu po intenzivní veřejné debatě v definitivní podobě oznámí Energetický regulační úřad. Zdánlivě doba energetické krize pominula s tím, jak se země Evropské unie vymanily z dominantní závislosti na ruském zemním plynu i ropy (i když dodávky ruských energetických surovin v nějaké formě stále pokračují). Na pozadí dekarbonizačního snahy zemí Evropské unie tato kontroverzní debata pokračuje.

Řeč je o tom, co má energeticky náročnou ekonomiku České republiky pohánět, když to nemá být

velkorysých dotací v roce 2030 dohromady 10 GW jmenovitého výkonu. Loňskou kapacitu paroplynových elektráren (PPE) 2,4 GW zapínaných kvůli drahému plynu jen v případě nouze má zřejmě přibýt jedna velká PPE, protože souhrnná plynová kapacita má být 3,2 GW. Dosud marginální jmenovitá kapacita větrníků 0,3 GW se má do roku 2030 zpětinasobit na 1,5 GW. Jen připomeňme, že 1 GW solárních elektráren znamená 2,2 milionu velkých čínských panelů o rozměru větším než 2x1 metr a výkonem 455 Wp. Přírůstek solárních elektráren s životností kolem 20 let musí být ještě větší, neboť mezitím budou pro stáří a defekty končit kapacity budované předtím, zvláště ty do konce roku 2010, na něž budou až

v energeticky nejnáročnějším zimním období, kdy tyto zdroje obzvláště nejsou schopny pokrýt požadavky tuzemské elektroenergetiky.

Na webu ERÚ si každý může najít a spočítat, že letošní a na 2,5 GW už živelně navýšená kapacita dotovaných solárních zdrojů vyrobila v lednu 2023 jen 0,6 % potřebné elektřiny, rovněž dotované větrníky 1 procento, kdežto uhelné elektrárny vyrobily 46 % a jaderné 41 % elektřiny. Takže ani plánované násobky OZE nemohou nahradit výpadky stabilních, říditelných a flexibilních zdrojů v základním zatížení. Dle statistiky státní firmy ČEPS činí nejvyšší zátěž tuzemské elektroenergetické soustavy obvykle v nějaký lednový či únorový pracovní den bezmála 12 GW.

Použitý model SEPPIA (vypracoval tým Bedřicha Moldana) predikuje výrobu elektřiny pouze v celoročních bilancích, model ignoruje dodávku 24/7/365, takže výsledek je deformovaný.

Scénář	Hlavní zdroj energie	Jednotka	2022			2030			2050		
			inst. výkon v GW	koef. využití	brutto výroba v TWh	inst. výkon v GW	koef. využití	brutto výroba v TWh	inst. výkon v GW	koef. využití	brutto výroba v TWh
WAM3	Jaderné	GWe	4,3	0,83	31,26	4,3	0,83	31,14	5,9	0,83	42,72
WAM3	Solární	GWe	2,1	0,13	2,39	10,1	0,13	11,08	26,1	0,13	28,64
WAM3	Větrná	GWe	0,3	0,23	0,60	1,5	0,23	3,05	5,5	0,23	11,18
WAM3	Zemní plyn / Vodík	GWe	2,4	0,31	6,52	3,2	0,31	8,60	4,0	0,31	10,74
WAM3	Uhlí	GWe	9,4	0,50	41,17	3,0	0,50	13,08	0	0,50	0,00
Celkem			18,5		81,95	22,1		66,95	41,5		93,29

Tabulka: Jiří Marek, think-tank Realistická energetika a ekologie

uhlí a do budoucna ani zemní plyn (taxonomický limit EU je rok 2035)? Tón debatě zatím ne, jak by měla, udala Národní klimaticko-energetická koncepce, kterou vláda schválila 18. října. Na stránkách dokumentu dostupném na webu Ministerstva průmyslu a obchodu ČR (MPO) (<https://www.mpo.cz/cz/energetika/strategicke-a-koncepcni-dokumenty/aktualizace-vnitrostatniho-planu-ceske-republiky-v-oblasti-energetiky-a-klimatu--277532/>) je z tohoto dokumentu zcela nejdůležitější přehled, jaké zdroje elektřiny budou mít podniky a domácnosti v ČR v roce 2030, respektive 2050 proti dnešku.

Z loňské elektroenergetické kapacity 9,4 GW má už za šest let zůstat necelá třetina, 3 GW. Obě tuzemské jaderné elektrárny zůstanou dohromady na svých stabilních 4,3 GW. Z loňských 2,1 GW v solárech (FVE) má vzniknout s pomocí

do roku 2030 vyplaceny solární bonusy v objemu 800 miliard korun, což je dosud největší finanční tunel v historii země.

Takže z výpočtů produkce z plánovaných zdrojů se např. pro rok 2030 ukazuje bezmála 20% výpadek hrubé výroby elektřiny (bez vlastní spotřeby při výrobě a ztrát) při očekávaném růstu její spotřeby (elektrická topná čerpadla, elektromobily atd.). Česko nejenže jako dosud nebude žádnou elektřinu exportovat (loni asi 10 TWh), ale bude silně závislé na dovozu. Odkud a za kolik, když na tom všechny sousední země budou v kritických zimních měsících s produkcí elektřiny špatně? Přitom se zamlčuje zcela zásadní nedostatek těchto občasných zdrojů energie (OZE): sluneční elektrárny v podmínkách ČR při optimální jižní pozici fungují jen 1000 z 8760 hodin v roce, většinou dvakrát tolik. To je samozřejmě zcela zásadní

Česku nyní na základě rozsáhlých mnohamilardových státních dotací podpořených masivní reklamou instalačních firem dominuje následující narativ: „Pořiďte si vlastní fotovoltaiku s bateriovým úložištěm a budete energeticky soběstační.“ V tomto znění jde o čistou lež, protože 99,9999 % z příjemců bohatých dotací, které stát získává výběrem spekulativních emisních povolenek z energie a průmyslové činnosti, neprovozuje svou solární elektrárnu klíčově na střeše rodinného domu v tzv. ostrovním režimu, tedy zcela odpojeni od sítě. To znamená, že majetní Češi, kteří mají peníze na nemalé kofinancování (větší domácí FVE přijde s bateriemi na 500 000 Kč, polovinu hradí dotace), produkují přebytek elektřiny v letních měsících a v zimě jsou samozřejmě odkázáni na dodávky stabilní elektřiny ze sítě. Tedy elektřiny podle pořadí produkčních zdrojů: 1) z uhlí (46 %)

Tabulka z dat Energetického regulačního úřadu za 1. čtvrtletí 2023 (výroba elektřiny netto):

Výroba / spotřeba (GWh)	Leden 2023 / podíl v %	Únor 2023 / podíl v %	Březen 2023 / podíl v %
Celkem	7 225,7 / 100	6 473,0 / 100	6 367,0/100
Jaderné elektrárny	2 952,0 /40,9	2 463,5/34,1	2 601,1/36
Uhelné/parní	3 310,1/45,8	3 022,5/41,8	2 617,9/36,2
Paroplynové (PPE)	180,7/2,5	234,8/3,2	209,3/2,9
Plynové a spalovací (PSE)	331,4/4,6	305,6/4,2	322,8/4,7
Vodní	245,7/3,4	218,9/3,0	283,2/3,9
Přečerpávací	88,0/1,2	64,7/0,9	79,1/1,1
Větrné	73,8/1,0	67,3/0,9	76,2/1,1
Fotovoltaické	44,1/0,6	95,7/1,3	177,4/2,5

Tabulka: autor komentáře dle dat ERÚ

a 2) z jádra (41 %). Výše uvedená tabulka přinesla fakta, co mohou do sítě reálně dodat solární a větrné zdroje.

Tzv. energetická soběstačnost se tedy omezuje na bohaté Čechy (letos si o FVE zažádalo 100.000 domácností, v polovině roku 2023 bylo z nich instalováno 45 000 FVE), kteří nepochybně díky obrovským dotacím ušetří nemalou spotřebu elektřiny v létě. Dokonce nemalá řada z nich si myslí, že své přebytky se ziskem prodají obchodníkům. To je rovněž podstata tzv. komunitní energetiky, kterou zelení lobbisté legislativně prosazují v parlamentu. Její podstatou je hlavně solárními zdroji si prý pro svou omezenou komunitu vyrábět „levně“ elektřinu.

V čem je tento energetický princip ekonomicky nejen nesmyslný pro vlastní provozovatele, ale veskrze škodný a nesolidární pro celou republiku?

- 1) Domácnosti racionálně velká produkce FVE (bez dodávek do sítě) úsporu přinese, ale stejně tak musí být tato domácnost, obvykle rodinný dům, dimenzována svými jističi na dostatečném příkonu z veřejné sítě pro nejnáročnější zimní období. Žádný solár není s to pohánět v zimě tepelné čerpadlo, dnes nejen Českem, ale celou EU preferovanou formou vytápění. To musí zajistit stabilní zdroj ze sítě za každého počasí, i za dlouhé zimní noci při inverzi.
- 2) Představa, že budu domácnost při nefunkční FVE pohánět bateriemi, je ekonomický

a s ohledem na špinavou výrobu a náročnou recyklaci nesmysl. Dle výpočtu prof. Františka Hrdličky z ČVUT přijde 1 kWh z baterií při jejich omezeném životnosti na 2200 Kč!

- 3) Tzv. komunitní energetika je dle prof. Hrdličky z 80 % spojena s přetoky do sítě, a proto nemůže být splněn lobbistický požadavek jejich zastánců, že prý nemusí platit distribuční poplatky a také žádné daně.
- 4) Přebytky elektřiny dodávané do sítě budou s růstem instalovaných dalších zdrojů trpět tím, že všichni chtějí prodávat nadprodukcí elektřiny ve stejném čase a prostoru, navíc vedle sousedního Německa s 150 GW zdrojů ve slunci a větru (v roce 2030 plánováno již 350 GW!). To bude vzájemně tyto zdroje kanibalizovat a srážet vyráběnou cenu elektřinu až do záporu. Zato distribuční poplatky (pro výrobce dvakrát z domu/do domu) zůstanou a naopak porostou.

Soběstačnost a solidarita jsou v podání dnešních zelených lobbistů zcela protichůdné pojmy. Bohatí Češi si za dotační prostředky pohříchu čerpaných i z kapes nemajetných spoluobčanů pořizují solární zdroje, které jim snižují náklady. Ovšem současně se prudce zvyšují náklady na posílení a správu sítě právě kvůli nestabilním, občasným zdrojům, spolu s nutným financováním podpůrných, záložních zdrojů. Ty musí v cenách nakonec zaplatit všichni spotřebitelé, tedy podstatně více ti, kdo nemají šanci si drahé technologie pořídit. Zelená tranzice sice v příznivých povětrnostních podmínkách vede k úspoře emisí z uhelných či plynových zdrojů, ale nemůže je vyřadit ze systému budované záložní, a tedy i velmi drahé paralelní energetiky s astronomickými náklady na bezpečnou funkčnost sítě. Takto pojatá zelená tranzice je ZÁRUKOU trvalého růstu cen elektřiny. Přitom se opomíjí fakt, že z každé solární kWh majitel FVE nezaplátí státu DPH, což v případě chystaných objemů výroby z FVE i VTE přinese mnohamiliardový výpadek daní. Stejně tak u pohonných hmot kvůli elektromobilitě.

Ve skutečně svobodné tržní ekonomice nelze nikomu bránit v jeho snaze o energetickou či jinou úsporu. Ovšem dotovat ji masivně z peněz jiných spoluobčanů je vysoce asociální. Stejně tak se lze nadít změny tarifní systémů na (levné) letní a (podstatně dražší) zimní se zohledněním objednaného instalačního příkonu. Stát nemá jiné než daňové výnosy, takže jejich výpadek z elektřiny bude muset kompenzovat. Třeba jednou i s novou solární daní (26% platí současně tzv. solární baroni) či s plošnou spotřební daní za elektřinu a extra daní pro elektromobily, jak už zavádí některé země. V každém případě by mělo odpovědným politikům rychle dojít, že pokud s nějakým energetickým zrychlením v nejnáročnějším zimním období nemůžeme počítat, tak pro soustavu neexistuje. Energetická bezpečnost je nedílnou součástí národní bezpečnosti země a je nejvyšší prioritou strategického plánování každé racionální a schopné vlády.

Milan Smutný mluvčí spolku Realistická energetika a ekologie

TÝDENÍK HOMÉR
novinky a zajímavosti
z Mostecka

homér
Město nechá ožít starý Most, už brzy!

ČTĚTE I ŽIVĚ

www.homerlive.cz

Energetická soběstačnost?

Spolehlivá a dostupná energie je nepochybně základním kamenem moderní společnosti. Od průmyslové revoluce je společnost stále více závislá na dostupnosti energie a tato závislost sílí, což vzbuzuje pochybnosti a obavy a reakcí na ně je (zejména v Evropě) halasně proklamovaný program ozelenění světa. Nabízí se zde otázka, zda jsou propagované (a dotované) obnovitelné zdroje energie schopny zajistit často vzpomínanou energetickou soběstačnost. Je to krásná vize (vývoj se bez vizí neobejde), jenže teprve čas ukáže, zda byla vize realistická. A pokud ne, následuje tvrdý pád do reality.

Lze říct, že obnovitelné zdroje využívají energii živlů (antičtí filozofové sem zahrnovali oheň, vodu, vzduch a zemi), energie živlů je živelná a není snadné ji ovládat. Jsou to síly kosmické. Z pohledu jejich využívání nejde pouze o celkové množství energie, ale také o její aktuální dostupnost v případě potřeby. Sladit náhodnou produkci obnovitelných zdrojů s okamžitou potřebou energie vyžaduje vhodný systém její akumulace, což je v potřebných velkých výkonech dnes neřešitelné. Jediný v současné době použitelný je princip vodních přečerpávacích elektráren, které představují 98 % globální akumulací kapacity a jejichž výstavba je vždy kritizována a odmítána veřejností. (Proč ničit přírodu, když elektřina je přece v zásuvce!) V této souvislosti je vhodné připomenout, že v údajích státní statistiky je elektřina z přečerpávacích elektráren zahrnována do energie vodní, bez ohledu na to, z jakého zdroje pocházela již dříve vyrobená a zde pouze uložená elektřina. Ozeleňuje to bilanci!

Nesoulad aktuální produkce elektřiny z obnovitelných zdrojů a její okamžitá potřeba spotřebitelů je klíčovým problémem (vedle jejich celkové kapacity). Každý, kdo se rozhodne investovat do „zelené“ elektrárny si musí uvědomit, že nebude schopen ovlivňovat její produkci a bude se muset přizpůsobovat živlům. Když výrobci nabízejí větrný park a argumentují, že zajistí energii pro 140 rodinných domů nedodají, že tomu tak bude pouze v případě, že bude trvale silně foukat. Ano. Na Orkneyských ostrovech, nebo na jižním konci Chile fouká téměř nepřetržitě a vydatně a život tam není snadný. Otáčení zeměkoule a termické podmínky (působení Slunce) mají za následek proudění víceméně po rovnoběžkách, a tak když se vítr rozběhne přes Atlantik, narazí nejprve na západní pobřeží Evropy. Tam jsou dobré podmínky pro větrné elektrárny. V členitém vnitrozemí jsou podstatně horší, a přesto často slyšíme, že bychom se měli poučit od Holanďanů, Němců atd., protože ti vědí, jak na to. Prostě vítr je živle!

Poněkud rovnější provozní podmínky má produkce elektřiny ze Slunce. Provozovatel fotovoltaické elektrárny si musí být především vědom

toho, že bude vyrábět pouze ve dne (!), že čím bude jasnější nebe, tím vyrobí víc a běžně se zapomíná na to, že pro maximální zisk je zapotřebí, aby panely byly kolmé k slunečním paprskům ($\cos \alpha$). Někteří přemýšliví výrobci nabízejí konstrukci natáčející panely stále kolmo ke slunci a z průběhu funkce cosinus je zřejmé, že konečný efekt bude nezanedbatelný. (Provozovatele dotované elektrárny takové maličkosti nezajímají.) Není to s obnovitelnou energií snadné. Jedná se o energii živlů a s těmi si není snadné hrát. K výše uvedenému výčtu živlů dnes doporučuji přiřadit další – veřejné mínění. To je ovlivňováno politiky a médií a tak všichni víme, že ozelenění světa je bezpodmínečně nutné k zabránění katastrofickému oteplení planety. Hlavní roli v tom hraje oxid uhličitý, pocházející ze spalování paliv a obsažený v atmosféře, což vytváří skleníkový efekt, který je příčinou růstu teploty zemského povrchu. Že je mnohem silnějším skleníkovým plynem vodní pára není v této argumentaci podstatné a stálo by za to ověřit, zda je prvotní nárůst teploty anebo růst koncentrace oxidu uhličitého v ovzduší. Je zajímavé, že myšlenka hodnotit spalování energetických paliv podle množství oxidu uhličitého, připadajícího na jednotku vyrobené energie se zrodila při soutěži mezi uhelnými a plynovými elektrárnami ve druhé polovině 20. století. Zemní plyn vyhrál a dnes je z toho globální moloch. V současnosti ovšem veřejné mínění odsuzuje obě paliva, neboť produkují skleníkový oxid uhličitý, uhlí ale víc, protože je špinavé. Přitom jsou známé světové zásoby uhlí odhadovány na téměř tři tisíce let, zatímco životnost zásob uranu, zemního plynu a ropy na cca 200 let. S přihlédnutím k mohutným světovým zásobám uhlí je přinejmenším k uvážení, že současný odklon od uhlí významně zpomalí výzkum a vývoj potřebných a perspektivních nových technologií. Ono totiž uhlí za nic nemůže. To, co je mu vytýkáno, souvisí s použitou technologií a všechny inovace posledních let se úspěšně potýkaly se zvýšením efektivity a snížením negativního vlivu na životní prostředí. Ústředním heslem v této problematice je ochrana klimatu, neboť hrozí katastrofické oteplení

planety s hrozivými následky. Propagátoři takové katastrofické informace zřejmě zapomněli, že se kdysi ve škole učili o dobách ledových a meziledových a že tedy je zemské klima proměnlivé. (Zájemcům o bližší seznámení se s klimatickou problematikou doporučuji knihu Jiřího Svobody „Utajené dějiny podnebí“, ISBN 978-80-73097-99-8). V lidské historii došlo k řadě podstatných klimatických změn s vesměs významnými společenskými, ekonomickými a geopolitickými následky (vyhnutí druhů, zánik impérií, migrace apod.), neboť jak uvádí autor knihy v podtitulku „Počasí řídilo dějiny lidstva“. Navzdory tomu jsme dnes znovu naváděni k myšlenkám o potřebě ovládnutí přírody, což není nic nového. Už to tady dříve bylo. Jde o to, že doba změny klimatu je nesouměřitelná s délkou volebního období. A co se týče přírody, té je člověk lhotejný.

Uvažovat o energetické soběstačnosti, založené pouze na obnovitelných zdrojích energie, je mimo realitu a takto přemýšlející by se měl někde ukrýt a pro jistotu nepřemýšlet nahlas. Přemýšlel by o energetické bídě. Odchod od fosilní energetiky by nás vrátil do doby před průmyslovou revolucí a takovou situaci si dnes málokdo z blahobytně žijících uživatelů energeticky náročné civilizace dovede představit.

prof. Ing. Pavel Noskovič, CSc.
emeritní profesor
VŠB-TU Ostrava

Vánoční nákupy zvyšují produkci elektroodpadu. Jak se chovat odpovědně?

Nákupy vánočních dárek nabírají na obrátkách. Mezi oblíbené položky v nákupních košících spotřebitelů patří elektronika – například mobily dnes platí za typické dárky pod stromeček. Nákupy elektra však přispívají k nárůstu produkce elektroodpadu, jehož množství globálně roste raketovým tempem. Jak odpovědné a udržitelné nakládání se starým elektrem chrání planetu a cenné nerostné suroviny, na to v rozhovoru odpoví Petr Kubernát ze společnosti REMA Systém, která je jedním ze tří kolektivních systémů zajišťujících sběr odpadních elektrozařízení působících v České republice.

Petr Kubernát

Elektronika je stále oblíbenější vánoční dárek. Co s sebou tato zvýšená poptávka přináší?

Poptávka po elektronických zařízeních má samozřejmě i stinnou stránku, a to enormní produkci elektroodpadu. Lidé se totiž logicky po nákupu nových spotřebičů, počítačů, mobilů a další elektroniky starých kousků zbavují. Elektroodpad se v posledních letech stal vůbec nejrychleji rostoucí kategorií odpadu na světě.

Jaký vývoj je možné v oblasti produkce elektroodpadu očekávat?

Podle předpovědí založených na datech ze zprávy The Global E-Waste Monitor, kterou ve spolupráci s dalšími organizacemi vydává Institut OSN pro vzdělávání a výzkum (UNITAR) by roční světová produkce elektroodpadu mohla v roce 2030 dosáhnout až k 75 milionům tun. To znamená dokonce dvojnásobné množství oproti roku 2014, kdy se globální produkce odpadních

elektrozařízení začala sledovat. Pokud toto tempo nezmírníme, mohla by v roce 2050 roční produkce vysloužilého elektra dosáhnout neuvěřitelných 110 milionů tun.

Webová platforma TheRoundUp.org pak dle dostupných dat spočítala, že aktuálně se na Zemi může vyskytovat nejméně 347 milionů tun nezrecyklovaných vysloužilých elektrospotřebičů. Tato záplava přitom představuje pomyslnou tikající bombu, která ohrožuje ekosystémy i lidské zdraví.

Co toto množství elektroodpadu pro přírodu znamená?

Elektroodpad může být hrozbou, ale i příležitostí. Lidé po nákupu nové elektroniky nevědí, jak naložit s tou starou. V nejhorším případě ji vyhodí do směšného odpadu. Odtud se pak do přírody mohou dostat zdraví škodlivé látky, jako je rtuť, kadmium či oxid olovnatý, a ohrozit lidské zdraví. Pokud však lidé vysloužilé elektro nezodpovědně nevyhodí ani jej nekumulují zbytečně doma, může díky správné recyklaci znamenat onu zmíněnou příležitost. Tato zařízení totiž skrývají velké množství cenných druhotných surovin a vzácných kovů jako zlato, stříbro, měď, platinu nebo kobalt. Jejich vyhození nebo uložení v šuplíku se tak v podstatě rovná zbytečnému plýtvání materiálem, který se musí obtížně získávat z přírody. Díky správnému třídění a recyklaci můžeme chránit naši planetu a šetřit její zdroje.

Jaké množství surovin je možné z odpadních elektrozařízení znovu získat?

Například u běžného smartphonu je možné díky šetrné recyklaci znovu využít většinu vzácných kovů. Míra opětovného získání použitých kovů

například u stříbra, paladia a platiny dosahuje 90 %, v případě zlata je to pak 98 % a u mědi dokonce 99 %. Díky recyklaci vysloužilých spotřebičů a opětovnému využití vzácných kovů tak můžeme efektivně ochránit přírodu a její nerostné bohatství. Například z tuny mobilních telefonů, což odpovídá asi třinácti tisícům kusů, lze díky recyklaci získat až 350 gramů zlata. Oproti tomu v tuně zlatonosné primární horniny se nachází pouhých 5 gramů tohoto vzácného kovu. Další zajímavé informace mohou zájemci najít na webu chytarecyklace.cz.

Jak tedy naložit s vysloužilým elektrem, aby nedošlo k jeho znehodnocení, ale materiály byly opět využity?

Pokud v rámci vánočních nákupů pořizujete novou elektroniku, můžete vysloužilá elektrozařízení odevzdat přímo prodejcem v rámci zpětného odběru. Další možností je odnést je do sběrného dvora. Lze však zvolit i komfortnější alternativu. Lidé totiž mohou pro odvoz odpadních elektrozařízení přímo z domácnosti využít naši službu Buď líný. Je zdarma a objednat si ji lze po telefonu či online na webu budliny.cz. Stačí nashromáždit minimálně deset kilogramů vysloužilých elektrospotřebičů a my zajistíme odvoz přímo z domova. Společnost REMA Systém je jediná v rámci celé České republiky, která bezplatně svozy vysloužilých elektrozařízení pro veřejnost poskytuje.

O společnosti REMA Systém

Hlavními aktivitami společnosti REMA Systém jsou služby zabezpečující zpětný odběr a recyklaci odpadních elektrických a elektronických zařízení, jde například o pračky, lednice, televizory, počítače, tiskárny, mobilní telefony a další přístroje. Ve spolupráci se společností REMA Battery navíc umožňuje i zpětný odběr odpadních baterií a akumulátorů.

Svým klientům REMA Systém nabízí odborné a komplexní řešení na cestě ke splnění legislativních povinností, běžným spotřebitelům pomoc a jednoduché vyřešení starostí s nepotřebnými či vysloužilými elektrospotřebiči. V oblasti ochrany životního prostředí REMA Systém působí od roku 2005, od kdy provozuje systém pro zpětný odběr a recyklaci odpadních elektrozařízení.

Soběstačnost v otázce lidských zdrojů

doc. Ing. Jaromír Cais, Ph.D.

Téma soběstačnosti se v uplynulých několika letech stává tématem, které v naší společnosti velmi silně rezonuje. Události posledních let nás stále silněji nutí přemýšlet a diskutovat o soběstačnosti naší země v oblasti energetické, potravinové, ale také obranné. Velmi často zapomínáme na skutečnost, že proto, abychom byli schopni naší zemi zásobit dostatkem energie, potravin a zajistit její prosperitu, je zapotřebí nemalého množství vzdělaných a schopných lidí.

Soběstačnost v lidských zdrojích vyjadřuje schopnost společnosti, respektive státu, zajistit potřebné pracovníky, kteří jsou pro danou společnost klíčoví ve všech oblastech jejího fungování. Pouze tak je možno, aby dlouhodobě prosperovala a byla schopna zajistit nejen udržitelnost sebe sama, ale také růst životní úrovně svých občanů. Hned na úvod je důležité položit si otázku, jestli je Česká republika ve svých lidských zdrojích soběstačná? Formulovat odpověď na ní však není zcela jednoduché. V některých oblastech se personální zajištění (co do kvantity, tak i kvality) jeví jako dostatečné, v řadě oborů se však nedostatek kvalifikované pracovní síly stává jednou z příčin stagnace a hrozícího úpadku. Makroekonomická čísla tento trend potvrzují. Míra nezaměstnanosti neustále se pohybující okolo hranice 3% a to v posledních několika letech téměř beze změny, vypovídá o skutečnosti, že trh práce je schopen absorbovat podstatně větší množství zaměstnanců a zároveň je i ochoten podílet se na jejich vzdělávání.

Příčinu situace, ve které se současný stav lidských zdrojů v naší zemi nachází, není možno hledat v jednoduché odpovědi. Český průmysl velmi dlouho těžil ze své řemeslné tradice, která byla

založena na předávání zkušenosti a zručnosti svým učňům – následníkům. V podmínkách plánovaného hospodářství byla vazba mezi přípravou lidských kapacit a potřebami průmyslu velmi silná, avšak za cenu poklesu konkurenceschopnosti a nevyužití potenciálu zaměstnanců. Přejchod k tržnímu hospodářství vedl ke zpřetrhání vazeb mezi technickým vzděláváním a výrobní sférou. V nových podmínkách se průmysl začal orientovat zejména na zvyšování produkce a dohánění technologického náskoku, který svět za „Železnou oponou“ získal. Společně s lákavými podmínkami podnikání pro zahraniční investory se charakter průmyslové výroby velmi výrazně změnil. Nově vytvořené výrobní kapacity s dominantní orientací na automobilový průmysl hledali v naší zemi zejména zdroj levné pracovní síly a otázka vzdělávání a rozšiřování dovedností pracovníků byla na relativně dlouhou dobu upozaděna. V posledních několika letech však můžeme vidět, že tento model fungování našeho průmyslu vyčerpal svůj potenciál. Abychom byli schopni vytvářet nejen produkty, ale také služby s výraznou přidanou hodnotou, nedisponujeme dostatečným množstvím kvalitně vzdělaných lidí. Výrazná změna charakteru průmyslové výroby v posledních více než 30 letech nenašla odezvu v restrukturalizaci odborného vzdělávání. Učňovské školství technických oborů bylo velmi dlouho založeno na obětavosti a nasazení mistrů odborného výcviku a zároveň byla přehlížena neudržitelnost této situace ve vztahu k budoucnosti. Obdobná situace nastala také ve středním školství, kde si výuka nejen technických, ale i přírodovědných předmětů a oborů nezasloužila výraznou pozornost téměř všech politických reprezentantů. Důsledkem této skutečnosti byla a stále je situace, kdy generace zkušených pedagogů na všech stupních vzdělávání odchází do zaslouženého důchodu (velmi často po mnoha letech, kdy mají na odchod do důchodu legitimní nárok) a není v silách zřizovatelů ani vedení škol zajistit jejich adekvátní náhradu.

Je zřejmé, že v současné době je příprava technicky vzdělaných lidí do značné míry založena na osobním nasazení konkrétních pedagogických a nepedagogických pracovníků, kteří velmi často za cenu vlastního nepohodlí investují do alespoň udržení současného stavu nemalé množství svých sil a energie. Je důležité si uvědomit, že pokud se chceme stát zemí, která není pouze montovnou, ale je schopna vytvářet výraznou přidanou hodnotu svých produktů (nejen výrobků, ale také služeb) a rozvíjet inovační potenciál, který v sobě má, je třeba do technického vzdělávání velmi výrazně investovat. Limitou pro udržení

a získávání kvalitních lidí do systému vzdělávání nejsou pouze tak často skloňované a medializované peníze na mzdy pracovníků ve školství. Na tento problém je třeba dívat se výrazně komplexněji. Kromě samotné výše mezd ve všech stupních školství je třeba současně řešit i celou řadu dalších problémů, které primárně souvisí s chybějící infrastrukturou (dostupným bydlením, dostatečným množstvím školek, dopravní obslužnosti atd.), která by byla schopna zajistit kvalitní fungování a udržitelnost systému vzdělávání v dlouhodobém horizontu.

Z pozice vedoucího pracovníka ve vysokém školství velmi pozitivně hodnotím snahu o zjednodušení propojení mezi průmyslovou praxí a vysokými školami. Koncept profesně zaměřených studijních programů, který je založen na výrazném zapojení odborníků z praxe do výuky, který vychází z jejich dlouholeté praxe v oboru (nahrazující akademické tituly a hodnoty) je bezesporu správnou cestou. Dalšími pozitivními signály, které ve vazbě na odborné vzdělávání studentů (ale i pracovníků obecně) v poslední době můžeme vidět, je snaha reprezentace krajů a obcí, se na zkvalitňování vzdělávacího systému podílet nejen finančně. Výše zmíněná pozitiva jsou určitě správným směrem, kterým se naše uvažování o vzdělávacím systému jako celku musí ubírat. Je zároveň na místě ale připomenout, že transformace průmyslu, která nás v nadcházejících letech nevyhnutelně čeká, vyžaduje výrazně vyšší zapojení ze strany státu a řešení systému vzdělávání v této zemi jako komplexního problému.

Ve velmi krátké době musíme vyřešit problém motivace ke studiu nejen studentů technických oborů, ale samotných pedagogů (matematiky, fyziky, chemie, odborných předmětů), kteří přípravu studentů pro jejich budoucí zaměstnání realizují. Musíme vytvořit podmínky pro to, aby kvalitně vzdělaní lidé nacházeli svoje uplatnění v oboru, který vystudovali a chtěli se mu věnovat. V neposlední řadě musíme mít na paměti také to, že problémy ve vzdělávání (nejen v technickém) jsou v rámci naší země velmi nerovnoměrně rozloženy. Některé regiony se s odlivem kvalitních a vzdělaných lidí potýkají výrazně více než jiné. Z dlouhodobého pohledu je tato disproporce velmi nebezpečná nejen ekonomicky, ale zejména sociálně. Výzev a problémů, které nás v nejbližší době čekají je mnoho, nicméně pevně věřím, že nejsou pro tak rozvinutou zemi, jakou je Česká republika, neřešitelnými. Každý den jsem obklopen a potkávám mnoho schopných lidí, kteří si obtížnost situace, ve které se dnes nacházíme, nejen uvědomují, ale chtějí se na jejím řešení velmi výrazně podílet. Prvním, ale rozhodně ne posledním krokem, který

Kultura a finanční soběstačnost?

Zcela otevřeně přiznávám, že mne tato otázka zaskočila a domnívám se, že na ni nelze jednoznačně odpovědět. A to z mnoha důvodů, z nichž ten hlavní vyplývá právě z definice kultury, protože ta se mění a stále není jednoznačně možné odpovědět na otázku, co kultura vlastně je a není. Pro zjednodušení celé problematiky snad jen nastínění problému „Wikipedií“, která rozlišuje kulturu v širším a užším významu.

Kulturou v užším slova smyslu chápeme soubor vybraných lidských činností, jako je například literatura, malířství, divadlo, ale i náboženství, případně i vzdělávání. Tolik definice a ujasnění, čím bych se chtěl v této úvaze zabývat. S dovolením vynechám náboženství i vzdělávání, neboť to jsou samostatné obory, jejichž financování je v současné době v naší demokratické společnosti téměř výhradně v rukou státu.

Zbývá tedy kultura v úzkém slova smyslu, která se týká umění a připustíme i zábavy. Tady můžeme rozlišovat na kulturu komerční a nekomerční, i když hranice mezi těmito významy je velmi široká a mnohdy nepřesná. Ať si ovšem vezmeme kteroukoli oblast kultury, až na drobné výjimky, nikdy to nebyla oblast, která by mohla fungovat bez finanční podpory státu či některého ze stupňů samosprávy. Situace nikdy nebyla „ružová“, ale jak všichni jistě víme nebo tušíme, epidemie covidu trvající dlouhé dva roky situaci

významně zhoršila. Nemusíme chodit pro příklad daleko. Městské divadlo v Mostě patřilo v době před covidem, co se týče tzv. procenta soběstačnosti, k celorepublikovému průměru s 23-24 %. Tento ukazatel klesl v letech 2020 na 9 %, 2021 dokonce na 7,9 %. V následujících letech procento soběstačnosti vzrůstalo, nicméně v souvislosti s pokračující vysokou inflací a dozvuky pandemie se přibližuje k 15 %. To platí i pro rok 2024 a jeho rozpočtový výhled. Co to všechno znamená?

I když se návštěvnost přibližuje letem „předcovidovým“ a ceny vstupného stoupají, ve snaze neohrozit návštěvnost pochopitelně jen mírně, závislost na vnějších zdrojích financování divadel, nejen toho našeho, stoupá. Hovořit o soběstačnosti divadel, a to nejenom těch tzv. oblastních, se v žádném případě nedá. Ba právě naopak. Divadla, a to mostecké nevyjímaje, jsou stále více závislá na dotacích měst, krajů a samozřejmě i státu. V našem mosteckém případě se konkrétně u Ústeckého kraje i Ministerstva kultury ČR jedná o podporu spíše symbolickou, ale i tak díky za ni, neboť bez ní by zřejmě nebylo možné Městské divadlo v Mostě ufinancovat. Je jen spravedlivé a fér vůči našim donátorům, především pak městu Most, poděkovat, protože naše situace je zatím příznivá a divadlu nehrozí omezení činnosti nebo dokonce jeho uzavření. Nejsou na tom všechna divadla tak, jako to naše, a ohrožení

činnosti naší jediné regionální operní scény v Ústí nad Labem je bohužel realitou.

Nepovažuji se za znalce v ostatních oblastech kultury, nevím, jak se žije literátům, hudebníkům, zpěvákům, malířům či sochařům, ale troufám si říci, že až na ty jedince či soubory, kteří mohou těžit z popularity v masmédiích, především pak v televizi, nebudou na tom o mnoho lépe než oblastní divadla a bez podpory různých grantů a projektů vypisovaných již jmenovanými donátory balancují na hranici ekonomického přežití. Jak zmiňuji výše, financování školství, sportu a dalších oblastí kultury v širším slova smyslu nemohu komentovat, neboť s nimi nejsem zcela obeznámen. Školy momentálně hrozí stávkou, stejně jako lékaři, a protože zdravotnictví patří také do širšího chápání kultury, mohu snad jen konstatovat, že z hlediska samofinancování na tom nejsou o mnoho lépe, spíše naopak.

Samostatnou otázkou, na kterou ovšem bude moci odpovídat někdo jiný, zůstává, jak dlouho a nakolik bude naše společnost schopna naší vyspělé kulturu, ať už ji chápeme v jakémkoli smyslu širším či užším, ufinancovat. Náklady a finanční požadavky stoupají, avšak spotřebitelé, občané, zákazníci mají spoustu starostí s finančním pokrytím svých základních potřeb, a jak jsem již uvedl, až na výjimky, kulturu ufinancovat nejsou ochotni, v mnohých případech ani schopni. Je mi to líto.

PhDr. Václav Hofmann
poradce představenstva OHK Most
pro oblast kultury

dokončení ze str. 16

povede k tomu, aby se naše země stala soběstačnou v otázce lidských zdrojů, musí být komplexní uvažování o problematice vzdělávání ve všech stupních. Následně musí být na úrovni nejvyšší politické reprezentace stanoven seznam cílů, ale zejména konkrétních opatření, které povedou

k dosažení tak často skloňované transformace našeho průmyslu, a na kterém bude panovat široká politická, ale i veřejná shoda. Pouze takto je možno vyrovnat dluh, který jsme za posledních 34 let, kdy jsme problematice soběstačnosti v oblasti lidských zdrojů nevěnovali adekvátní pozornost,

vytvořili. Jako reprezentant akademické obce mohu s klidným svědomím konstatovat, že jsme plně připraveni se na transformaci našeho průmyslu, ale i společnosti jako celku výrazně podílet.

doc. Ing. Jaromír Cais, Ph.D.
děkan Fakulty strojínského inženýrství UJEP

Soběstačnost intelektuální – není sama od sebe

Motto:

„Vy jste zvláštní lidé, vy mladí, všichni dohromady. Minulost nenávidíte, přítomností opovrhujete, budoucnost je vám lhostejná.“
Erich Maria Remarque

Národ Komenského aktuálně a v podstatě „Bez elit“

Vláda opakovaně zdůrazňuje důležitost školství, avšak jeho kvalita neustále klesá. Hlavní prioritou se stává inkluze, která spotřebovává množství pracovních sil a finančních prostředků, spíše než zaměření na kvalitu vzdělávání dětí. Tuto skutečnost potvrzuje snaha o zrušení známokování a vysvědčení, s důrazem na distribuci certifikátů a diplomů spíše než na přenos znalostí. Předností se stává minimalizace nároků na žáky a studenty, místo aby byly kladené nároky a požadavky.

Vysoké školy masově nabízejí prakticky nepotřebné obory, přičemž studenti často zvládají denní studium při pravidelném zaměstnání. Studium na vysoké škole, kde studenti nemají během celé doby živou interakci s učitelem, se stává běžným. Tato situace nenabízí realistickou perspektivu pro vytvoření prosperující země založené na technologiích a vzdělání.

Česko není schopno dosáhnout úrovně HDP před pandemií, a letos navíc čelí poklesu s jednou

z nejvyšších inflací v Evropě. Životní úroveň obyvatelstva klesá, energetické ceny jsou extrémně vysoké, a veřejné finance a infrastruktura jsou v rozvalu. Jsme svědky zlomového bodu, a otázka zní, zda ještě lze něco udělat, než situace dosáhne nepříznivého bodu bez návratu? Moje generace je možná poslední generací, která si váží gramatiky a považuje ji za důležitou. Rádi mluvíme a píšeme správnou češtinou, nejsme omezeni pouze internetem a dokážeme ocenit papírové knihy. Rádi sdílíme obsah s hlubším smyslem a máme povšechný společenský přehled. Jsme známi tím, že si vážíme kvalitního vzdělání a umíme ocenit umění komunikace. Nové generaci chybí kritické myšlení a snadno podléhá manipulaci, včetně politické a propagandy o pohlaví či klimatických změnách. Zdá se, že inteligence, vzdělání a komplexní přehled začínají být považovány za zastaralé, a místo nich jsou upřednostňovány jednoduché zprávy a instantní informace poskytované chytrými zařízeními. Česká republika, s bohatou historií v oblasti vědy a vzdělání, se ocitá před výzvou udržet svou intelektuální soběstačnost v době globalizace a neustálých změn.

Pro porovnání, Izrael, malá země s omezenými přírodními zdroji, si od svého vzniku v roce 1948 vybudovala silný intelektuální základ. Věda a výzkum se staly klíčovými nástroji pro přežití a rozvoj této země. Česká republika by mohla čerpat inspiraci z izraelského modelu a zdůraznit význam vzdělání a výzkumu pro svůj vlastní rozvoj. Investice do vzdělání mohou sloužit jako investice do budoucnosti, která zabezpečí intelektuální soběstačnost.

Česká republika zažila několik vln migrace inteligence v minulosti. Ročník 1938 byl svědkem útěku mnoha významných vědců před hrozbou nacistické okupace. Podobná situace nastala opět po roce 1945 a v průběhu let 1948 a 1968, kdy politické změny vedly k emigraci mnoha významných myslitelů. Po roce 1989 se objevily nové problémy spojené s nedostatečným ohodnocením vědeckých pracovníků, což vedlo k jejich odchodu za lepšími podmínkami do zahraničí. Tyto exody inteligence mohou představovat vážnou hrozbu pro intelektuální soběstačnost České republiky. Aby se těmto odchodům předešlo, je nezbytné nejen zvýšit

finanční ohodnocení vědců, ale také vytvořit podmínky pro jejich kreativní práci a rozvoj na domácí půdě.

Česká školní inspekce, pověřená sběrem a analýzou informací o vzdělávání dětí, žáků a studentů, vydala na podzim roku 2022 test pro téměř 26 000 žáků prvních ročníků středních škol, aby otestovala jejich znalosti moderních dějin. Výsledky, které inspekce zveřejnila, nejsou nic, co by nás mohlo uklidnit. Šéf české školní inspekce na tiskové konferenci oznámil, že pouze 1/5 žáků dosáhla nejvyšší úrovně. Více než polovina žáků skončila na minimální nebo dokonce nedostačující úrovni, přičemž průměrná úspěšnost v testu moderních dějin činila 46 %. Česká školní inspekce vydala po výsledcích testování sérii doporučení. Varuje, že omezení výuky moderních dějin v nematuritních oborech může u žáků vést k obrovským neznalostem, které pozorují i ve své ordinaci. Na dotaz, kdy byla Sametová revoluce, zněla odpověď: V roce 1917. Rodiče se někdy sami podivují nad neznalostí svých dětí. Ale tomu se zase dívám já, protože na rodičích je, aby se dětem věnovali a někdy i občasně je doma vyzkoušeli z látky, kterou ve škole probírají. Bohužel, roste nám tu generace, kdy rodiče a jejich děti nemají přílišným zájem o vzdělání v širším slova smyslu. Jejich prioritou jsou sociální sítě a mainstreamové myšlení. Ne-generalizují, protože určitě část rodičů se svým dětem věnuje.

Vláda Petra Fialy má ve svém obsazení hned tři učitele dějepisu – sám předseda vlády Fiala, místopředseda vlády a ministr vnitra Vít Rakušan ze STAN a nový lidovecký ministr zemědělství Marek Výborný.

Znalost dějin nemůže trvat jen jednu generaci. Měli bychom být na své dějiny hrdí a znát významné osobnosti, jinak bude nová generace zcela manipulovatelná bez vlastního názoru, nebo budou slepě přejímat aktivisté názory, například lepit se k vozovce, nebo propagovat Green Deal bez znalosti základních faktů.

Je nutný návrat ke kritickému myšlení.

MUDr. Alena Dernerová

MUDr. Alena Dernerová

Téma dneška – surovinová bezpečnost

K tématu energetické bezpečnosti, o kterém se mluví již několik let, se v poslední době přidává nově problematika bezpečnosti surovinové. Proč tomu tak je?

S vývojem nových technologií, které často vyžadují velmi specifické nerostné komodity (např. strategické kovy), se pro důležité světové hráče, včetně Evropy stává stále významnější a důležitější jistota, že k těmto, často velmi specifickým surovinám, budou mít přístup. Jsou totiž často dominantně, někdy dokonce monopolně produkovány jedním či několika málo státy světa. Na důležitosti a naléhavosti tématu surovinové bezpečnosti dodaly naše tři nedávné zkušenosti:

- Jednak COVID, který nás znovu upozornil na stále platící starou zásadu „co je doma to se počítá“;
- Jednak agrese RF vůči UA, která mimo jiné ukázala, že hrozba zastavení dodávek strategických surovin je hrozba reálná;
- A v neposlední řadě stále více rostoucí dominance Číny v produkci, ale rovněž v rafinaci mnoha strategických surovin.

Proč je oblast surovinové bezpečnosti tak důležitá?

Nerostné suroviny potřebujeme ke každodennímu životu – lidstvo má k dispozici jen dva vstupní zdroje: co si zemědělsky nevytěžujeme, pochází z nerostných surovin. Suroviny nacházíme i v řadě odvětví, kde bychom je vůbec nečekali. Evropa si v minulých, surovinově bezstarostných dekádách, velkou část své vlastní produkce utlumila. Díky tomu dnes domácí produkce nerostných surovin v zemích EU nepokrývá ani zdaleka spotřebu surovin evropského průmyslu a evropského obyvatelstva.

Náš kontinent je tedy ve velmi nekomfortní situaci: jsme jako kontinent významným spotřebitelem celého spektra nerostných surovin, ale v mnoha případech jejich velmi nevýznamným producentem.

Výsledkem této nerovnováhy je, že nové trendy ve světě surovin se nerodí v Evropě, ale v jiných částech světa. O to pečlivěji je musíme v Evropě sledovat, abychom těmto trendům a procesům vůbec rozuměli a chápali, co z nich pro náš kontinent vyplývá.

Surovinová bezpečnost je komplexní téma, je třeba ji budovat kombinací:

- udržitelné domácí produkce těch nerostných surovin, které v EU máme;
- bezpečným, dobře diverzifikovaným dovozem, ideálně z přátelsky nakloněných regionů;
- uzavíráním surovinových vzájemně výhodných partnerství s vybranými přáteli;

- podporou materiálově úsporných technologií, které nám umožní surovinami efektivně šetřit;
- promyšleným systémem strategických zásob.

Jaké jsou tedy před námi úkoly v oblasti surovinové a energetické bezpečnosti?

Určitě další diverzifikace dodávek:

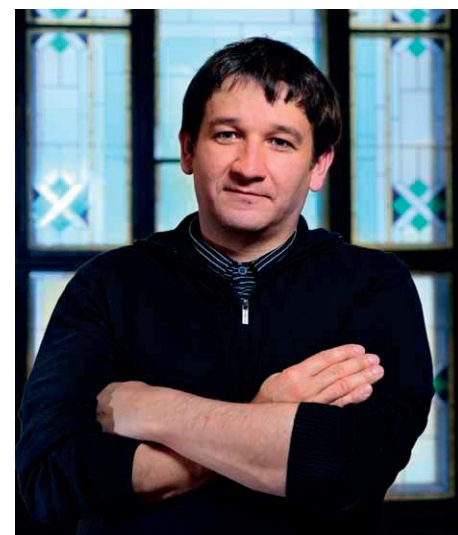
- na nahrazení dodávek ruského plynu plynem norským je třeba navázat diverzifikací dodávek z více zemí – na norský zemní plyn nyní spoléhá celá řada evropských zemí a nebude-li Norsko v příštích 10 letech opravdu intenzivně investovat do doověření a otvírky nových polí, budou se disponibilní zásoby norského plynu rychle snižovat;
- pokračovat v diverzifikaci dodávek ropy do ČR s cílem nahradit sice se dlouhodobě snižující, ale stále ještě významný podíl ruské ropy;
- neopouštět možnost přiměřeně využívat domácí zásoby uhlí, dokud skutečně reálně nedojde k transformaci české energetiky, včetně ukončení výstavby nových jaderných bloků (to, že se o něčem mnoho let mluví, ještě neznamená, že je to již postaveno a vyrábí to elektrický proud);
- pokusit se, abychom se jako kontinent, resp. střední Evropa, poté, co se úspěšně zbavíme závislosti na dodávkách fosilních paliv z Ruska, nedostali do neméně nebezpečné zranitelnosti na dodávkách celé řady moderních strategických surovin z Číny;
- bude to výzva věru nelehká: zatímco alespoň 1 % světové produkce ropy těží 20 zemí z různých částí světa, a alespoň 1 % světové produkce zemního plynu těží 18 zemí z různých částí světa, existuje 28 nerostných komodit (molybden, titanové rudy, wolfram, vanad, hliník, antimon, arsen, bismut, kadmium, galium, germanium, indium, olovo, rtuť, REE, selen, tellur, cín, zinek, zlato, fluorit, grafit, anhydrit, magnesit, fosfáty, síla, černé uhlí), jichž je Čína největším světovým producentem, v některých případech s podílem přes 70 %, 80 % či dokonce 90 % (např. galium 97 %; germanium 93 %; wolfram 78 %; bismut 72 %; vanad 64 %; REE 62 %; indium 59 %);
- další velkou výzvou je skutečnost, že i u těch komodit, v jejichž primární produkci Čína nedominuje (jako jsou například bateriové suroviny: lithium, kobalt, nikl, měď), Čína ovládá jejich zpracování, rafinaci a tím reálně trh s nimi;

- že Čína umí tuto dominanci využít pro své cíle jsme viděli v roce 2010 s REE či nedávno, v září tohoto roku s galiem a germaniem (výroba polovodičů, počítačových čipů a vojenské aplikace).

V této chvíli je nejvíce žádoucí podpořit na evropské půdě vytvoření celoevropského systému strategických zásob vybraných kritických komodit, protože se jedná o jediný krok, který nám může přinést relativně rychlé výsledky: v horizontu jednoho či dvou let lze vybudovat strategické zásoby těch komodit, na jejichž dovozu je Evropa nejvíce závislá, a tedy nejvíce vydíratelná. Není třeba vymýšlet nic nového, v řadě zemí, které dlouhodobě uvažují strategicky, jako je například Japonsko nebo Jižní Korea, takové systémy existují a dobře fungují.

Všechny jiné, tedy další potřebné kroky jsou nesmírně důležité, ale mají společné to, že přinesou ovoce až ve střednědobém horizontu, ať už se jedná o potřebu nové generace systematického geologického průzkumu v Evropě se zaměřením na strategické a kritické komodity s cílem zjistit, jaký potenciál má v této oblasti evropský kontinent, budování vzájemně výhodných vztahů se zeměmi, které jsou hojně obdařené nerostnými surovinami a zatím nám je nezabrali jiní globální hráči a v neposlední řadě také podpora materiálově úsporných technologií, chytré recyklace a podobně s cílem nerostnými surovinami šetřit, jakkoliv smysluplná recyklace připadá v úvahu jen u některých nerostných komodit.

Mgr. Pavel Kavina, Ph.D.
analytik nerostných surovin

Solidarita a soběstačnost

Vážení čtenáři, když jsem dostal možnost napsat za zemědělce do letošního posledního čísla čtvrtletníku TEMA za náš resort názory na stále aktuálnější a diskutovanější problematiku „solidarita a soběstačnost“, tak jsem se domníval, jak to je jednoduché a jasné. Ano, ono to pro mne, člověka, který se narodil do rodiny sedláka, který si jako malý kluk pamatuje socializaci a zakládání JZD a tehdejší život na vesnici, který vystudoval tehdejší Vysokou školu zemědělskou, nyní Mendelovu univerzitu a celý produktivní život v oboru pracoval, tak pro mě to jednoduché a jasné je. Mám pevný životní názor, že obdělaná a rodící půda je podmínkou života na zemi a základem státu a venkova, který je s jejím vzděláváním od Přemyslovců spjat. To jsou teze profesora Arnošta Inocence Bláhy, zakladatele brněnské sociologické školy, která byla a je uznávaná v Evropě a ve světě, které jsem si ve svém životě ověřil.

Motto:
„Lidé jsou moudří nikoliv v poměru ke své zkušenosti, nýbrž v poměru ke své působivosti pro zkušenost.“
George Bernard Shaw

Ing. Jan Veleba

Je poněkud zvláštní, že se jimi neřídí, neuznává je, a naopak je bagatelizuje někdejší rektor Masarykovy univerzity a současný předseda vlády ČR profesor Petr Fiala, kam i sociologie na Filozofické fakultě patří. Naopak se zdá, že si pan premiér ověřuje, kam až lze zajít, než si někdo zajde před Strakovku, jak se to stalo vicepremiérovi Marianu Jurečkovi. Ale aby mně bylo rozuměno. Zvláště v této době je soběstačnost, mluvím za zemědělce, tedy soběstačnost potravinová pro malou Českou republiku ta nejvyšší hodnota, o kterou by měla vláda usilovat a zemědělce k ní motivovat. Samozřejmě, ti nejvyšší politici, mezi které patří prezident republiky (současně vrchní velitelé) a premiéři, ti mohou namítnout, že nejvyšší hodnotou je obrana, výdaje na obranu, a nikoliv na nějaké zemědělství, jeho rozvoj a zajištění potravin. Těmto politikům a jejich příznivcům – hlavní nejsou jejich voliči, ale média, která voliče zpracují, bych položil otázku - co znamená Česká republika se svými deseti miliony obyvatel ve světě? Kdo ji zná, kdo zná naši armádu, náš

OKRESNÍ AGRÁRNÍ KOMORA Most

vojenský průmysl, jeho potenciál? Ano, znali Václava Havla a jeho poněkud naivní „nepolitickou politiku“ a sliby opuštění a zrušení vojenských paktů. Tenkrát to byla Varšavská smlouva a Severoatlantický pakt NATO. Ve světě, i v USA nás neznají, nezajímáme je, ale jak jsem nedávno rozebíral české zemědělství a jeho možnosti s podivem, proč to naši vládu nezajímá, proč jsou na post ministra zemědělství prosazeni, lépe posazeni, lidé, kteří nemají o tomto oboru lidově řečeno ani ánung, s gruntovním sedlákem, kterého znám přes 30 let, tak ten mně řekl – „podívej se, máme tady v České republice špičkové výsledky, které jsou srovnatelné s nejvyspělejšími zeměmi světa, já ve firmě také. A když jsem se třeba v Brazílii zeptal na tehdy ještě Československo, na naše zemědělství, tak nevěděli nic, ale znali a vzpomněli Josefa Masopusta ...“

Premiér podpořil dovoz potravin. A jeho kontrolní nákup Nutelly

Pojďme dál. Premiér Petr Fiala už v srpnu 2022 na jubilejním 50. ročníku agrosalonu Země živilka v Českých Budějovicích v zahajovací den z tribuny Pivovarské zahrady v podstatě vyhlásil podporu dovozům potravin s tím, že zemědělci by vlastně tuto politiku vlády měli vítat, že přinese větší konkurenci a lidem nižší ceny. Co přinesla, to všichni víme a snad jediný, kdo o tom ještě nevěděl a musel se sám přesvědčit na takzvaném kontrolním nákupu Nutelly v Německu, tak to je právě náš premiér. Ponechám hodnocení jeho teatrálního a nepovedeného gesta stranou, to dělají dnes a denně naše i zahraniční média a s nimi sociální sítě a vrátím se k tématu TEMA, ze kterého odvozuji, že když není soběstačnost, v mém oboru to jsou potraviny, tak zde musí být zajištěna možnost je dovézt za rozumné ceny, a právě na to je potřebná mezinárodní solidarita. V našem případě si představuji země EU. A právě zde vidím kámen úrazu a, nedej bože, realizaci Zelené dohody, dokonce bych použil termín „balvan úrazu“.

Proč? Protože EU sníží výrobu potravin a ty se pro spotřebitele dále zdraží. Považte, že zelená lobby má cíl do roku 2030 ponechat ladem, neobdělávat, 10 % orné půdy!!! A pozor, naše ministerstvo zemědělství se už připravuje. Mluví o mozaikovosti krajiny, ekologizaci, tůňkách a remízích v polích atd. Na to budou dotace. A stejné ministerstvo se nezajímá a nedělá studie, co naplnění Zeleného údělu bude znamenat pro potravinovou bezpečnost ČR, odkud chybějící potraviny dovezeme a kde na ně nízkopříjmové vrstvy společnosti, matky samoživitelky a další skupiny vezmou peníze. Evropu, Severní Ameriku, část Asie včetně Číny jsem procestoval a je jasné, že v naznačené situaci se budou chovat podle přísloví „košile bližší než kabát“. Viz Polsko, které připravilo zastavení návalů českých kupujících posílením zlotého. Když bych chtěl být sarkastický, tak bych dodal, že nás varovali propícháváním pneumatik českých aut u nákupních center.

Kolik mléka produkuje ČR a kolik Německo? A srovnání roku 1990 a 2020. Kritické!

Nuže, zde jsou pro ilustraci statistické údaje, srovnání roku 1990 se stavem po třech desetiletích vývoje, s rokem 2020, základny, z níž vychází kritický stav potravinové bezpečnosti České republiky:

Stav skotu v roce 1990 - 3 506 000, v roce 2020 - 1 404 117 - to je 40,0 %
z toho dojnice - 1 236 000 - 357 014 - 28,9 %
mléko v litrech - 4 802 000 000 - 3 083 800 000 - 64,2 %
hovězí maso v tunách živé hm. - 509 000 - 164 900 - 32,4 %

Pro lepší představu, co se za těmito čísly skrývá, tak naše země produkuje na 100 hektarů zemědělské půdy pouhých 75 000 litrů mléka, kdežto sousední Německo 170 000 litrů mléka (227 %), Nizozemí 621 000 litrů mléka (828 %)! Podobné je to i u hovězího masa – Německo nás převyšuje o 338 %, Nizozemí o neuvěřitelných 990 %!

Obdobná situace je u drůbežního masa a vajec, u vepřového bych ji označil za tragickou. Tam jsme dostali výrobu základní suroviny našeho národního pokrmu „knedlo, vepřo, zelo“, tedy stavů prasat pod 30 %. Když bychom srovnali obdobně jako u mléka, tak ČR produkuje 63 tun vepřového na 100 hektarů zemědělské půdy, Německo 326 tun a Nizozemí dokonce 688 tun, tedy 11x více! Není to tématem „TEMA“, ale zdůrazňuji, že tento stav se nerodí ze dne na den, ale je výsledkem dlouhodobého procesu, dlouhodobého nezájmu vlád, ale i společnosti, který bohužel trvá dodnes, a dokonce se prohlubuje. Žádná rozvinutá země takový vývoj nepřipustila a je třeba jasně říct, že v případě velkého konfliktu (váleky) nebo přírodní katastrofy je obyvatelstvo bez dostatečné zásoby mléka a mléčných výrobků, masa, vajec. Pro tento případ nemáme zajištěnou potravinovou bezpečnost.

Jak se vyvíjí politická situace v Evropě a jak říkával Havel – nálada mezi lidmi je blbá

To v případě nějaké katastrofy globálních rozměrů. Shora uvedená základní čísla velkého snížení stavů skotu, pokud se nepodaří změnit a obrátit na vzestupnou trajektorii, tak to bude znamenat obrazně řečeno utažení smyčky kolem krku. Ono tím totiž celá desetiletí dochází ke snižování přísunu přírodního organického hnojiva (chlévková mrva, kompost, kejda, organické zbytky) do půdy, což má vliv na snižování procenta humusu v půdě, tedy úrodnost půdy. Vedle toho se snižuje tzv. údržnost vody v půdě, narušuje drobtovitá struktura půdy, snižuje se objem vzduchu v půdě a množství půdních živočichů, kteří se rozkládají na organické součásti. Půda se okyseluje a utužuje.

Stručně shrnu – skot je přirozeným základem zemědělské soustavy země a je základem zdravé agrární soustavy v našich přírodních podmínkách, který je třeba respektovat a dodržovat. Česká republika tak nečiní a prosazování „Zelené dohody“ v rámci EU naznačují, že i ve vyspělých západních zemích EU začínají politici vyvíjet úsilí, aby

nastoupili obdobnou cestu. Je mně líto, ale jsem nucen konstatovat, že Evropa nastoupila cestu hospodářské a politické sebedestrukce. V tomto jsem zajedno se známým euroskeptikem panem exprezidentem a expremiérem Václavem Klausem, který ve své době dlouho odmítal podepsat Lisabonskou smlouvu, která mimo jiné znamenala dobrovolné podřízení Bruselu a opuštění národní suverenity. Dnešní svět, dnešní postupná změna politické mapy Evropy, konkrétně vystoupení Velké Británie z EU, vítězství strany SMĚR na Slovensku v čele s Robertem Ficem, vítězství Strany pro svobodu (PVV) s předsedou Geertem Wildersem v Nizozemí, trvalá pozice Viktora Orbána v Maďarsku, kde například musí supermarkety prodávat vybrané potraviny ve slevě 15 % a tuto nabídku každý týden obměňovat. Do konce července t.r. byly potraviny v Maďarsku zastropované. Ale zpět k vývoji EU a uvědomme si, co se stalo v Nizozemsku, co udělali tamní voliči. Nic menšího, než že odmítli Green Deal, odmítli migraci, dali podporu svým farmářům, kteří se na změně nálad voličů svými tvrdými akcemi podíleli. Stručně shrnuto – v posledních dvou volbách, Slovensko a Nizozemí, byl liberalismus poražen, přičemž v Nizozemsku drtivým způsobem, Wilders má mandát přes 2,3 milionu voličů, což znamená těžkou porážku vládní koalice. Zejména porážka místopředsedy Evropské komise Franse Timmermance, který se vrátil do národní politiky, aby se stal premiérem a lídrem Zelené levice. To se nestalo, v Evropě se budou dít změny a pokud je nebude naše vláda respektovat, hrozí u nás, stejně jako v Nizozemí, že koncovka budou předčasně parlamentní volby. Kdo by pak přišel k moci, na to momentálně nelze odpovědět, ale jedno je jisté – vláda Petra Fialy je bezradná, ministři nemají sebemenší odbornost a nálada mezi lidmi, jak říkával Václav Havel, je blbá.

České zemědělce je potřeba bránit. Vláda potravinovou bezpečnost neřeší

České zemědělce je proto třeba bránit a restartovat jejich utlumený potenciál. To je základní teze,

chcete-li úkol pro každého z nás, ale zdaleka ne každý to takto vnímá. V minulém vydání tohoto čtvrtletníku jsem se věnoval dalšímu snižování ploch ovocných sadů, procesu, který běží už víc než 10 let. Pozorný čtenář si vzpomene na mezitulek z mého článku „Méně ovocných sadů, dražší med, více dováženého ovoce“. A co se stalo? Sady se trhají dál, pěstitelé dostávají za kilo krásných českých jablek 13 korun a v obchodech za ně zákazník zaplatí od 34 do 40 korun i víc. Cena medu jde rovněž nahoru, i když koupím od včelaře.

Závěrem – zemědělství vrcholné vládní politiky nijak nevzrušuje, potravinovou bezpečností země v této nejisté době (válka na Ukrajině, v Izraeli, nástup ekonomické moci Číny a nejistota světové měny USD) neřeší. Měli bychom se my voliči, až půjdeme k volebním urnám, jich demokratickým způsobem, ve volbách, zeptat, co dělali, aby nám předložili účty. Od toho totiž jsou a mám-li být jasný, tak já za svůj celoživotní obor spokojen nejsem, a i tímto textem protestuji. Zatím umírněně, ale říkám jasně, takhle to jít nemůže. Nemůžeme přece mluvit o pestré mozaikovitě krajině plné kvetoucích ploch úrodných polí a sadů, tůňek a remízků a nemít ve stájích skot, který ty kvetoucí jetele a vojtěšky potřebuje a půdě vrací organickou hmotu, lidově hnůj. Nemůžeme mluvit o zavedení úhoru, který zrušila už osvětlená panovnice Marie Terezie, aby si pole „odpočalo“. Musíme zemědělství restartovat, pustit k tomu ty, kteří tyto přírodní zákonitosti znají, prožili je, něco dokázali a vytvoří podmínky pro rozvoj české agrární soustavy, což neuděláte líbivými naučenými hesly. Pak můžeme být soběstační a nemusíme spoléhat na jakousi solidaritu, která je stejně tak jenom hypotetická. Vždy v našich dějinách se to prokázalo.

Ing. Jan Veleba
sociolog
ředitel OAK Most

Cena sympatie Velké fotografické soutěže – Ocenění Přírodních krás Krušných hor

Úspěšné zakončení hlasovací soutěže Destinační agentury Krušné hory o nejsympatičtější snímek a video Krušných hor.

Krušné hory, 1. 12. 2023 – vyhlášíme výsledky soutěže „Cena sympatie“, která probíhala na naší Facebookové stránce Krušné hory – volný čas a turistika od září do konce listopadu. Naši sledující měli příležitost vybírat mezi 162 fotografiemi a 5 videi, vyjadřujícími krásu přírody a dobrodružství v Krušných horách.

Ve fotografické kategorii získala sympatie a nejvíce lajků fotografie s názvem „Přehrada Fláje 3“ od talentovaného fotografa Václava Zajíčka. Tato krajinná kompozice si zaslouženě získala srdce našich sledujících.

Krušné hory

V kategorii videí se stal vítězem snímek s názvem „Čedičový lom Kernberg“ od Daniela Švarce. Video přináší jedinečný pohled na krásu Čedičového lomu Kernberg.

Oba vítězové budou odměněni vouchery v hodnotě 5 tisíc Kč. Voucher na Zipline na Klínech nabídne vzdušné dobrodružství, zatímco voucher od Offroad safari zavede vítěze na nezapomenutelný výlet terénním vozem po neobvyklých trasách Krušných hor.

Přehrada Fláje – Václav Zajíček

Děkujeme všem, kteří se zapojili do hlasování a podpořili krásu našeho regionu. Gratulujeme vítězům, že s námi sdíleli svou lásku k přírodě Krušných hor.

Petra Petřílková
Destinační agentura Krušné hory o.p.s.

Téma „TEMA“ podle Jochmana

Soběstačnost? Není a nebude. Zeptejte se před 10 000 lety.

Ing. František Jochman

Tehdy, cca 10 000 let př.n.l., skončil koncept soběstačnosti. Do té doby to byl nezbytný princip přežití jednotlivých tlup lidí. Jenom to, co si naši, uložili a vyrobili, jim muselo k životu stačit, a proto se snažili mít toto všechno zajištěné. Vznik dělby práce a obchodu tento koncept narušil, ale my si ho z této doby stále neseme v našich myslích.

Soběstačnost koho?

Zůstáváme totiž v zajetí našich strachů, obav a pocitů z dob, které skončily před 10 tis. lety. Tehdy šlo o tlupu a obavy o její přežití, a byl to zajištěný skvělý pud, který nám umožnil projít evolucí. Tím, jak se rozšiřovalo okolí, se kterým jsme byli v interakci, předávali jsme si s ním informace, vyměňovali zboží, obchodovali, učili se, cestovali apod., se nám postupně okruh jednotky soběstačnosti zvětšoval. Z tlupy se začala řešit soběstačnost osad (a tak jedna samostatná tlupa neměla v soběstačnosti šanci), potom měst (a tak jedna samostatná osada neměla v soběstačnosti šanci), potom knížectví (a tak jedno samostatné město nemělo v soběstačnosti šanci), potom států (a tak jedno samostatné knížectví nemělo v soběstačnosti šanci), dnes se již jedná o skupiny států (logicky dnes již nemá samostatný stát v soběstačnosti šanci) a půjde to dále. Nemá proto

smysl upínat se k soběstačnosti státu jako entity, to platilo tak před válkou. Španělskou. Nezastavíme provázanost světa, složité dodavatelské řetězce, vývoj a rozšiřování prostoru, ve kterém interagujeme, i kdybychom zavřeli hranice a vypnuli si ty internety. Pozn.: Severní Korea to udělala a je ukázkově soběstačná, sami říkají, že nikoho nepotřebují a sami sobě si stačí, jsou tedy sobě stační.

Jak soběstačnost posoudit?

Jak na tom tedy jsme? Pokud chceme něco hodnotit, musíme to umět změřit. Z vývojového hlediska soběstačnosti dnes debatujeme na úrovni státu a seskupení států. Jak si na této úrovni můžeme změřit, jestli platí, že jsme, nebo nejsme soběstační? Třeba tím, kolik si toho či onoho vyrobíme sami vůči naší celkové potřebě / spotřebě. Čím méně jsme závislí na dovozu, tím lépe, jak dříve velel vůdce tlupy a dalo by se tak i logicky soudit. Existují pro to i světové statistiky a žebříčky, a podle tohoto parametru desítku nejsoběstačnějších států otevírá USA ... proč ne ... a na první pozici je ... velmi soběstačný Súdán... ha. Tato logika tedy moc nefunguje. To, že Súdán dováží málo věcí potřebných pro chod státu, evidentně kvalitnější a bezpečnější život nepřinese.

Co je tedy naše, české?

Tak to zkusme z jiného pohledu, na něčem, co je patrné a zřejmé. Co třeba potraviny? Ano, to je snadný případ, určíme si, kolik si sami vyprodukuje vlastní českých potravin a podle toho určíme, z kolika procent jsme soběstační z celkové spotřeby potravin. Ale jakých? Započteme tam pomeranče, nebo jenom brambory? A i tuňáky s lososy nebo jenom vepřové? Nebo soběstačnost jenom v základních potravinách? Jaké to jsou? A když omezíme produkci potravin nezakladních, tak přece základních můžeme mít přebytek. Ale proč bychom to teď vůbec měli dělat? A jak do poměru zahrnout ty české? České, které produkuje my? My si české potraviny totiž neprodukuje sami, nám ty naše spoluprodukuje celý svět. V zemědělství používáme stroje z USA, čipy v nich z Číny, hnojiva z Argentiny, převáží to k nám norští rejdaři a německé dráhy, do strojů lijeme naftu z Libye. Kolik je toho na potravinách nakonec českého? Do jejich produkce je přece evidentně v subdodávkách zapojeno mnoho cizích států a firem, bez nich by to nefungovalo a sami bychom šli soběstačně a soběstatečně tak akorát

s motykami na pole. Tak kde je tedy ta česká soběstačnost?

A to ještě není ten nejhorší příklad. Brzo nemusí být sci-fi hydroponie na oběžné dráze v prostředí s velmi levnou sluneční energií. Vyrobí je Indie, se součástkami z Taiwanu, do vesmíru je vynesou americká Space X, majitel toho všeho bude mezinárodní důchodový investiční fond, ve kterém mají podíly zaměstnanci z poloviny světa. Či to bude soběstačnost? No, vlastně pořád té stejné tlupy, jen o něco větší a dnes si říká zeměkoule.

Co třeba energie?

Ani s energiemi to není jednodušší. To, co se dnes diskutuje a co ohrožuje náš blahobyt, není soběstačnost státu v energiích, ta se totiž velmi rychle může měnit z pohledu změny poptávky po ní. To, co nám způsobí problém, je očekávaná celková snížená nabídka energií na trhu obecně. Jsou to nesystémové kroky, které se týkají celého energetického trhu, ve kterém vidíme svou lokální část jako pohled soběstačnosti, ale v ní není problém. I když si uděláme své nové a další energetické zdroje a trh bude stále zmražený (tj. jinde v okolí nebudou), nebude nám lépe. Tlaky okolní vysoké poptávky po energiích a zvyšující se její ceny v nedostatkových státech povedou k tomu, že nám energie stejně „odteče“, byť v jiné podobě energeticky náročných produktů, nám se doma energie zdraží a také jí opět nemusí být dostatek. Zabránit tomu by potom mohlo jedině zavření našich hranic a stopnutí našeho mezinárodního obchodu, ale to jsme u té Severní Koreje. Mechanismu vyrovnávání přes ceny, poptávku energeticky náročných produktů, substituci výroby, spotřeby apod. by možná stál za samostatný článek, nyní na něj není prostor.

Suroviny?

Dnešní strategické suroviny pro moderní výrobu jsou např.: germanium, titan, hořčík, platina, rtuť, molybden, kobalt ... ale třeba i jen ta obyčejná železná ruda...

Takže v naší soběstačnosti ani ň.

Tak aspoň znalosti?

Ani zde soběstačnost nečekejme. Nemůže existovat už z povahy znalostí, které jsou vázány buď na nosiče informací, nebo konkrétní lidi. Informace (znalosti) si můžeme stáhnout kdekoli na světě téměř z jakéhokoliv zdroje a lidem zakázat pohyb po světě nemůžeme, resp. se to na

základě historických zkušeností nedoporučuje. To docela snahu o soběstačnost v oblasti znalosti komplikuje. Jsem soběstačný, když použiji potřebné znalosti dle metod a postupů, které se svými znalostmi udělal někdo jiný a já tyto znalosti využívám? Když si najmu specialistu s potřebnými znalostmi on-line z Indie a ne on-line z Ostravy? On v tom v dnešní době již totiž není moc velký rozdíl. A do toho umělá inteligence. Už to není srandovní úchylka ajťáků z univerzit, už je to skutečný nástroj pro využívání znalostí bez přehánění celého světa. Jiná cesta ani již není možná, protože znalosti z jednotlivých oborů rostou exponenciálně a jsou již tak specifické, že ani velké státy nedisponují odborníky na jednotlivé dílčí specializace. Každý týden se zvyšuje možnost využití umělé inteligence pro další a další oblasti života, a to opět bez přehánění. Má stále širší a využitelnější znalosti z lékařství, fyziky, chemie, strojírenství, programování, navrhování, prostě na co si vzpomeneme. V této souvislosti se bude stávat soběstačnost států ve znalostech stále více a více bezpředmětnou.

Jenom pro představu, kdybychom si chtěli udělat soběstačnost v čípech. Tam roste náročnost na kapitál a lidské zdroje takovým tempem, že dříve se na vývoji a výrobě podílely různá oddělení

firem, potom již firmy společně, potom již státy společně a dnes již celé kontinenty. Do procesu jsou zapojeny miliony odborných pracovníků, to žádný stát nedá. Naše lidská a finanční kapacita planety dokáže sdružit zdroje a společně vybudovat pouze pár jednotek fabrik na čipy, v některých případech pouze jednu, na kterou potom všichni spoléhají a jsou nesoběstační.

K čemu nám je soběstačnost dobrá?

Takže je sice hezká pravda to, co jsem doposud napsal, ale co s tím? Proč bychom měli soběstačnost potřebovat? No a konečně se dostáváme k tomu podstatnému. Pro pocit bezpečí a neznatelnosti, které máme zakódované v našich myslích z dob před 10 000 let. A konkrétní řešení celého problému najdeme v odpovědi, před kým nebo před čím nás má soběstačnost chránit a dávat nám pocit hrdého bezpečí? Pro situace, kdy nám půjde v naší tlupě o život.

Pod pojmem soběstačnosti bychom měli mít připravené plány na různé situace v krizích a řešení při přírodních katastrofách, válkách, nehodách apod. Ale i tyto krize často řešíme a budeme řešit společně mezi státy. Být zapojení do řetězců – tj. do větší tlupy, než je stát.

Doušek pozitivní konstruktivnosti

Každé dogma je nebezpečné, ať je to snižování CO2 nebo soběstačnost. Úplná soběstačnost může vést k omezeným možnostem výběru (bot, potravin, motyk, ...) a omezení konkurenceschopnosti (ševců, kovářů, farmářů). Ale jak mne znáte, končím vždy pozitivně. Budme nakonec šťastní, že nejsme a nemůžeme být na úrovni státu v lecčem soběstační. Jsme totiž součástí této skvělé doby, kdy se o slovo hlásí historické změny a opět se přeměňuje svět. Ztrátu soběstačnosti tlupy ve prospěch společné soběstačnosti města jsme docela v pohodě přežili a nebál bych se toho ani nyní. Globalizace, celosvětový obchod, sdílení znalostí, ... to vše smazává nezávislost, všichni jsme závislí na všech, v surovinách, specifických znalostech, potravinách, výrobcích.

Pozitivní knížecí rady na konec:

- Nesmíme se uzavírat - to žádné tlupě štěstí nepřineslo.
- Mějme dočasné plány pro případy krize.
- Produkujme, nabízejme, směňujme - ať to s námi ostatní rádi smění za to, co chceme my.
- Zbavme se nesmyslných regulací, zákazů a příkazů - energetika, podnikání, obchod.

S úctou

Ing. František Jochman

inzerce

ENIMA PRO

Provozovatel hotelu Širák v Mostě

Mgr. Michal Soukup

Jsmo či nejsme soběstační? Tak se ptáme zejména ve vazbě na současnou hospodářskou situaci naší země. Znovu se vrací ona okřídlená fráze, že jsme „montovnou Evropy“, exportní ekonomikou a bůhví co ještě. Avšak ona otázka je reálně platná pro všechny okruhy lidské činnosti, počínaje vzdělaností a konče rodinným životem. Místní soběstačnost ovšem odvál už středověk - tehdy každé město či vesnice musely přežívat jako součást malých panství a byly závislé samy na sobě. Zatímco dnešní svět je postaven na jiných základech. Jedním z příkladů může být vědecká práce, kterou dnes už soběstačně naplnit nelze. Naopak, celosvětová komunikace prostřednictvím nejrůznějších sítí i okamžité sdílení výsledků jednotlivých oborů vedlo k podstatnému zrychlení vývoje. Dnes už není výjimkou, že napříč kontinenty existují

Fractum est factum

CO SE STALO, TO SE STALO

konkurenční projekty (například v medicíně či chemii), které se zabývají obdobnými problémy a navzájem se inspirují. Publikování dílčích výsledků on-line přitom přináší pokrok před čtyřiceti lety nevidaný. Umožňuje to i lépe sdílet lidské kapacity, protože u složitějších vědeckých problémů je prakticky nemožné, aby je byl schopen vyřešit lokální tým.

Obdobně v oblasti živé kultury - hudby, výtvarného umění a divadla - se zcela stírají regionální rozdíly. Jedním z nejproslulejších světových umělců dnešní doby je například člověk, jehož identita oficiálně nebyla zveřejněna (street-artový umělec Banksy), přesto je všeobecně obdivován a například i v takové Praze nalezneme výstavu reprodukcí jeho děl. Originály, které často bývají snímány i s částí zdi, se přitom prodávají za vysoké sumy. Samotný umělec svým přístupem vlastně popírá ekonomický aspekt umělecké tvorby, ačkoli jej ve skutečnosti ještě více stimuluje. A je pochopitelně napodobován v mnoha zemích, což vede ke sjednocování trendů, které rovněž předznamenává konec starých časů.

Na druhé straně, globalizace přinesla i neúměrné plýtvání zdroji a pokřivení po staletí fungujících mechanismů. A povýšila klanění se zlatému teteli na úroveň, jež zdaleka přesahuje nejdřívejší fantazie kapitalistů starého stříhu. Typickým příkladem je neustále omílaná nesoběstačnost v oblasti produkce potravin. Shodou okolností patříme k zemím, kde zemědělství a chovatelství dostává takzvaně „na frak“. S nadsázkou, jako v Hellerově Hlavě 22, dovážíme vajíčka ze zahraničí s tím, že jsou předražená, ale přesto na tom obchodník pohádkově vydělá a koncový kupec má pocit, že naopak nakupuje levně.

To jsou jen některé malé příklady, ale jasně z nich vyplývá, že o soběstačnosti a nesoběstačnosti nutně musíme uvažovat komplexně - v intencích současného vývoje civilizace, neboť každý z nás vidí jen určitou, malou, část. Je to však otázka, k níž se musíme neustále vracet, protože (obecně) udržitelnost světa je i podmínkou našeho přežití. S přáním všeho dobrého

Mostecký patriot Michal Soukup
náměstek ředitele, Muzeum hlavního města Prahy

Těžíme zodpovědně

...měníme krajinu pro lepší život náš
i budoucích generací tam, kde dříve
probíhala povrchová těžba uhlí ...

Ohlédnutí za třemi lety ve vedení KHK ÚK

V prosinci skončí mé tříleté volební období ve funkci předsedy KHK ÚK a Valnou hromadou KHK ÚK bude zvoleno nové vedení na další tři roky. Nastal čas se ohlédnout a zhodnotit, co se za ty tři roky událo a jaké výzvy nové vedení čekají v příštím období.

Ing. Vladimír Zemánek

Při vstupu do vedení hospodářské komory jsem si byl vědom toho, že Ústecký kraj prochází zásadními změnami, a že mohu využít své dlouholeté zkušenosti z působení v energetice a rafinérsko-petrochemickém průmyslu v tomto kraji. Evropský „Green Deal“ a odklon od fosilních paliv má na náš region zásadní dopady. Těžba a energetické využití uhlí spolu se zpracováním ropy u nás mají dlouholetou tradici se zásadním dopadem na celou Českou republiku. Je proto třeba hledat nové možnosti a zavádět nové „zelené“ technologie a využít historických zkušeností podnikatelských subjektů v ÚK.

Když jsem s panem hejtmánem na konci roku 2020 na svých úvodních jednáních řešil podporu a koordinaci přípravy krajské vodíkové strategie, tak jsme si v té době ani úplně neuvědomovali, jak důležitou roli může nastupující vodíková ekonomika v dalších letech hrát. Nicméně se nám poměrně rychle podařilo nastavit funkční systém se zapojením KHK ÚK, Ústeckého kraje, ICÚKu a HSR ÚK (vodíkovou platformou ÚK), kde cílem bylo za účasti všech partnerů připravit, zpracovat

a vydat krajem odsouhlasenou vodíkovou strategii ÚK. To se podařilo a získali jsme tím prvenství mezi všemi kraji v ČR. V jejím naplňování a aktualizaci pokračujeme (vodík v sobě má několik strategických projektů z Fondu strategické transformace) a pokračuje i příprava dalších „vodíkových“ výzev a dotačních programů. Vzhledem k tomu, že si „vodíková ekonomika“ vyžaduje podporu i ze strany vlády a příslušných ministerstev, iniciovali jsme založení společné expertní skupiny za tři „uhelné“ kraje (ÚK, MSK a KK), která má za úkol podpořit rozvoj vodíku v těchto regionech.

Vedle vodíku jsem se snažil podnikatelským subjektům v kraji pomoci prosazovat i další pokrokové technologie – výrobu biometanu, vodní přečerpávací elektrárny, recyklaci plastů, lithium a další. Politická reprezentace kraje tyto projekty vesměs podporuje, ale je nezbytné, aby snaha o jejich realizaci přešla i na úřednickou úroveň, což může být klíčové v transformačním procesu.

Podnikatelé v regionu museli během mého působení čelit nejen transformačním výzvám, ale naprosto zásadním negativním dopadům do fungování firem v důsledku pandemie COVID. Dále to bylo skokové navýšení cen energií a jejich nestabilita, vyvolaná přípravou a zahájením ruské agrese na Ukrajinu. Dodávky ruského plynu a ropy do republiky a dlouhodobá závislost byla a je problémem pro celou Českou republiku. Dále nárůst cen vstupních cen a nákladů na financování. Hospodářská komora má za úkol chápat zásadní problémy podnikatelských subjektů v těchto těžkých dobách a prosazovat jejich zájmy. Věřím, že Hospodářská komora bude pokračovat v této snaze i do budoucna.

Nový prezident HK ČR Zdeněk Zajíček zmínil při své návštěvě představenstva KHK ÚK před volbami zajímavou myšlenku – partnerství mezi zástupci podnikatelů v České republice. Nacházíme se v období, kdy jsou podnikatelské subjekty pod ohromným tlakem, jak zajistit prosperitu a rozvoj svých aktivit. Samotná existence ať už HK ČR, Svazu průmyslu, jednotlivých Podnikatelských

a Oborových svazů tříští sílu podnikatelské veřejnosti a oslabuje tak její pozici směrem k odborům, vládě i samosprávám. Proto mi myšlenka pana prezidenta Zajíčka připadá velice zásadní. Stejně tak rozpolcenost uvnitř KHK ÚK, kde v některých zásadních otázkách neexistuje shoda mezi okresními hospodářskými komorami, neprospívá ani komoře, ani podnikatelům. Je na novém vedení KHK ÚK, aby se pokusilo tyto rozdíly řešit.

Na závěr chci vyjádřit vděk za možnost být po dobu posledních tří let předsedou KHK ÚK v našem důležitém kraji, ve kterém jsem vyrostl a kde žiji celý život. Do budoucna bych rád z pozice člena představenstva OHK v Mostě nadále podporoval aktivity hospodářské komory a další rozvoj podnikání. Děkuji všem členům představenstva KHK ÚK za spolupráci, zejména statutárnímu zástupci, místopředsedovi představenstva Františku Jochmanovi, ředitelce úřadu KHK ÚK Martině Francírkové. Přeji úspěch i budoucím členům představenstva KHK ÚK, celé Hospodářské komoře ČR, podnikatelům a živnostníkům v Ústeckém kraji i v celé republice, aby je výzvy posledních let do budoucna posílily.

Ing. Vladimír Zemánek
předseda KHK ÚK

Regionální tripartita si uvědomuje důležitost spolupráce se vzdělávacími institucemi

HSRM

Podzimní měsíce byly pro regionální tripartitu ve znamení vzdělávání, respektive spolupráce se vzdělávacími institucemi. Konkrétně s Vysokou školou báňskou – Technickou univerzitou Ostrava, jejíž zástupci na jednání Hospodářské a sociální rady Mostecka zavítali hned dvakrát.

V říjnu to byl mimo jiné Václav Zubiček, proděkan pro vědu, výzkum a zahraniční styky, který tu představoval aktivity vysoké školy. Tato vzdělávací instituce má k regionu velmi úzký vztah, mimo jiné proto, že Hornicko-geologická fakulta VŠB TUO jako jediná v rámci České republiky umožňuje vysokoškolské studium vybraných hornických oborů. Hornické inženýrství v rámci celkového objemu studijních oborů zaujímá asi 5 %. Přímo v Mostě dlouhodobě působí Institut kombinovaného studia Hornicko-geologické fakulty, jehož vedoucí Marcel Brejcha na říjnovém jednání regionální tripartity rovněž vystoupil. Připomněl, že institut aktivně spolupracuje se středními školami v regionu a v poslední době škola eviduje zvýšený zájem o studium díky rostoucímu zájmu o technické obory a využívání nových technologií. Kromě toho, že se studenti již nyní mohou v Mostě vzdělávat v moderních a perspektivních oborech jako jsou například ekonomika surovin, inženýrská geodézie, odpadové hospodářství a úprava surovin, procesní inženýrství v oblasti surovin a těžba nerostných surovin, připravuje se nový studijní program, který se bude zabývat obnovou krajiny dotčené těžbou nerostných surovin a průmyslovou činností.

Zástupci regionální tripartity kvitovali působení Institutu kombinovaného studia v regionu, uvědomují si důležitost kvalitního vzdělávání a aktivity vysoké školy jednoznačně podporují. Ze strany Okresní hospodářské komory Most zazněla i nabídka na spolupráci v rámci svých aktivit. OHK Most připravuje pro rok 2024 řadu nových činností v oblasti životního prostředí a nabídla VŠB spolupráci v připravovaném projektu, kde je kladen důraz na

spojení sil a prostředků v aktivitách zacílených nejen na vzdělávání. Případnou spolupráci v oblasti výzkumu a vývoje by uvítal například Výzkumný ústav pro hnědé uhlí. Hana Aulická Jírovcová, předsedkyně Odborné komise pro rozvoj lidských zdrojů při HSRM, připomněla, že komise se pravidelně zabývá socioekonomickou situací na Mostecku, a proto je ráda, že škola reaguje na potřeby regionu a zavádí je do oblasti vzdělávání.

Listopadové jednání Hospodářské a sociální rady Mostecka navštívila Hana Staňková, děkanka Hornicko-geologické fakulty VŠB –TUO, která členům regionální tripartity představila připravovaný projekt Řešení environmentálních rizik v post-hornické krajině, který vysoká škola připravuje podat do programu Interreg. HSRM by se mohla stát partnerem v rámci projektu, o jejím možném zapojení a případné spoluúčasti v rámci projektu, ale musí rozhodnout sněm regionální tripartity.

Kromě témat vzdělávání řešila HSRM na podzim také budoucí rozpočet, jehož návrh dostali členové k projednání, také jeho schvalování je v kompetenci sněmu, který se uskuteční v prosinci. Poslední dva subjekty v letošním roce podpořila regionální tripartita na návrh Kulturní komise při HSRM. V říjnu jej získal na své aktivity Spolek Bedřichův Světec Žijte, v listopadu členové HSRM podpořili činnost Festivalového orchestru Petra Macka.

Mgr. Gabriela Nekolová
předsedkyně
Hospodářská a sociální rada Mostecka

ICUK

PROGRAM GO! STARTUP

inzerce

STARTUP GO!

Podnikatelský inkubátor

Od nápadu k firmě

Od začínající firmy ke startupu

Workshopy a konzultace s experty

Mentor po celou dobu programu

Individuální vedení podle potřeb projektu

Sdílení zkušeností se startupovou komunitou

**Proberte to
s námi ;-)**

inkubator@icuk.cz

První téma „TEMA“ mimo hlavní téma

Německé a české hospodářské komory diskutovaly o energetice

Okresní hospodářská komora Most (OHK Most) a německá Průmyslová a hospodářská komora Halle-Dessau (IHK Halle-Dessau) zorganizovaly 21. listopadu v Mostě workshop k aktuálním tématům energetiky v Německu a v České republice. Zúčastnili se ho náměstek primátora města Most Václav Zahradníček, zástupci Krajské hospodářské komory Ústeckého kraje, Energetického centra Ústeckého kraje, těžebních společností skupiny Sev.en a Severočeských dolů a další.

Workshop byl zaměřen na tři oblasti: energetická politika, energetická transformace a problematika vodíku.

V prvním bloku vystoupil k německé energetické politice předseda IHK Halle-Dessau profesor Thomas Brockmeier. V úvodu zdůraznil, že zásadou německé energetické politiky je ochrana klimatu a dosažení klimatické neutrality v roce 2045. Přes povinné snižování emisí CO₂ ve všech sektorech realnost tohoto cíle zpochybnil. K dalšímu faktoru snižování emisí, k odchodu od uhlí, připomněl zákonem potvrzenou dohodu o odchodu od uhlí v energetice v roce 2038. Energetická společnost RWE však již připravuje odchod v roce 2030 a tento cíl podporuje i vládnoucí koalice. Vzhledem k nárůstu spotřeby elektřiny potencovanému ambiciózními cíli v oblasti elektrifikace, ve spojitosti s uzavřením posledních jaderných elektráren na jaře letošního roku, je i tento cíl na vážkách. Bez problému není ani plánovaná výstava 25 GW plynových elektráren připravených na přechod na vodík, k nimž bez dotací chybí motivace. Vodíku věnuje německá vláda velkou pozornost. Počítá s 10 000 kilometrovou vodíkovou sítí. Třetina by měla být nově postavena a u zbývající části měla být využita stávající plynová síť. Profesor Brockmeier samozřejmě zmínil i masivní rozvoj obnovitelných zdrojů energie (OZE), jejichž podíl na hrubé spotřebě elektřiny by měl v roce 2030 činit 80 %. Pro dosažení tohoto cíle je nutný

čtyřnásobný rozvoj fotovoltaiky a zdvojnásobení počtu pevninských větrných elektráren.

K české energetické politice konstatovala Renata Eisenvortová, poradkyně představenstva OHK Most, že v ČR v současné době probíhá aktualizace platné energetické politiky z roku 2015. Výhodisky jsou návrh aktualizovaného Vnitrostátního plánu ČR v oblasti energetiky a klimatu do roku 2030 s výhledem do roku 2050 a Politika ochrany klimatu. Budoucí energetický mix by měl být založen na rozvoji OZE a jádra. OZE by měly vzrůst do roku 2030 ze současných 19 % na 30 %. Po novém jaderném bloku v jaderné elektrárně Dukovany v roce 2036 by měly následovat tři další. Plánují se i malé modulární reaktory, první v roce 2032 v elektrárně Temelín. Zemní plyn má plnit roli přechodového paliva, které má v budoucnosti nahradit biometan a vodík. Pro ukončení využívání uhlí pro výrobu elektřiny a tepla je uveden rok 2033, s významným snížením již v letech 2025 – 2030. Vzhledem k současnému podílu uhlí v energetickém mixu ve výši 43 % (rok 2022 - hnědé uhlí 40 %, černé uhlí 3 %) bude mít takto navrhovaná významná změna energetického mixu dalekosáhlý dopad. Vzhledem k tomu, že v současné době není v ČR v přípravě ani v realizaci žádný nový zdroj s instalovaným výkonem v řádu stovek megawatt, který by mohl být zprovozněn do roku 2030, upozorňuje provozovatel české přenosové soustavy ČEPS v hodnocení zdrojové přiměřenosti elektrizační soustavy do roku 2040 na zdrojovou nepřiměřenost. Dopady jsou zřejmé: vliv na dodávky energie, spolehlivost dodávek energie, růst ceny elektřiny, růst energetické chudoby a následně změna ČR z vývozce elektřiny v dovozce, pokud bude možné elektřinu vůbec odněkud dovážet, vzhledem k elektrifikaci a výrobě vodíku. Ani odchodem od uhlí vyvolaná transformace uhelných regionů nebude zcela bez socioekonomických dopadů.

K uvedenému návrhu energetického mixu R. Eisenvortová konstatovala, že jde o výhledy, ale že realita u uhelných elektráren může být zcela jiná. Uhlé elektrárny mohou být nuceny ukončit provoz z ekonomických důvodů již za dva - tři roky, pokud nedojde ke změnám u emisních povolenek nebo nebudou přijata jiná opatření. Pak by k problémům v české energetice došlo mnohem dříve a byly by mnohem drastičtější.

Ve druhém bloku věnovaném transformaci energetických společností vystoupil za německou stranu Sebastian Exner, vedoucí komunikace energetické společnosti MIBRAG. Vlastníkem MIBRAG, která provozuje své činnosti v Sasku-Anhaltsku, je Energetický a průmyslový holding a.s. (EPH). Do roku 2000 byla činnost společnosti MIBRAG zaměřena na těžbu uhlí ve třech povrchových hnědouhelných dolech Profen, Verinigttes Schleechain a Amsdorf (celková těžba v roce 2022 – 17 mil. t), úpravu uhlí a dodávky uhlí do elektráren Lippendorf, Schkopau a Wähilitz. Z regionálního producenta hnědého uhlí se však MIBRAG systematicky mění v moderního poskytovatele energetických a průmyslových služeb ve středním Německu. Klíčovým prvkem je rozvoj energetického a průmyslového parku „EMIR (Erneuerung MIBRAG im Revier) - Obnova společnosti MIBRAG v uhelném regionu. Zahrnuje projekty výstavby větrných a fotovoltaických parků; do roku 2029 hodlá MIBRAG postavit 289 MW větrných elektráren a 646 MW solárních elektráren. Dalším článkem obnovy je přestavba elektráren Wähilitz a Schkopau na spalování biomasy, výstavba kogenerační elektrárny v areálu Profen a zušlechťování zelené elektřiny na zelený vodík a vodíkové deriváty. MIBRAG staví dva elektrolyzéry o výkonu 90 MW s roční výrobou 8 000 t zeleného vodíku z vlastních OZE.

O transformaci v českém uhelném regionu hovořil Vít Kopecký ze Sev.en ČESKÁ ENERGIE. Představil

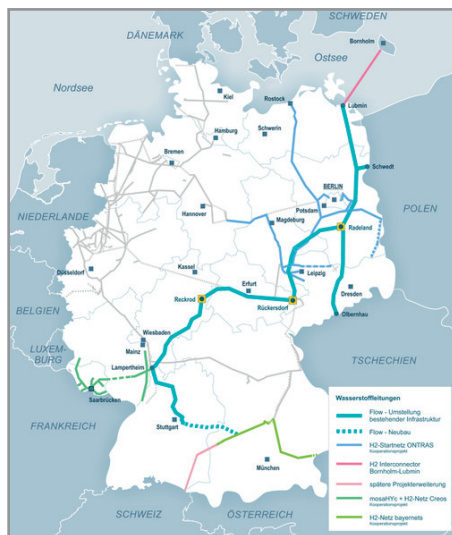

Předseda OHK Most, Rudolf Jung (vlevo), Renata Eisenvortová, poradkyně představenstva OHK Most, profesor Thomas Brockmeier, předseda IHK Halle-Dessau

projekt Green Mine. Jedná se o revitalizaci a resocializaci území po předpokládaném ukončení těžby v hnědouhelném povrchovém dole Československé armády (ČSA) v roce 2026. Projekt je připravovaný s řadou regionálních partnerů. Cílem je vytvořit environmentálně, ekonomicky a sociálně funkční územní celek. Rámcová koncepce využití území po ukončení těžby na lomu ČSA cílí do 4 oblastí: na novou bezemisní energetiku, tvorbu nové krajiny, umožnění nových podnikatelských aktivit a tvorbu předpokladů pro nový život včetně nových příležitostí v atraktivních oborech, výstavby nových sídelních celků i volnočasových aktivit. V první fázi se projekt zaměří na odvětví spojená s výrobou zelené energie. Pro akumulaci energie a rozvoj vodíkového hospodářství bude využít areál bývalého hnědouhelného hlubinného Dolu Centrum uzavřeného v roce 2016. Velká pozornost je v projektu věnována zaměstnancům v lomu ČSA. Hlavními nástroji jsou přítom přemístění zaměstnanců v rámci skupiny Sev.en, rekvalifikace pro uplatnění na pozicích v nově rozvíjených odvětvích a samozřejmě poradenství. Vzhledem k tomu, že se jedná o první příklad uzavření povrchového dolu v ČR, může jeho revitalizace a resocializace sloužit jako vzor pro řešení dalších post-těžebních území. V Ústeckém kraji přispěje ke změně energetické struktury kraje a zlepšení životního prostředí.

Třetí část workshopu byla věnována vodíku. Problematiku výroby a využití vodíku ve středním Německu prezentoval Jörn-Heinrich Tobaben, první místopředseda představenstva konsorcia HYPOS. Konsorcium HYPOS sdružuje 170 organizací a je již deset let centrem pro všechny zájemce o vodíkové hospodářství a kontaktní místo pro zelený vodík. Region středního Německa je pro rozvoj vodíkového hospodářství velmi vhodný. Disponuje infrastrukturou pro dopravu vodíku např. z chemických parků Leuna a Bitterfeld, kde se desítky let vyrábí šedý vodík. K dispozici je 150 km vodíková síť. Střední Německo má i vysoký potenciál pro výrobu elektřiny z OZE a v blízkosti vodíkové sítě se kromě toho nacházejí solné jeskyně, které by mohly být využity pro rozsáhlé skladování vodíku. Pan Exner zmínil i úzká hrdla pro rozvoj vodíkového hospodářství ve středním Německu. Jako příklad byla uvedena dostupnost vody v plánovaných místech elektrolýzy, protože v současné době neexistuje žádný (regionální) „plán rozpočtu na vodu“, který by systematicky porovnával stávající dostupnost a poptávku. Jako další příklad úzkého hrdla byla prezentována nutnost dostatku zelené elektřiny, protože všechny dostupné studie předpovídají vážný převis poptávky. V prezentaci byly dále uvedeny záměry HYPOS, např. projekt Flow s cílem vytvořit vysoce výkonný potrubní systém pro ekologický vodík, který propojí dánský „energetický ostrov“ Bornholm s Českou republikou a otevře možnosti nákupu velkého množství vodíku pro průmysl v Evropě. Byla také představena iniciativa na vytvoření česko-německého vodíkového

interkonektoru (Czech-German Hydrogen Interconnector (CGHI), který propojí oblasti s vysokým potenciálem dodávek vodíku v severním Německu a Pobaltí s očekávanými klastry s vysokou poptávkou v EU, převážně v jižním Německu a severních Čechách). Iniciativu zahájily v roce 2022 tři společnosti zabývající se plynárenskou infrastrukturou: GASCADE, NET4GAS a OGE.

Obr 1: projekt Flow

Za českou stranu se k problematice vodíku vyjádřil Jan Sochor, analytik České vodíkové technologické platformy HYTEP. Platforma byla založena v roce 2005 a sdružuje 85 členů, od výzkumné po komerční sféru. Vedle výhod vodíku (nezapáchá, není toxický, rychle se rozptýlí, má vysokou energetickou hustotu na hmotnost), uvedl i jeho nevýhody (vyšší nároky na těsnost, vyšší meze hoření objemu se vzduchem, plamen je prakticky neviditelný). K současné výrobě vodíku ve světě konstatoval, že více než 60 % vodíku se vyrábí parním reformováním zemního plynu, zbytek zplyňováním uhlí a z ropných zbytků. Elektrolýza zajišťuje minimum výroby. Plány jsou však ambiciózní, záměrem je vyrobit do roku 2030 v EU až 10 miliónů obnovitelného vodíku a dovézt

rovněž 10 mil. t tohoto vodíku. V ČR nejsou příliš vhodné podmínky pro výrobu obnovitelného vodíku. Průměrná fotovoltaická elektrárna vyrábí v ČR 2x méně elektřiny než ve Španělsku a větrná energetika se příliš nerozvíjí. ČR proto sází na nízkouhlikový vodík a bojuje za co nejméně striktní pravidla jeho výroby. Na závěr svého vystoupení J. Sochor informoval, že 14. mezinárodní konference k vodíkovým technologiím Hydrogen Days 2024 se uskuteční 20. -24. března 2024 v Praze.

Účastníci workshopu vystupovali velmi aktivně v diskusi ke všem třem oblastem, nejvíce však k výrobě a využití vodíku. Bylo proto dohodnuto, že v příštím roce bude 5. června zorganizován v Mostě workshop k problematice vodíku.

V diskusi k evropské energetické politice vyjádřili účastníci workshopu obavu, aby její příliš ambiciózní cíle nezničily konkurenceschopnost evropského průmyslu a nevyhnaly ho z Evropy, a aby odborníci v tak zásadním odvětví jako je energetika měli možnost rozvinout své znalosti a um.

Poznámka: Všechny prezentace přednesené na workshopu jsou zveřejněny na webových stránkách OHK Most.

Dr. Renata Eisenwortová
paradkyň představenstva
OHK Most pro evropské záležitosti v energetice

Die deutsche Übersetzung dieses Artikels finden Sie auf der Website des OHK Most - ohk-most.cz/e-tema

Obr. 2: Česko - německý vodíkový interkonektor (CGHI)

Druhé téma „TEMA“ mimo hlavní téma

Drahá energie ukončila koncept levné české montovny

Co znamená deficitní a vysoká cena elektřiny jsme se velmi tvrdě dozvěděli 1. listopadu, kdy koncern VW – a česká vláda potvrdila – že nemá zájem postavit u Plzně novou továrnu na baterie pro elektrická auta. Problémem není jen prudce klesající zájem o elektromobily, kdy koncern VW potvrdil pokles evropských nových objednávek na elektromobily v objemu 300 000 na polovinu. Evropa se přitom podílí z 64 % na celkových světových prodejkách elektrických vozů všech značek koncernu, jehož součástí je i Škoda Auto. V německých závodech na výrobu elektroaut začalo propouštění.

V obsahu sdělení šéfa Volkswagenu je skryta odpověď, proč Česko obdobnou gigafactory nemůže postavit. Jestliže totiž v konkurenci s Českem vítězí tak špičkově mzdově nákladově země jako Německo či Kanada, koncern VW logicky nenačází v ČR zásadní výhodu pro zlevnění produkce baterií ani s nízkou úrovní mezd a platů v ČR. Hlavní překážkou je totiž cena elektřiny, která je stejná jako v Německu, kde ji ovšem Berlín průmyslu bohatě dotuje. Levnější čeští zaměstnanci asi s 5 % podílem personálních nákladů na celkových to nemohou zachránit. Šéf VW Blume

před měsícem v jednom interview řekl, že pro VW je kvůli nízké ceně elektřiny v Kanadě ekonomičtější baterie vyrobit tam i přes náklady na zaoceánskou dopravu. Šéf VW označil limitní cenu pro konkurenceschopnost této automobilky v přepočtu 1,70 Kč za kWh. Češi platí nyní 5krát tolik a více, a ještě bude hůře vinou nákladů na dekarbonizační politiku v důsledku stále větší instalované kapacity nestabilních zdrojů energie. Navíc gigafactory pro Česko není spojena s žádnou vědeckou základnou, je to tedy zase jen čistě montovna, které v drtivé většině pro zahraniční investory sloužili v rámci k úsporám z rozsahu a vlastně k dotování svých průmyslových stávkovišť v mzdově náročných zemích Západu. Navíc je pracovní trh v ČR vyčerpaný, o to ještě více právě na Plzeňsku. Takže bychom pro plzeňskou gigafactory dovezli až 5000 zahraničních dělníků a jejich pozice zaplatili vládní podporou? A VW nepochybně i z důvodu poškození své prestiže v další deformaci tržního prostředí ČR odmítl exkluzivní nabídku na mnohaletou garanci nižší ceny elektřiny, kterou mu prý měl podle zprávy novináře Erika Besta nabídnout ministr Síkela. Česká vláda by možná mohla nějakého jiného

zájemce pro obdobný projekt „zlomit“ jen tím, že ho z většiny zadotuje z peněz českých daňových poplatníků. Ale na to je díra ve státní pokladně příliš velká.

Zrušení projektu gigafactory je ale velkým varováním pro vládu a celý český průmysl a další zahraniční investory. Projekt levná česká montovna právě s krachem gigafactory VW skončil, nikoli kvůli vyšším personálním nákladům, ale kvůli nepřijatelně drahé energii. K tomu ještě přičítáme kritiku, kterou Hospodářská komora ČR a Svaz průmyslu a dopravy adresují opakovaně vládě ČR: máme příliš velkou státní byrokracii, zanedbanou energetickou a dopravní infrastrukturu, špatnou strukturu všech stupňů školství neproduktivního dostatek kvalifikovaného technického personálu a řemeslníků, a nevyřešené dávné přezrálé reformy penzijního a zdravotního systému. Lze se divit, že Česká republika je nyní jedinou ze zemí EU, která se po covidové pandemii nevrátila k hospodářskému růstu?

Milan Smutný
mluvčí spolku
Realistická energetika a ekologie

MAS Naděje začíná plnit plán SCLLD 2021–2027

Místní akční skupina (MAS) Naděje o. p. s. je institucí, jejíž posláním je prostřednictvím finančních nástrojů Evropské unie podporovat rozvoj venkovských oblastí Mostecká, Litvínovska a Teplicka. Jak jsme avizovali v červnovém vydání tohoto časopisu, plánujeme v období 2021–2027 navázat na úspěšnou realizaci Strategie komunitně vedeného místního rozvoje z minulého období, kdy jsme mezi koncové příjemce rozdělili zhruba 96 mil. Kč. V novém plánovacím období jsme si k realizaci vybrali čtyři operační programy (OP). Integrovaný regionální operační program (IROP), Operační program Životní prostředí (OPŽP), Společnou zemědělskou politiku (SZP) a Operační program Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost (OP TAK). V průběhu roku jsme připravili nezbytné implementační dokumenty – akční plány – zatím pro IROP, pro OP TAK a intenzivně připravujeme dokumenty pro SZP. S OPŽP je to trochu odlišné, protože v rámci tohoto programu se bude realizovat pouze jeden tzv. klíčový projekt za všechny MAS v Ústeckém kraji. Předkládat projektové záměry mohli v průběhu druhé poloviny letošního roku všichni relevantní žadatelé a zástupci krajské sítě MAS Ústeckého kraje mezi nimi na konci listopadu vyberou právě onen klíčový projekt. Celková alokace je zde zhruba 25 mil. Kč.

V říjnu letošního roku jsme vyhlásili poslední výzvu na zbytkovou alokaci z minulého programového období týkající se OP Programu rozvoje venkova. Ve výzvě je alokováno zhruba 1,6 mil. Kč a termín ukončení podávání žádostí je dne 30. listopadu 2023. Žádat bylo možné například o podporu na rekonstrukce a opravy kulturního a spolkového zařízení, pořízení technologií pro kulturní a spolkovou činnost, nebo například na nákup venkovního mobiláře.

V rámci nového období 2021–2027 došlo dne 22. září 2023 k vyhlášení první výzvy z IROP zaměřené na podporu jednotek dobrovolných hasičů kategorie JPO II, III a V. Ukončení příjmu žádostí bylo dne 31. října 2023 a v současné době probíhá administrace žádostí na straně MAS. Ve výzvě je alokováno 5,5 mil. Kč a podporovány jsou například rekonstrukce požárních zbrojnic, nebo pořízení požární techniky či věcných prostředků požární ochrany.

Ze stejného OP byla ke stejnému datu jako výzva „pro hasiče“, vyhlášena výzva na podporu zkvalitňování vzdělávání pro děti a žáky v MŠ a ZŠ. I tato výzva s alokací 10 mil. Kč skončila ke dni 31. října 2023 a je určena na podporu projektů „Infrastruktury MŠ a zařízení péče o děti typu dětských skupin“ a také na podporu projektů „Infrastruktury ZŠ ve vazbě na odborné učebny a učebny neúplných škol“.

Aktuálně je ještě vyhlášena výzva na podporu poskytovatelů registrovaných sociálních služeb, kde příjem žádostí skončí dne 31. prosince 2023. Je v ní alokováno 3,5 mil. Kč a je určena na podporu aktivit souvisejících s vybudováním nebo pořízením nových kapacit pro poskytování sociálních služeb a také se zkvalitněním materiálně technické základny stávajících služeb. Implementační dokumentace k OP TAK již prošla schvalovacím procesem a první výzva se plánuje ještě na konec roku 2023. Alokováno v ní budou zhruba 4 mil. Kč a zaměřena bude na podporu zvýšení přidané hodnoty a produktivity podniků (zejména malých a středních), stejně jako na zlepšení jejich postavení v rámci globálních hodnotových řetězců či větší využití nových příležitostí a s tím související intenzivnější stimulace vzniku a rozvoje nových inovativních firem.

Pro podrobnosti o všech výzvách sledujte naše webové stránky a sociální sítě. <https://www.masnadeje.cz/strategie/> strategie-komunitne-vedeneho-mistniho-rozvoje-2021-2027/.

Těšíme se na další spolupráci.

Činnost probíhá v rámci realizace projektu
„Přípravné, provozní a animační činnosti MAS Naděje o.p.s. pro období 2023/2024“,
reg. č. projektu CZ.07.02.01/00/22_003/0000050

Spolufinancováno
Evropskou unií

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Spolufinancováno
Evropskou unií

Úřad práce ČR

Úřad práce ČR realizuje projekt spolufinancovaný z prostředků
Evropského sociálního fondu + prostřednictvím Operačního programu
Zaměstnanost plus a státního rozpočtu České republiky

Záruky pro mladé (ZPM)

Doba realizace: 1. 6. 2023 – 31. 5. 2027

Projekt je určen pro:

**uchazeče a zájemce o zaměstnání mladší 30 let (tj. do 29 let včetně)
bez rozdílu vzdělání**

Nabízíme:

Rekvalifikace a profesní kvalifikace

- v případě nesouladu mezi odbornou kvalifikací klienta a požadavkem na konkrétní pracovní pozici požadovanou zaměstnavatelem, budou mít klienti možnost absolvovat rekvalifikační kurz, kde získají potřebné odborné znalosti a pracovní dovednosti nebo vykonat zkoušku z profesní kvalifikace.

Společensky účelné pracovní místo vyhrazené (vč. kratší pracovní doby)

- jedná se o pracovní příležitost pro UoZ s příspěvkem až po dobu 12 měsíců.

Sdílené pracovní místo

- jedná se o pracovní místo, které je obsazeno dvěma nebo více zaměstnanci s kratší pracovní dobou a se stejným druhem práce (definováno v § 317a zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce).

Společensky účelné pracovní místo zřízené za účelem výkonu SVČ

- jedná se o pracovní místo, které je zřízeno za účelem výkonu samostatné výdělečné činnosti (dle ustanovení § 75 zákona o zaměstnanosti).

Práce na zkoušku (pro UoZ evidované na ÚP ČR déle než 3 měsíce)

- jedná se o krátkodobou pracovní příležitost po dobu max. 3 měsíců v rozsahu max. 0,5 stanovené týdenní pracovní doby. Během této doby bude prověřena připravenost účastníků projektu k nástupu na pracovní místo.

Odborná praxe (pro UoZ evidované na ÚP ČR déle než 3 měsíce)

- praxe realizovány u zaměstnavatelů v soukromé sféře i ve veřejné správě. Pracovní místa budou podporována finančními příspěvky max. 12 měsíců. Možnost úhrady mzdových nákladů zaměstnance, který provádí zaškolení/zapracování účastníka odborné praxe.

Příspěvek na zapracování

- Příspěvek zaměstnavateli, který přijímá UoZ po dobu max. 3 měsíců (max. polovina minimální mzdy)

Pro účast na aktivitách projektu jsou připravena **doprovodná opatření**
(propáčení cestovních výdajů, úhrada zdravotních vyšetření, výpisy z RT apod.).

Pro více informací se obraťte na nejbližší **kontaktní pracoviště ÚP ČR**
(Poradce pro klienty a zaměstnavatele) nebo navštivte webové stránky www.uradprace.cz (sekce Zaměstnanost/Projekty ESF).

Projekt Záruky pro mladé (ZPM), reg. číslo CZ.03.01.01/00/22_028/0001318

Pigeon superstition

Motto: „Dožili jsme se doby, kdy moudří lidé jsou umlčováni, aby to, co říkají, neuráželo hlupáky.“
(Albert Einstein)

Ing. František Kružík

Na úvod opět trochu statistiky

V minulém čísle TEMA bylo konstatováno, že celkový státní dluh ČR překročil za **1.Q roku 2023 tři bilióny Kč (3,099 10¹² Kč)**. MF ČR ve své zprávě o řízení státního dluhu ČR za 1. až 3.Q 2023 uvádí, že **absolutní hodnota státního dluhu dosáhla tři bilióny sto patnáct miliard Kč (3,115 10¹² Kč)**. Pro ty, kteří podobně jako ministr financí Stanjura mají potíže s nulami jenom připomenu, že milión (který si lze představit) má šest nul (10⁶), miliarda má devět nul (10⁹, tj. tisíc miliónů) a bilión má dvanáct nul (10¹², tj. milión miliónů či tisíc miliard), tedy napsáno jako celé číslo, představuje celkový státní dluh ČR takového těžko představitelné třináctimístné číslo: 3 115 000 000 000.- Kč. Splatnost částí dluhu je nastavena různě – od dvou do dvaceti let, ale i padesát let, průměrně je to 8,5 roku. Státní dluh je tvořen dluhy vlády a vzniká především hromaděním schodků státního rozpočtu. Na rok 2024 navrhuje MF rozpočet se schodkem 252 mld. Kč. Co lze dodat...?

Co však zůstává mimo pozornosti veřejnosti, je eufemisticky nazývaná **obsluha státního dluhu**. Dluh totiž, i když se nesplácí, je úročen a úroky se platit musí! TO je právě ta „**obsluha**“!

„Obsluha státního dluhu je první a nejdůležitější mandatorní výdaj. Brzy to bude už 100 miliard, které nejde utratit, či spíše investovat jinde. To jsou přesně ty důsledky rychlého zadlužování,“ říká ekonom, předseda Národní rozpočtové rady Mojmír Hampl.

Zopakujme: tyto peníze není možné utratit jinde, tato platba má přednost před všemi ostatními! (1)

V roce 2022 to bylo 50 mld. Kč, v roce 2023 je odhad na 70 mld. Kč, v roce 2024 činí odhad 90 mld. Kč a v roce 2025 to bude cca 100 mld. Kč. Znamená to, že za roky 2022 až 2025 půjde cca 310 (nebo i víc) mld. Kč takřikajíc do větráku! I ti nejzarytější podporovatelé vlády pětidemolice ztrácejí iluze, že by se katastrofy, valící se jedna za druhou, mohly změnit v něco pozitivního. Podle průzkumu CVVM, uveřejněného 13. října 2023, se za srpen - září 2023 i nadále snižovala důvěra v ústavní instituce dle nastoupeného trendu (v minulém čísle TEMA byla uvedena důvěra v ústavní instituce za červen - červenec 2023).

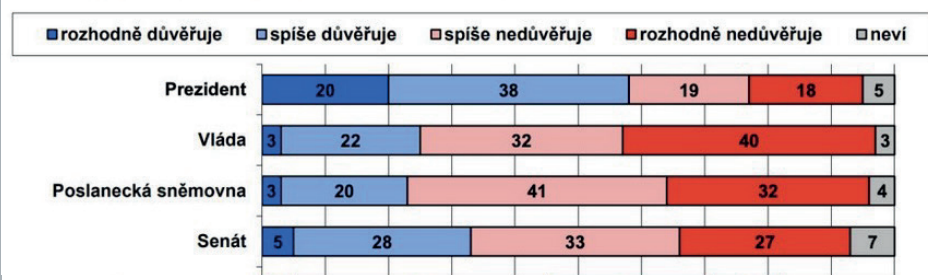
Skinnerovi holubi

Již ve 20. letech minulého století byly prováděny experimenty s lidskými batolaty, jejichž cílem bylo ověřit, zda kondicionování ověřené I.P. Pavlovem na psech, má obecnější platnost, aplikovatelnou i na humánní psychologii chování a učení (pozor! - pro většinu lidí je znalost Pavlovových experimentů omezena na slintající psy a podmíněný reflex. Jeho výzkumná práce v této oblasti je však vysoce komplexní). Tato část behaviorální psychologie je v současnosti klasifikována jako klasické pasivní kondicionování (podmiňování).

B.F. Skinner je světoznámý behaviorální psycholog, který se experimenty s holubou zabýval již před a během II. světové války. Dokonce dostal grant a pro US NAVY vyvíjel říditelné námořní bomby, v nichž dnešní mikroprocesory měli nahrazovat tři prekondicionovaní holubi. Tento vývoj skončil ve stádiu experimentů bez reálného výsledku. V tomto ohledu byli o něco úspěšnější Japonci se svými kamikadze...

Pigeon superstition /holubí pověra/, je nejznámější výsledek z celého neobyčejně rozsáhlého

Graf 1: Důvěra/nedůvěra obyvatel ústavním institucím (%)

Petr Fiala se opět kvalifikoval jako světový lídr a vede seznam nejněspěšnějších předsedů vlád...

Jeho nákupů v Německu (Nutella aj.) a neúspěšných cest po Africe si povšimnul i západní tisk a s gusem je jako chutné sousto rozžvýkává, protože to odvádí pozornost od vlastních neschopných či všehoschopných politiků. Česko je nyní označováno za nemocného muže Evropy, nejrychleji se zadlužujícího, s vysokou inflací a směřujícího do recese. Za necelé dva roky vládnutí je to vskutku mimořádně zdrcující výkon!

Skinnerova díla. Váže se k holubím experimentům, s nimiž Skinner pokračoval i po válce. Na rozdíl od I.P. Pavlova a jeho následovníků, se otázky kondicionování chopil z jiného konce. Totiž snahou najít odpověď na otázku, zda může kondicionování vyvolat aktivní působení subjektu, učít se a vědomě vyvolávat podnět k žádoucímu výsledku (odměně). Výsledkem jeho pečlivě připravovaných a dokumentovaných experimentů je teorie operabilního kondicionování, striktně česky bývá označována jako instrumentální podmiňování.

V experimentu s holubí ve Skinnerově boxu, šest z devíti holubů si rychle vytvořilo rituál, o němž bylo přesvědčeno, že otevírá přístup k dosud skrytému zrní, tj. **holubí pověry**. Pozoruhodné je, že vyhasínání této pověry je na rozdíl od učení velmi pomalé. Jestliže dvířka s potravou přestanou reagovat na holubí rituál, trvá velmi dlouho, než se holub přestane pokoušet dvířka rituálně otevřít. Skinner zaznamenal, že jeden z holubů svůj rituál opakoval deset tisícrát, než poznal, že už to nefunguje! A naopak obnovení původní holubí pověry trvá kratší dobu než původní učení. Ve zobecnění holubího experimentu na humánní behaviorální psychologii Skinner logicky dovozuje, že člověk díky rozsáhlejším kognitivním a verbálním schopnostem (pozn. autor: tedy jak který člověk), je schopen podržet si desítky nebo stovky ‚holubích pověr‘ a také díky chápání verbální abstrakce přebírat nebo předávat ‚holubí pověry‘ jiným lidským subjektům (Verbal behavior, 1957).

To již ve své době vyvolalo velmi ostré polemiky, které se v různých úrovních vedou dodnes. Noam Chomsky se proti Skinnerovým závěrům ostře ohrazoval, avšak pochopitelně nemohl upřít empiricky prokázanou skutečnost, že ve všech civilizačních okruzích jsou pověry skutečností a nežádka dokumentovaná v mnoha set letých textech. Jsou hluboce vryté v kulturním dědictví národů a snadno se obnovují. Chomský není nijak masově vyhledávaný autor, zatímco Skinnerovo dílo je dodnes vydáváno v mnoha zemích, je také hojně citováno v odborné literatuře a člancích. Např. (2), (3).

Již v 50. a 60. letech se objevily články, které interpretovaly Skinnerův experiment s holubí myšlenkovou zkratkou, vycházející ze skutečnosti, že jestliže poměrně kognitivně jednoduchý pták jako je holub, je schopen si poměrně rychle osvojit víru, že je svými rituály (podněty) schopen ovlivňovat realitu, pak lidé s mírně omezenými kognitivními schopnostmi jsou snadněji kondicionovatelní, protože mají slabší schopnost sebereflexe k pochopení, že jsou ovládáni ‚holubí pověrou‘. To vyvolalo další vlnu polemik, protože jako potrefené husy se ozvali věřící různých náboženství a vyznání. Dokonce bylo provedeno několik bedlivě připravených a sledovaných pokusů, jak úspěšné jsou hromadné modlitby v působení na realitu (např. hromadné modlitby za uzdravení smrtelně nemocných lidí), včetně kontrolních skupin ve slepých pokusech... Pro zájemce o tuto, jen hrubě nastíněnou problematiku, je na webu tisíce stran textů.

Vláda pětidemolice a holubí pověra

Předchozí výklad o ‚holubí pověře‘ je veden snahou ozřejmit, jak snadno lze kondicionovat (instrumentálně podmiňovat) celé masy lidí, a to zcela vskrytu a nenápadně, protože implementace kondicionování již byla dávno provedena a pověry se dodnes dědí z generace na generaci.

Výzkum v oblasti behaviorální psychologie od dob I.P. Pavlova a empirické zkušenosti s aplikací na lidské subjekty pokročil do neskutečné šíře a hloubky. Koneckonců kontrolovat myšlenky, cíle a jednání lidských subjektů vždy bylo touhou vládců a mocných. Ostatně docela nedávno zhavaroval (minimálně oficiálně) projekt využití UI k tomuto účelu a kondicionování je neskonale snadnější a spolehlivější. (Viz Bruner & Revuski 1961).

Pasivní i aktivní kondicionování probíhá v ČR již minimálně 17 let, i když počátky jsou obtížně identifikovatelné...

Během té doby se etablovaly stovky až tisíce tzv. NGO, které se primárně sebedeklarují jako altruistické, dobrovolnické organizace, suplující nedostatky státních organizací ku prospěchu občanů (tedy ne, že by alespoň část z nich taková nebyla), ale podstatná část z nich je financována a jinak podporována ze zahraničí, s cíli, které mohou být jen těžko vnímány jako prospěšné státu, Čechům, Moravanům a Slezanům. Celkem je k roku 2021 uváděn jejich počet cca 150 tis. Ingerence NGO do výchovy a skrytého kondicionování dětí již od mateřských škol probíhá v ČR za ostentativního nezájmu nebo dokonce s podporou státních institucí. Je to masová výroba ‚holubích pověr‘ v hlavách dětí, které jsou proti všem formám kondicionování v zásadě bezbranné.

Díky zásahu předsedy ústavního soudu Rychetského, se do parlamentu dostala pětice stran, z nichž nejméně dvě by bez zásahu ústavního soudu nemohly do parlamentu proniknout. Vytvořili vládu, která velmi brzy získala ve veřejném prostoru přílehavou přezdívku **pětidemolice**. Přesvědčivě předvádějí téměř neuvěřitelný diletantismus, nevzdělanost, aroganci vůči občanům státu. Mnozí z nich jsou školeni v NGO Aspen Institut Central Europe a dosti přesvědčivě předvádějí své kondicionování servilitou k Berlínu, Bruselu a Washingtonu, podporou New Green Dealu, přijímání nekompatibilních migrantů z Blízkého východu a Afriky, systematickou likvidaci českého průmyslu a snahou o zavedení eura namísto vlastní měny.

Jsou jako ti Skinnerovi holubi, natřásající se v kleci, provádějící své vlastní rituály s holubí pověrou, že skutečně vládnou. Stále zřetelněji je patrné, že ztratili důvěru občanů a nejen to, jsou explicitně směšni, a to nejen tady doma v ČR, ale i na tom Západě, kam zbožně natačejí hlavy v očekávání odměny, pochvaly a trochy ptačího zobu.

Co závěrem?

Z pohledu českého státu a jeho občanů je současný vývoj zcela frustrující. Takhle nějak se museli cítit naši předkové po porážce na Bílé hoře, v očekávání výprodeje a konfiskací majetků. I kdyby tato vláda skončila zítra, škody, které

napáchala se budou odstraňovat léta, pokud vůbec bude možno je napravit.

Ing. František Kružík
(redakčně kráceno)

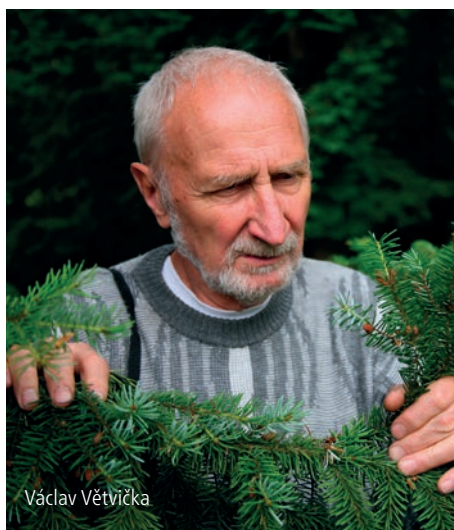

Literatura a zdroje

- Břešťan, Robert.** Český státní dluh: kolik dlužíme, co za to platíme a o co kvůli tomu přicházíme. *HlídacíPes - žurnalistika ve veřejném zájmu*. [Online] © 2023 HlídacíPes.org, 10. říjen 2023. [Citace: 12. listopad 2023.] <https://hlidacipes.org/cesky-statni-dluh-kolik-dluzime-co-za-to-platime-a-o-co-kvuli-tomu-prichazime/>.
- Skinner, B. F.** *Psychology Classics: Superstition in the Pigeon*. místo neznámé : CreateSpace Independent Publishing Platform, 2013. ISBN 10: 1490551441 / ISBN 13: 9781490551449.
- Freely, Chuckles.** Human Superstitions Explained By Pigeons. *The Happy Neuron*. [Online] 1. červen 2020. [Citace: 12. listopad 2023.] <http://thehappyneuron.com/2020/06/human-superstitions-explained-by-pigeons/>.
- Polák, Miloš.** Migranty přerozdělit, řeklo Německo Česku. Velmi tvrdá odpověď. *Parlamentní listy*. [Online] © NAŠE MÉDIA a.s. | 2009-2023, 22. listopad 2023. [Citace: 22. listopad 2023.] <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/Migranty-prerozdelit-reklo-Nemecko-Cesku-Velmi-tvrda-odpoved-746481>.
- Odbor Řízení státního dluhu a finančního majetku.** Státní dluhopisy podle typu instrumentu za rok 2023. [Online] 31. říjen 2023. [Citace: 12. listopad 2023.] <https://www.mfcr.cz/cs/rozpocetova-politika/rizeni-statniho-dluhu/statistiky/podle-typu-instrumentu/2023/statni-dluhopisy-podle-typu-instrumentu-50437>.
- Superstition. *Cognitive Psychology*. [Online] [Citace: 12. listopad 2023.] <https://www.psychologistworld.com/superstition>.
- Ministerstvo financí.** Čtvrtletní zpráva o řízení státního dluhu České republiky 1. - 3. čtvrtletí 2023. *MF ČR*. [Online] 20. říjen 2023. [Citace: 12. listopad 2023.] ISSN 2336-2650 .

Čtvero ročních dob, ne s koncerty Antonia Vivaldiho, ne s alegorickými malbami Giuseppa Arcimbolda, ne s jinými, ale dnes o podzimu s **Václavem Větvičkou**

Pane Větvičko, když se ohlédnete za tímto ročním obdobím – o čem by byla řeč?

Václav Větvička

Pod zimou

Jako by češtině nestačilo populární ř, r s háčkem, aby se odlišovala. Ještě musí mít rozmanitá a nejednotně označená roční období. Ta čtyři, jaro, léto, podzim a zima nejsou jediná. Co takové předjaří nebo podletí? Podzimu odpovídá podletí – ale žádné podjaří není, stejně jako předletí nebo předzimí.

Podzim bývalo mé oblíbené období zvláště pro tu úžasnou barevnost. Není sice tak barvotisková jako na kanadských a švýcarských kalendářích, ale je svá, navíc provoněná vůní kouře z pálené bramborové nati. A provázená chutí právě z popele vyhrabaných brambor.

Nevím, co budou z popele vyhrabávat u ohničku rozdělaných mezi dvěma slovanskými bratry jen kousek za našimi a slovenskými humny, ale hoří už moc dlouho nejen za tohoto podzimu.

Aby toho nebylo dost, škrtli sirkou pod letošním podzimním ohníčkem ještě 7. října Filištínští. Ale zase: proč se divím. Už před skoro 90 lety zpívali Voskovec s Werichem: *...„jak ti bidní Filištíní, válku vést nebyli líni...“* a odkazovali přítom na mnohem starší prameny jako například na Knihu Samuelovu. Najde se dnes ale nějaký David? A nebude ten brambor moc velký a navíc hořký? Jako by nestačilo, že vzdychají klimatologové o globálním oteplení o 1 až 2 desetiny stupně, ještě k tomu Filištíní přidávají svou uhlíkovou stopu. Jestlipak jim to někdy Zelený úděl vyčte či na vrub připiše? Naštěstí to ale zatím příroda neřeší. Její podzimní procesy, zvláště v našich zeměpisných šířkách s oněmi ročními obdobími a opadavými lesy si nedá vzít, přesně podle mého oblíbeného

příměru o čmelákovi. **Vědci (i ti globalističtí) totiž spočítali, že tak malá křídla nemohou to brundibáří tělo unést. Čmelák to ovšem neví, a proto létá.**

Letošní říjen se nádherně začal vybarvovat. Obvykle se to přičítá chladu a raným ranním mrazíkům, které vyprovokují zeleň listovou, chlorofyl, k tomu, aby se začala rozpadat. Tím uvolní scénu jiným barvivům, které jsou samozřejmě v listech celou sezonu přítomné, ale chlorofylem zastíněné. Flavonová, karotenová a anthokyanidinová barviva dostávají šanci zejména v podzimních dnech. Jenže co s tak teplým podzimem, jako byly dekády zářijové a časné říjnové? Tady bych připojil svou osobní zkušenost: stejnou službu, stejnou barevnou paletu nabídne i sucho. A to na nás letos opravdu nešetřilo, a mé stěny, porostlé přísavníkem (psím vínem) jsou ve chvíli, kdy toto píšu, ve všech tónech bordeauxského i burgundského, zatímco straně v mém vltavském údolí, plné javorů a habrů, sytá a teple žlutnou.

Dovolil bych si jen trochu osvěžit školní vědomosti: než se dají lupeny do žlutnutí etc., předvidavě si založí na konci řapíku zvláštní korkovou dělicí vrstvičku, spatřitelnou snad jen v mikroskopu. Za ní už list u stonku drží jen za pevnější vodivá pletiva (cévy, cévice atd.) a pak stačí prudší déšť nebo silnější vítr a ani ty „cévní provázky“ už čepel na stromě neudrží a listopad je tady. Tedy nejen měsíc, ale fyzický listopad, žluté chumelení, které se tak příjemně rozkopává nohama a šustí, a šustí. Jako pravé kukuřičné šustí – to je ostatně taky průvodní jev podzimu. Zralé kukuřičné klasy a jejich „obaly“, ono populární šustí, ze kterého tady či jinde dokážou šikovné ruce uchmoustat třeba panenky nebo zvířátka. Když jsem dospěl ke zvířátkům: sliby se mají plnit nejen o Vánocích. Ale za ty už nepůjdu. Od jara slibuju kachny. Právě, opeřené, ne ty novinářské! Na jaře jsem se vám svěřil se svou klasifikací zvířátek: Kdo mne zná ví, že mám zvláštní přírodní systém. *Na jeho dně, jako základ, jsou kytky, zelené kytky. Nadkytky jsou zvířata, nadzvířata ptáci a nadptáci jsou kachny. Opravdu, a slibuju, že v létě mezi ně zavítáme.*

Nezavítali jsme, a protože teď je má poslední příležitost, tak sem s nimi.

Jako student jsem chodil s triedrem podle vod s panem docentem Waltrem Černým a sledovali jsme hladinu. Občas pan docent prohodil: Dva

roháci černokrcí, chocholačka pár. To si zapamatujte, nebo ještě lépe, запиšte si to. O kachnách na Vltavě jsem kdysi napsal i fejetonek „Ptačí Národní divadlo“, protože nad Staroměstským jezem bývaly rok, co rok stovky kachen nejrůznějších druhů. Takhle si nějak představuju někdejší Komoňanské jezero. Tak rozlehlá vodní plocha musela být skutečným rájem zejména vodního ptactva. Když ještě pracoval na fakultě a sepi-soval svou kandidátskou práci pozdější profesor Zdeněk Veselovský, choval na fakultě i kachny. Líhnul je sice v inkubátoru, ale bylo moc zajímavé, jak se potvrdila jeho teorie či poznatky, že první, co vyklubané ptáče – kachně uvidí, je jeho máma. A protože to byl právě dr. Veselovský, tak řádek kachňat za ním chodil po chodbách fakulty – jako kachňata za kačenou. Týž zoolog (pozdější ředitel Pražské ZOO) mne také naučil rozlišovat kachny na plovavé a potápivé: ty první se živí tak, že se na hladině jen překlolí, překotí a vystrčí zadeček k nebi, zatím co zobákem šátrají ve dně. Potápivé kachny se za potravou skutečně potápějí. Nejdřív jsem si myslel, že se nadechnou a pak ponoří, ale pan profesor mne z toho vyvedl: To by nešlo, vzduch by je nadnášel. Musí se naopak vydechnout a pak se snáz potopí. Občas jim to měřím, kam se hrabe kombajnér Turek (Petr Čepek) ve Vesničce mé střediskové! Zpravidla naměřím i minutu pobytu kachny pod vodou.

Moji kamarádi myslivci se těšili na podzimní lovy kachen. Patřilo to nejen k tradici, ale regulovalo to i stavy zvěře. Nedávno ale v Bruselu rozhodli, že už se nesmí střílet olověnými broky. Jenže ty železné mají kratší dolet a dokážou kačenu někdy jen poranit. Možná, že to je také součást zeleného údělu...

Abych nekončil příliš zehravě, dovoluju si připomenout, že před námi je optimistické období, v němž nejprve Lucie sice dne nepřidá, ale noci upije, a pak už je tu ten nejmilejší slunovrat, ten zimní, věšticí minutu po minutě prodlužující se den. Bratři leden s únorem ještě mohou trochu skřípnout, ale hned za nimi je shora uváděné předjaří... Když v tomto období očekávání ještě prožijete bezúhonně Vánoce, a bez ztráty květiny navíc i masopust, můžete se těšit společně se mnou dalších dnů života.

Pro TEMA za podzimem 2023
Václav Větvička
13.10.2023

Koaliční vláda zvyšuje v důsledku verdiktu Ústavního soudu v Karlsruhe DPH pro restaurace opět na 19 procent. Také školní stravování bude dražší.

Konsternovaně vzali podnikatelé v gastronomii na vědomí vládní rozhodnutí, podle kterého jim od nového roku opět stoupne DPH na původních 19 procent. „Jsme šokováni“, říká Axel Klein, jednatel Hotelového a pohostinského svazu Dehoga redaktoru novin Freie Presse Franku Hommelovi 18. listopadu 2023. Aby gastronomické podniky, postižené v době koronavirové krize, mohly být posíleny, bylo DPH na jídla a nápoje ve stravovacích zařízeních sníženo na 7 %. Poté došlo ke společné snaze napříč politickým spektrem, aby takto stanovené DPH i nadále zůstalo. O to větším zklamáním je usnesení vládní koalice (v Německu zvané Semafor podle barev vládnoucích politických stran) o vrácení DPH na původní výši. V pozadí je mnohamiliardová díra v rozpočtu. Verdiktem Spolkového ústavního soudu bylo zablokováno 60 miliard EUR v klimatickém fondu. Jejich použití jinde by bylo protiprávní. (V rámci dluhové brzdy by rozpuštění fondu určeného na infrastrukturu vyvolalo novou půjčku). „Ženu podniky proti zdi jen proto, že koalice nefunguje“, komentuje Axel Klein. „Zvýšení DPH povede ke zvyšování cen v gastronomii a postihne rodiny s průměrnými a podprůměrnými příjmy“, uvádí Guido Zöllig, předseda svazu Dehoga Deutschland. Již teď se každý týden objevují zprávy o tom, která další tradiční restaurace v Sasku se zavírá. Podle Dehogy jen za

Mgr. František Bína

Okénko do Saska

poslední dva roky zmizelo 1450 restaurací, což je pětina všech těchto podniků. V jihovýchodním Sasku, kam patří Chemnitz a okresy Erzgebirge (Marienberg, Annaberg), Mittelsachsen (Freiberg), Zwickau, Vogtland, bylo podle údajů Statistického zemského úřadu již uzavřeno 563 hostinců. Dehoga také uvádí, že se obyvatelé Saska nemohou vyrovnat se zvýšenými cenami, a musí se proto počítat s dalším uzavíráním podniků, které jsou ostatně už teď na hranici svých možností. Podle Dehogy by mohl stát např. salát místo 10,70 až 11,90 EUR, nebo steak místo 25 až 27,50 EUR.

„Gastronomická branže není žádná kráva, kterou je možné jen donekonečna dojit. Koaliční vláda drahoty prosazuje priority proti lidem v naší zemi. Naši vládní představitelé měli dodržet

slovo, když nám slíbili zachovat mírnější DPH“. Axel Klein zdůrazňuje, že pracovníci v pohostinství chtějí vycházet vstříc turistům. Má tím zřejmě na mysli Chemnitz jako hlavní město světové kultury, kterým bude v roce 2025. „To se mají návštěvníci sami stravovat v supermarketech? Ohroženy jsou také regionální potraviny, protože procházejí z velké části restauracemi“, dodává. Prodraží se ale nejen stravování v restauracích, jídelnách a kavárnách, prodraží se i školní stravování. Podle Kleina se zvýší roční náklady na stravování jednoho žáka na 130 EUR. „Poslanci Spolkového sněmu budou muset svým voličům vysvětlit, jak si to vlastně představují“, dodává Klein. Jednatel Dehogy pro Sasko slibuje, že to nevzdají. „Budeme trvat na sedmi procentech“.

Seiffen

Adventní a vánoční čas prožívají obyvatelé saské části Krušných hor a jejich četní hosté ve velmi podmanivé atmosféře. Zachovaly se tu staleté tradice, ke kterým patří především jedinečné krušnohorské lidové umění.

Když jsem poprvé přijel do Seiffenu na Vánoce v roce 1984 navštívit své kamarády, se kterými jsem organizoval tábory pro českou a saskou mládež, musel jsem zaparkovat až za městem. Seiffen byl už tehdy plný návštěvníků z celé někdejší NDR. A všichni chtěli nakupovat na vánočním trhu typické lidové krušnohorské vánoční ozdoby. Ne nadarmo se říká saskému příhraniční „Weihnachtsland – Vánoční země“.

K té se váže stará pověst, podle které měl pán Bůh nadělovat různým národům dary, jenže na obyvatele saského Krušnohoří zapomněl. Aby jim to vynahradil, dal jim do vínku řezbářské umění. A že je to opravdu dar od Boha, je vidět v Seiffenu na každém kroku a obyvatelé „Vánoční země“ ho velmi dobře dovedou využívat.

V Seiffenu působí na 100 výrobců v oboru krušnohorského lidového umění a všichni podnikají jako samostatné firmy. Některé mají velké množství zaměstnanců, dokonce až 80, mnohé jsou ale jen rodinné podniky, kde pracují jen dva. Velké množství řemeslníků je členy družstva Dregeno. S počtem návštěvníků jsou v Seiffenu velmi spokojeni. Hlavní sezóna zde začíná už v září a končí počátkem ledna. Pokud napadne sníh, mají tu hosty až do března. Ale do Seiffenu proudí stále

více turistů i na exkurze. Slogan tohoto atraktivního místa zní: „V Seiffenu je sezóna vždycky“. O tom nás ujišťuje Anke Gläber, vedoucí Turistických informací Seiffen. „Těší mě, že do Seiffenu přijíždí stále více českých turistů“, dodává starosta Seiffenu Martin Wittig.

Mgr. František Bína
poradce OHK Most
pro Česko-saskou spolupráci

Podnikatelské prostředí před dvaceti lety a dnes – třetí část

Před více než dvaceti lety jsem napsal text nazvaný „Tři kroky k prosperitě středního podnikatelského stavu v ČR“ (redakční poznámka: plný text je na stránkách OHK Most – e-TEMA). Proč právě střední podnikatelský stav? V Evropě neexistuje ekonomicky úspěšná země, která by neměla úspěšné střední podnikatele. Nejbližším příkladem může být sousední Německo.

Jak jsem napsal v uvedeném textu, „Má-li české hospodářství navázat na své historické tradice a dát sobě i světu následování hodné příklady podnikatelské vynalézavosti, výkonnosti a síly, neměli bychom se stát zemí jen zaměstnanců a živnostníků. Vedle velkých zahraničních investorů a drobných řemeslníků musí v ČR zesílit střední podnikatelský stav. Měl by být tvořen úspěšnými domácími exportéry zboží a služeb, špičkovými subdodavateli velkých nadnárodních firem i významnými zásobiteli našeho lokálního trhu.“

Tři kroky byly tyto:

I. Urychlené vytvoření prostředí motivujícího k poctivému podnikání, včetně provedení daňové reformy stimulující podnikání a omezující daňové úniky.

II. Veřejná podpora vzdělání a výzkumu pro potřeby podnikání.

III. **Veřejná podpora středního podnikatelského stavu: finálních výrobců i subdodavatelů a podpora průniku českých exportérů na náročné trhy.**

Každý krok pak obsahoval několik bodů, které bylo třeba udělat. V dnešní části projdu některé kroky, které se týkají bodu III.

- Provedení daňové reformy a uplatňování zvýhodnění pro inovující a začínající firmy.
 - **Dvacet let si o daňové reformě povídáme, píše se o ní v mnoha strategických materiálech, ale s realizací je to jako s paní Colombovou ze slavného krimiseriálu – všichni o ní slyšeli, ale nikdo ji neviděl. A o zvýhodnění pro inovující a začínající firmy si ani nepovídáme.**

- Rozvoj podpůrných programů pro exportně zaměřené střední firmy, větší zapojení podnikatelských organizací do jejich přípravy a kontroly.
 - **Stát ani za dvacet let nepochopil, že na efektivní podpoře exportu musí spolupracovat podnikatelské organizace.**
- Dobudování výkonného a státem garantovaného informačního systému pro podnikatele.
 - **Hospodářská komora ČR svépomocí vybudovala Právní elektronický systém (zkráceně PES). O státní garanci si ale podnikatelé mohou jen nechat zdát.**
- Racionalizace státních sítí podpory exportu v zahraničí, větší zapojení samosprávných podnikatelských organizací do jejich fungování.
 - **I po dvaceti letech se stát chlubí, v kolika zemích má (většinou jednohlavé) kanceláře a nechápe, že podpora středního stavu znamená podporu stovek firem, a to jeden člověk v daném teritoriu těžko může zvládnout.**
- Podpora investic českých podnikatelských subjektů do zahraničí.
 - **Tady lze uvést pojištění investic EGA-Pem, ale nějaká systémová podpůrná činnost státu ani zde neexistuje.**
- Efektivní státní podpora vzdělávání a výchovy specialistů na mezinárodní obchod.
 - **Podpora je stejná, jako v oblasti technického vzdělávání, vzdělávání v oblasti počítačové bezpečnosti, nebo v digitalizaci, tedy žádná. Stát prostě nemá**

potřebu podporovat něco, co tento stát živí a v čem jsme alespoň na evropské úrovni dobří.

- Urychlené dobudování dopravní a telekomunikační infrastruktury usnadňující mobilitu a komunikaci, zvýšená péče o modernizaci infrastruktury stávající.
 - **Opět to všichni chtějí, je to v mnoha strategických materiálech, ale reálně se nic neděje. Jen se smutně díváme, jak si Polsko za dvacet let postavilo síť dálnic a my nic. Mám ale pocit, že současný ministr dopravy Kupka se vydal správným směrem, tak se snad nových dálnic také dočkáme.**

Závěrem nezbyvá než konstatovat, že podpora středního podnikatelského stavu ze strany našeho státu reálně neexistuje, resp. platí staré úsloví „Mnoho slov, málo činů.“

**RNDr. Zdeněk Somr
čestný prezident HK ČR**

JO-JO Jedna otázka – jedna odpověď

Pokračování ze 3. strany

Ukončením debaty mezi vládou ČR a odbory o požadavku valorizace platů o 10 %, také situaci nepřidaly. A konečně přijatý pozměňující návrh na dočasné navýšení přesčasových hodin nad rámec Zákoníku práce dostalo do varu asi všechny zdravotníky.

Paradoxem je, že tento návrh, který nebyl projednán s žádnou sociální platformou, připravil a předložil poslanec, profesí také lékař, a byl přijat napříč politickým spektrem. Ale možná je také nutné podotknout, že velká část lékařů má i dohody. Díky transpozici novely Zákoníku práce, se tak situace s dohodami velmi ztížila, a i proto pan poslanec Kaňkovský reagoval svým pozměňujícím návrhem. Ovšem při své iniciativě se

bohužel zapomněl sejít s odbory a lékařskou komorou, a co z toho vzniklo, víme všichni.

Jsem v situaci, kdy se vypustil džín z lahve a vlastně nikdo neví, co bude.

Nedostatek léků se v legislativní oblasti řeší roky. Za mého působení v Poslanecké sněmovně se přijala novela, která se snažila důrazně řešit nelegální vývoz léků do zahraničí. Je to velký byznys, hovoříme o miliardách. Naše zákonné pokuty, které jsou v desítkách milionů, nemohou zastavit tyto giganty, které žene vidina zcela jiných příjmů. Samozřejmě se zde můžeme obrátit na činnost SÚKL, který tyto záležitosti řeší, ale tak trochu na jejich obranu, než shromáždí potřebné podklady, zahájí a ukončí správní řízení, je to celkem delší doba a naše společnosti si mezitím vydělají tolik, že i nějaká drobná milionová vyčíslená pokuta je přeci neodradí. Nyní jsme v době, kdy se díky válečnému stavu na Ukrajině mnohé tradiční obchodní cesty i cílové země změnilo. Tím se rozpoutala snaha získat co nejvíce léků do zásob pro své země a začala ještě větší obchodní mela. Bohužel, hledejme za vším jen brutální zisk!

Naše země se nedokázala v této honbě zorientovat a dopad jsme pocítili všichni. Nyní se situace více uklidňuje, reaguje na to i poslední přijatá legislativa zákona o léčivech, kdy se ukládají nové povinnosti dodavatelům a distributorům léčiv i lékárnám. Novela zákona o léčivech přináší nové povinnosti pro všechny aktéry na lékovém trhu. Stěžejní změnou novely je povinnost dodavatelů léčiv zajistit dodávky pro pacienty v ČR ještě 1-2 měsíce po nahlášení přerušeni nebo ukončení dodávek jejich léku. Ministerstvo zdravotnictví si slibuje od této novely zásadní posun a řešení při nedostatku léků. Uvidíme, jak bude vypadat srážka reality s papírem.

Nechci končit pesimisticky, naděje umírá vždy poslední. Vidím to jako jasný vzkaz pro politické zástupce, že již není doba na neustálou přetvářku před svými voliči nebo jen řešit své mediální PR, ale skutečně začít řešeními, která povedou k dlouhodobé stabilizaci za podpory politického spektra. Ale to se možná říká stále...

Ing. Hana Aulická Jírovcová

Spolupráce s OHK Most stvrzena podpisem Memoranda

Ve čtvrtek 12. října 2023 se při setkání vedení SŠT Most a vedení OHK Most stvrdila dlouholetá úzká spolupráce mezi těmito dvěma institucemi podpisem „Memoranda o spolupráci“.

Při setkání, které se uskutečnilo na půdě střední školy v Mostě, byli přítomni za vedení **Střední školy technické, Most, p.o.**: PaedDr. Karel Vokáč, ředitel školy, Ing. Markéta Vintrová, statutární zástupce a zástupce ředitele pro teorii EKO, Ing. Tomáš Kučera, zástupce ředitele pro teorii STES a Ing. Jiří Vavřík, zástupce ředitele pro PV. Za vedení **Okresní hospodářské komory Most**: Ing. Rudolf Jung, předseda OHK Most, Květuše Hellmichová, místopředsedkyně OHK Most a Ing. Josef Švec, jednatel odborné sekce vzdělávání při OHK Most.

Celé setkání se neslo ve velmi přátelském duchu. Stěžejním tématem komunikace všech bylo vzdělávání mládeže, a to především na úrovni středního vzdělávání se zaměřením na technické obory. Nedílnou součástí bylo také zhodnocení současné situace, kdy škola spolupracuje s mnoha společnostmi, a to nejen v regionu, ale v celé ČR.

Pan ředitel Vokáč představil aktivity, které škola připravuje proto, aby ztraktivnila polytechnické vzdělávání. V současnosti již škola disponuje dílnami, které svým vybavením a zařízením

Zleva PaedDr. Karel Vokáč – ředitel Střední školy technické, Most, p.o. a Ing. Rudolf Jung – předseda OHK Most

odpovídají nárokům 21. století, a tudíž vzdělávání v jednotlivých oborech odpovídá nárokům potenciačních zaměstnavatelů, a to nejen z regionu Ústecka.

Předseda OHK Most Ing. Jung potvrdil nezbytnost všestranné podpory technického vzdělávání, a to s důrazem na obory tradičních řemesel, bez kterých se společnost, ale i podnikatelské prostředí neobejde. Navíc nám v současné době hrozí v těchto oborech a specializací generační problém, který musí náš vzdělávací systém včas zachytit. K tomu i komora věnuje značné

úsilí a podpis tohoto memoranda tyto snahy prezentuje odborné i občanské veřejnosti. Jako jednu z podmiňujících aktivit komora připravuje aktualizaci projektu „Mosty k matematice“, který byl v uplynulých letech se známých důvodů utlumen. Ing. Jung ocenil současnou excelentní vybavenost školy, jako základní předpoklad atraktivnější technických oborů.

Na závěr celého setkání došlo k podpisu „Memoranda o spolupráci“, kdy pan ředitel Vokáč a pan předseda Jung stvrdili svými podpisy oficiálně již, tak dlouholetou spolupráci.

- Laserové skenování
- Prodej systémů pro laserové skenování
- Letecké bezpilotní snímkování a fotogrammetrie
- 3D modelování a vizualizace krajiny
- Báňské projekty a modelování
- Softwarové návrhové systémy pro
 - navrhování trubních sítí
 - geodézii a civilní inženýrství
 - báňské projektování a geologii

Výhradní distributor pro ČR a SR:

STUDIOARS

GEXCEL
OFFICIAL DISTRIBUTOR

Carlson
BREAK NEW GROUND

www.datasystem.cz

Dobrý list komory VŠ, VOŠ 2023

Okresní hospodářská komora Most po patnácté ocenila odborné znalosti a dovednosti absolventů vysokých a vyšších odborných škol, členů OHK Most, Dobrým listem komory. V letošním roce převzalo toto prestižní komorové ocenění v obřadní síni Magistrátu města Mostu z rukou předsedy OHK Most Ing. Rudolfa Junga 18 absolventů vysokých a vyšších odborných škol působících v Ústeckém kraji.

Záštitu nad akcí převzal hejtmán Ústeckého kraje Ing. Jan Schiller a prezident Hospodářské komory ČR, Mgr. Zdeněk Zajíček.

Gratulaci těmto nejlepším vyjádřili předsedkyně Výboru pro výchovu, vzdělávání a zaměstnanost Mgr. Zdenka Vachková z Ústeckého kraje, dále náměstek primátora Statutárního města Mostu Ing. Václav Zahradníček, starostka města Litvínova Mgr. Kamila Bláhová a další.

V poměru 15:3, byly dobré listy rozděleny mezi absolventy vysokých škol a absolventy vyšších odborných škol.

OHK Most spolu s vysokou školou, která držitele navrhuje, dobrým listem garantuje odborné znalosti a dovednosti oceněných.

Roli generálního partnera se již tradičně zhostila společnost BIS Czech s.r.o., kterou na předávání

zastupoval generální ředitel Ing. Luděk Steklý. Ostatní partneři: Statutární město Most, Severní energetická, a.s., Vršanská uhelná, a.s. v zastoupení HR business partnera Denisy Najmanové a Úřad práce v Mostě za přítomnosti ředitelky Mgr. Veroniky Kubalové.

Na závěr byl předán i Dobrý list komory speciál, který získal žák Základní školy a Mateřské školy

Podkrušnohorská 1589, Litvínov Adam Šimmer za 1. místo v matematické soutěži LOGIK.

Doprovodný program zajistil Mostecký kytarový soubor ze Základní umělecké školy F. L. Gassmanna v Mostě pod vedením pana Bohumila Anděla, který zahrál skladby Schäfertanz od Tielmana Susata, With a Little Help from my Friends od The Beatles a Sambatina od Iana Gammie.

Služby v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci Školení, zpracování a vedení dokumentace Koordinátor BOZP na staveništi Služby v oblasti požární ochrany, školení, zpracování a vedení dokumentace Služby v oblasti životního prostředí

Revize a kontroly požárně bezpečnostních zařízení /PBZ/

požární ucpávky, hydranty, požární uzávěry, požární klapky, požární nátěry, obklady a nouzové osvětlení apod.

Revize a kontroly přenosných hasicích přístrojů

Revize elektrických zařízení, spotřebičů a ručního elektrického nářadí

Mimořádné kontroly /audit/ BOZP na pracovištích

Odborné posudky k projektové a další dokumentaci z hlediska BOZP a PO

Vypracování doplňků o BOZP a PO k technické a provozní dokumentaci strojů, zařízení a technologií

Poradenství při nákupch nových strojních zařízení,

při zavádění nových technologií z hlediska PO, zpracování potřebné provozní dokumentace.

Spolupráce při kolaudaci nových staveb

SOKRATES 1

OHK Most představila střední školy na tradičním veletrhu

Okresní hospodářská komora Most ve spolupráci s ÚP ČR, Krajskou pobočkou v Ústí nad Labem, Kontaktním pracovištěm Most, opět uspořádala, pod záštitou hejtmána Ústeckého kraje Ing. Jana Schillera, veletrh středního vzdělávání SOKRATES 1.

Hlavními partnery 22. ročníku jsou společnosti CHEMINVEST s.r.o. a ČEZ Energetické produkty, s. r. o. Dalšími partnery jsou: Statutární město Most, Vršanská uhelná, a.s., Severní energetická, a.s., Dále na projektu spolupracují: Město Litvínov, SPŠ a SOŠ gastronomie a služeb Most.

Hosty slavnostního zahájení byli místostarostka Litvínova Květuše Hellmichová, ředitelka ÚP v Mostě Veronika Kubalová, jednatel a ředitel společnosti CHEMINVEST Tomáš Krenc, za skupinu Sev.en HR business partner Denisa Najmanová a předseda OHK Most Rudolf Jung, který veletrh oficiálně zahájil.

Veletrhy SOKRATES jsou již dlouholetou tradicí a nedílnou součástí aktivit OHK Most pro oblast regionálního vzdělávání. Letošního 22. ročníku se svými zástupci na jednotlivých stáncích

zúčastnilo 27 škol nejen z našeho regionu a 7 firem nabízející volná pracovní místa a také spolupráci se školami.

Cílem veletrhu bylo, jako každý rok, nabídnout, v jeden čas na jednom místě uchazečům o vzdělávání na střední škole, studium.

Uchazeči také využili možnost dotazovat se přítomných firem na budoucí zaměstnání a zjišťovali si podmínky pro přijetí. Zástupci firem během celého veletrhu komunikovali se školami a navazovali tak nejen nové kontakty, ale i spolupráci.

Dotace na vzdělávání zaměstnanců

prostřednictvím OHK MOST
= **snadno, flexibilně, pohodlně,**
zdarma (100% podpora)

Okresní hospodářská komora Most a Krajská hospodářská komora ÚK připravila a připravuje i další projekty dotovaného školení zaměstnanců členských firem s možností jeho realizace přímo dle požadavků Vaší firmy a to bez finančních nároků. Školení může být zaměřeno na různé oblasti a může být složené z různých modulů dle individuálních potřeb firem. Firma nemusí žádat o podporu, dotaci na vzdělávání administruje hospodářská komora. Firma si pouze stanovuje požadavky na vzdělávací kurzy pro své zaměstnance, které mu OHK MOST zajistí a plně proplatí.

Výhody:

- Vzdělávání je flexibilní v rozsahu od min. 16 do max. 160 hodin.
- Vzdělávání je zdarma = 100% dotace.
- Je možné pokrýt všechny oblasti vzdělávání např.:
 - měkké a manažerské dovednosti,
 - IT dovednosti, jazykové,
 - ekonomické, právní, administrativní vzdělávání,
 - technické a odborné vzdělávání,
 - práce se sociálními sítěmi, umělá inteligence v pracovních úkolech,
 - novinky z oboru
 - atd.

- Bez administrace = administrativu dotace a kurzů zajišťuje OHK Most.
- Školení je možné realizovat i on-line formou připojením se z libovolného místa.
- Místo, čas a doba seminářů závisí na požadavcích účastníků. Výuka může být v prostorách firemních nebo u vzdělávatele.
- Je možné zapojit i přednášející a lektory dle návrhů účastníků.

Speciálně v našem kraji je také možné využít také doplňkové aktivity:

- Se vzděláváním lze spojit také dotaci na pořízení konkrétního investičního vybavení, které následně vyškolení pracovníci budou ve své práci využívat (stroje, nástroje, vybavení...).
- Pomoc zaměstnancům v exekucích s oddlužením (řešení všech dluhů a exekucí, snížení exekučních titulů, sloučení dluhů, tvorba a podání návrhu na oddlužení atp.).

Kontakt:

Okresní hospodářská komora Most (tř. Budovatelů 2531, 434 01 Most)
Ing. Jiřina Pečnerová, ředitelka úřadu
mobil: +420 777 627 894, e-mail: reditel@ohk-most.cz

BIS GROUP

HOTEL ^{★ ★ ★}
CASCADE

ČEZ ENERGETICKÉ PRODUKTY

DATECH-PRO
s.r.o. ✓

ingrea

JB Group
pojišťovací makléř

KRAJSKÁ
HOSPODÁŘSKÁ
KOMORA
ÚSTECKÉHO KRAJE

QWERT
R U B B E R

IHK

Industrie- und Handelskammer
Halle-Dessau

*Vážení obchodní partneři a přátelé,
děkujeme vám za vaši spolupráci
v letošním roce a přejeme mnoho pracovních
i osobních úspěchů v roce 2024.*

DRZÝ SMAJLÍK

Vážně? – spíše nevázně a s komentářem...

Je u nás vůbec možné, že:

- ? nejvyšší kontrolní úřad doteď platil v budově u Libeňského mostu v Praze nájemné kolem 18 milionů ročně a naše ministerstvo obrany pouští do veřejnosti úvahu, že si teď stejné prostory hodlá pronajmout za 66 milionů? (No a co, když už má dvě procenta z HDP jistě – jen se vtírá myšlenka, zda stejné hlavy hodnotí třeba stíhačky.)
- ? na začátku září 2021 bylo zaměstnáno na Úřadu vlády cca 486 lidí, letos k 18. září to bylo plus minus 557 lidí a podobně vzrostl také počet lidí pracujících na dohody, kdy teď jich je na 390 a na začátku září 2021 jich bylo kolem 337? (To jsou tato, ale i celková čísla ve svých důsledcích z hlediska sekery ve státních financích opravdu zanedbatelná, ale příklady táhnou a zkušenost nás naučila, že „co úředník, to razítko, to směrnice a nevíme co ještě“. Pak se podnikateli nediv, že máš ve vztahu ke státu na 2000 povinností!)
- ? jedna nejménovaná ministryně vlády našeho desetimilionového státečku se veřejně stydí za OSN, protože prý m.j. nerespektuje základní právo na sebeobranu a tudíž navrhuje, aby ČR z OSN vystoupila? (K tomu snad jen ikonická hláška Dr. Štrosmajera z „Nemocnice na kraji města“, která je v televizi opět k vidění, kdy ovšem holubice mají k F35 hooóóóóó daleko, i když se obě vznášejí.)
- ? podle úvah aktuálního vedení MŠMT je teď na školách mnoho zaměstnanců, čemuž se po zavedení „Valachovské“ plošné inkluze nelze moc divit, kdy mimochodem to nestálo původní plánovanou miliardu, ale násobně více, takže to odnesou kuchařky a uklízečky? (Páni ředitelé a ky, nebuďte zoufalí, jistě mnoho z vás ještě něco ví o vojenské základní službě, kdy rajony a služby v kuchyni docela fungovaly, a těm nevychovaným a líným frackům a frackyním by to na střídačku asi ani dnes neškodilo – a „je to“.)
- ? Ministerstvo vnitra vyzvalo veřejnost, aby lidé hlásili možné nelegální či nebezpečné chování na sítích slovy „Obrátit se můžeš na policii, Linku bezpečí nebo další instituce a organizace pro ochranu a bezpečnost“? („Pane vachmajstr vyvy ste hlava“, s obdivem říká zavedčí ve filmu o Švejkovi, když získali jako informátora Pepka Vysokého a pak kádrali svérázným způsobem „špiona“ Švejka – holt klasika je klasika.)
- ? hloubavý občan si může dohledat, že plus minus z 21 složek našeho ministerstva obrany, které jsou oficiálně uváděny, je po selské úvaze celých 13 potřeba pouze k existenci tohoto ministerstva? (Což takhle jedinou pochopitelnou složku, tedy generální štáb a armádu podřídit prezidentovi a Parlamentu, zeštíhlený zbytek buď zrušit bez náhrady, nebo rozdat na ostatní ministerstva a ministerstvo zrušit? Je jda - to je ale blbost.)
- ? Lounský senát řešil spor několika děčinských soudců, kterým jejich předseda odmítl poskytovat obědové stravenky, pokud nebudou jako všichni zaměstnanci evidovat docházku na pracoviště, kde po nich chtěl alespoň tříhodinovou přítomnost? (No, kdyby zapisovatelka, ale soudce s platem od sto tisíc výše? Tady se vybavují rozházené drobné hrdiny filmu „Obsluhoval jsem anglického krále“ – smějeme se tomu, ale...)
- ? kdysi prosperující Česká republika je v současnosti „skutečným nemocným mužem Evropy“, napsal nedávno německý list Die Welt, když je jedinou z 27 ekonomik EU, která se stále plně nezotavila z „covidového“ propadu? (No, asi až na vládu to většina národa ví už dávno, ale z Německa to zní jinak. Ovšem je třeba zmíněnému časopisu důrazně připomenout, že v rámci genderové korektnosti máme na vedoucích postech i řadu vlivných, mnohdy pozoruhodných žen.)
- ? Vláda ČR, která tak jurodivě plní zelené plány Bruselu, nyní hledá cestu jak ven z energetické šlamastyky, když Německá vláda chce zadotovat na příští roky všechny své výrobní podniky a Green Deal tupě plní, že jeho úřad připraví lidem do mobilu variantu řecké aplikace, která by nám tuzemské firmy vystavit zničující konkurenci a Green Deal tupě plní. Nabízí se staré latinské přísloví: Quod licet lovi, non licet bovi, tedy česky, Co je dovoleno bohovi, není dovoleno volovi, a chraň bůh to osobně spojovat se „Strakovkou“.)
- ? že jako naši moderní cestu k řešení „řetězcových“ cen potravin, včetně populární a pro život nezbytné „Nutelly“, výborný český „zemědělský“ ministr s vážnou tváří národu v televizi sdělil, že jeho úřad připraví lidem do mobilu variantu řecké aplikace, která by nám operativně měla najít v Česku působící obchodní řetězec s aktuálně nejlevnější potravinou? (To bude národ rád, když z velkých cen najde tu nejlevnější, a navíc oběhávání marketů bude vítaným přínosem pro boj s naší obezitou, nehledě na nové pracovní příležitosti státních „běhačů“, opisující aktuální ceny k nakrmení této bohubilé aplikace.)
- ? naše mimořádně kompetentní vláda trapně ostrouhala se svým záměrem odrbat u nás působící banky o jejich „nestydaté“ zisky získané v létech energetické krize, pandemie a války? (No, to přeci věděl každý vlastník fungujícího mozku, že ve vedení bank pracují mimořádně inteligentní lidé, kteří mezi sebe naivní prostáčky jen tak nepustí, a tudíž si dovedou své peníze ohlídat.)
- ? náš lidovecký ministr „poblouzněné ekologie“ ohromil veřejnost v době, kdy se má šetřit a stát je nejzadluženější v historii, nabídkou prý 40 miliard lidem, kteří si opraví dům po babičce? (Pomineme-li genderový zločin na dědečcích, pak se získáním dotace je spojena ta naše „standardní“ administrativa, že se přihlásilo zatím jen na tři sta lidí, kteří jsou připraveni, pokud uspějí, zasadit krutou ránu globálnímu oteplování. Ovšem až se dořeší problém dědečků, možná se počet navýší a naše planeta to ocení.)
- ? vědci z Botanického ústavu AV ČR provedli rozsáhlý tříletý výzkum za 22 875 000 korun a pozorováním zjistili, že u 97 procent druhů bylin a travin část jejich uschlých listů nebo stonků drží nad zemí až do konce zimního období? (Vskutku počín záslužný, zejména proto, že za dobu své existence na zemi čítající 300 000 let, se „homo sapiens“ na tato zjištění vykašlal a došlo na to až dnes.)
- ? v předstávkovém týdnu se směrem ke stávkujícím učitelům vyjadřoval náš premiér, že to považuje za nezodpovědné, a že jim nejde o kvalitu, udržitelnost a financování školství, ale o využití složité situace, ve které naše země je? (Když se skřípěním zubů pomineme otázku, kdo za tu složitou situaci může, pak se naskytá otázka další, jak by asi učitelé tu složitou situaci ku svému prospěchu využili, když nestávkují kvůli svým platům, jak je jindy obvyklé. Nejde jim pane premiére se zodpovědností opravdu o tu kvalitu školství, a to i ve zdánlivých marginálních, kterými může být vydlážděná cesta do pekel?)
- ? náš ministr zemědělství po jednání se zástupci obchodních řetězců o „Mikuláši“ oznámil, že potraviny i přes pokles DPH se začátkem roku o 10 % zdraží, ač prý mu zástupci obchodníků tvrdili, že se snížení DPH do cen potravin směrem dolů promítne? (Dlužno podotknout, že pan ministr dodal, že je hluboce zklamán, což národ zcela jistě uklidní a ocení, ovšem to, že si ministra vlády zástupci řetězců za drahé energie a další vládní špekly „namázly na chleba“, tak to by nás mělo varovat a poohlédnout se..., ale kde?)

! Je to možné!
a kdo nevěří, ať k nám běží.

Přejeme Vám veselé Vánoce
a krásný nový rok

TISKÁRNA K&B
www.tiskarnakb.cz

Roman Pommer

Otázka na závěr

pro viceprezidenta HK ČR Romana Pommera

Je nesporné, že pojem soběstačnosti, ať už přímé, nebo bezpečně zajistitelné, je jedním z klíčových faktorů nutných nejen pro rozvoj, ale mnohdy i prostého důstojného přežití v každé společnosti. Právem je v médiích a praxi zdůrazňovaná soběstačnost v energiích, potravinách, lécích a surovinách, ale poněkud v pozadí zájmu se jeví soběstačnost i v jiných zdánlivě nevýznamných oblastech. Jednou z nich je soběstačnost v zajištění základních potřeb a v tomto případě rukodělné činnosti, jinak řečeno tradičních řemesel. Víme z vlastních zkušeností, o čem je řeč, a jak třeba kapající kohoutek může znepříjemnit život na straně jedné a na opačném konci třeba výbuch plynového rozvodu s fatálními důsledky.

Pane viceprezidente, máte v komorové gesci právě oblast řemesel, a tak jste v našich podnikatelských kruzích asi ten z nejpovolanějších k hodnocení současného stavu – a mimochodem, jak jste daleko také v záležitosti již mnohokrát inzerovaných „mistrovských zkoušek“?

Redakce TEMA

Děkuji za formulaci jedinečnosti v oblasti řemesla v celé síti hospodářské komory i za otázku. Již před otázkou správně popisujete situaci s utažením kapajícího kohoutku i s výbuchem plynového potrubí. Stav je skutečně takový, že relativně nikoho na vládě, potažmo MŠMT nezajímá, co udělat pro výše popsané situace. Na MŠMT dokonce vznikla studie, kde poradci ministra školství zjistili, že učební obory jsou nejdražší v systému školství, tak pracují s myšlenkou je zrušit. Poté by stáť případnému žadateli ve věku kolem 20 let zaplatil roční řemeslný kurz a v České republice by bylo dost kvalifikovaných mladých řemeslníků. Z mého a nejenom mého pohledu absolutní nelogičnost podpory

řemesla. Obráceně dnešní čísla absolventů řemeslných oborů stoupají a není to jenom větší demografickou křivkou, ale i zvětšeným zájmem o řemesla ze strany rodičů i absolventa. Jsou případy, kdy mladý řemeslník do 30 let má svoji firmu a s dalšími mladými kolegy řemeslo provádějí.

Samozřejmě ale všechny kapající kohoutky nestihnou utáhnout a plynovým výbuchům zabránit. To je pravda, ale alarmující je skutečnost, kdy máme v jednotlivých řemeslných cechách vysledováno, velice špatnou delší dobu aktivního zapojení v oboru, který mladý člověk vystudoval. Často je fantastické, když po 5 letech od vyučení např. v oboru instalatér z 20členné třídy u oboru zůstanou dva absolventi. Což je v přepočtu pouze 10 procent. Jako HK se na toto snažíme upozorňovat, máme nějaké myšlenky, ale ...

A druhá část otázky, ohledně stavu legislativního ukotvení Mistrovské zkoušky. Vše momentálně „leží“ na MPO po projednání s dalšími ministerstvy, s legislativní radou vlády a všemi zaměstnavatelskými svazy. Cechy zapojené do procesu jsou připraveny se svými profesními standardy začít zkoušet mistry. A právě pojem soběstačnosti v energetice, potravinách, lécích a surovinách vše na MPO brzdí. Na řemeslo jako takové v oblasti soběstačnosti Českého státu se nemyslí, vždyť ono se to vždycky nějak udělalo a opravilo. I to je pravda, ale „my starší“ jsme měli vzory mezi svými dědečky, kteří nás něco naučili. Dnes „my dědečkové“ nemáme mladým co ukázat v oblasti řemesla, ale hlavně to neumíme.

Roman Pommer
viceprezident
Hospodářská komora ČR

TŘICET LET SE STELIVEM PRO KOČKY

Snad každý majitel kočky u nás se již s tímto stelivem setkal. Ale málokdo asi tuší, že je tomu téměř 30 let, co společnost KERAMOST, a. s. působí na trhu. Za tu dobu vyrobila přímo ohromné množství nejružnějších druhů bentonitových hrudkujících steliv, které se liší barvou, jemností mletí či parfumací...

Denně tak vyrobí až 70 tisíc ks steliv! A pozor, i při takto enormním množství klade neustálý důraz na kvalitu výrobků a spokojenost zákazníka. Právem se tedy může pyšnit i mezinárodně uznávaným certifikátem BRC, který svědčí o mimořádně vysoké úrovni kvality výroby a nastavených standardů ve společnosti.

Během několika posledních let uvedla akciová společnost KERAMOST na trh řadu nových a inovativních steliv. „Český trh je pro nás

velice důležitý, a proto jsme začali spolupracovat se známým grafikem Ing. Karlem Hejkalem, který pro nás navrhl celou novou řadu obalů pro steliva MIKEŠ a BENKO. Pro naše zákazníky máme nyní k dispozici jak hnědá, šedá i bílá steliva,“ upozorňuje generální ředitel, Ing. Zdeněk Vyskočil. Poslední přírůstek v portfoliu – Mikeš Catboy je 100% přírodní stelivo světle hnědé barvy, které v kočkách evokuje pocit přirozeného prostředí pro vykonání své potřeby. Granulky

steliva jsou jemnější a odprášené pro zvýšení komfortu a čistoty. Stelivo tvoří velmi rychle kompaktní zploštělou hrudku a dokonale tak uzavírá možný zdroj zápachu. Nabídku celé produktové řady za bezkonkurenční ceny naleznete na www.muymikes.cz. Navštivte také facebookový profil www.facebook.com/steliva.cz, kde naleznete soutěžní akce, fotografie z předávání steliv útlukům či účast na výstavách koček.

inzerce

KERAMOST!

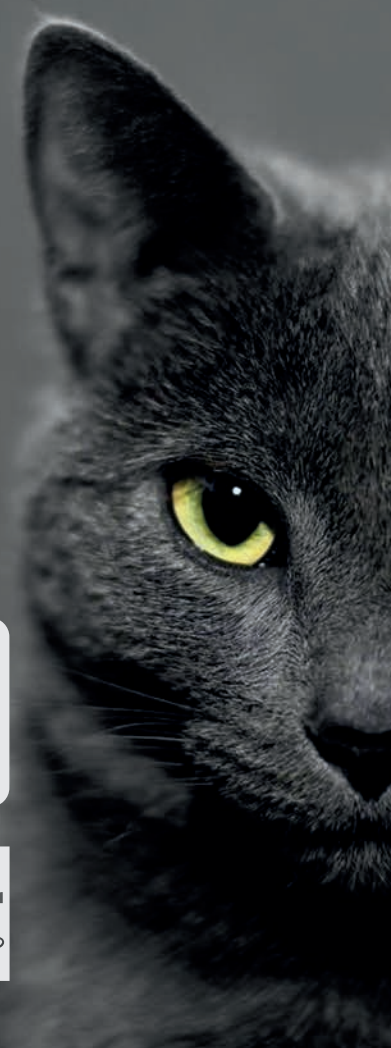
POCTIVÉ ČESKÉ STELIVO PŘÍMO OD VÝROBCE

novinka
na trhu

- * 100% organic
- * přírodní barva
- * jemná zrnitost
- * hrudkuje a spoří

Můj
Mikeš
.cz

ORLEN Unipetrol spustil na čerpacích stanicích ORLEN Benzina pilotní projekt sběru upotřebeného kuchyňského oleje

Na šesti čerpacích stanicích v Ústeckém kraji, konkrétně ve městech Ústí nad Labem, Teplice, Chomutov, Litvínov a Most, mohou lidé odevzdávat upotřebený kuchyňský olej. Skupina ORLEN Unipetrol ve spolupráci s výzkumně vzdělávacím centrem ORLEN UniCRE, Českým vysokým učením technickým v Praze a Českou zemědělskou univerzitou v Praze spustila pilotní projekt, jehož cílem je zkoumání možnosti využití upotřebeného kuchyňského oleje a jeho efektivní přeměny v biopalivo a petrochemikálie. Projekt, který je spolufinancovaný Technologickou agenturou České republiky v rámci programu TREND, je plně v souladu se strategií skupiny ORLEN Unipetrol rozšiřovat výrobu energie a produktů z obnovitelných zdrojů.

Skupina ORLEN Unipetrol chce být nejpozději do roku 2050 emisně neutrální. Konkrétní cíle jsou rozpracovány v rámci strategického rozvoje skupiny do roku 2030 a jedním z nich je i rozšíření principů cirkulární ekonomiky jak v rafinérském, tak petrochemickém segmentu.

„Problematice efektivní přeměny odpadních materiálů v surovinu, kterou lze využít jako kvalitní zdroj uhlíku pro výrobu pohonných hmot či plastů, se zabýváme dlouhodobě. Myšlenka sběru kuchyňského oleje není nová. Nový, a především bezpečnější a ekologicky šetrnější je způsob, jak chceme s tímto odpadem manipulovat a jak jej budeme upravovat. Existuje mnoho firem, které se specializují na sběr kuchyňského oleje především z restauračních zařízení. My se ale chceme soustředit především na domácnosti a nabídnout jim bezpečný a bezodpadový sběr upotřebených rostlinných olejů. V současnosti je sebraný olej přečišťován a prodáván dál k výrobě metylesteru známého po zkratkou MEŘO. Společnost ORLEN Unipetrol je ale již dnes připravena využít přečištěné odpadní oleje k výrobě bezkyslíkatého vysokocetanového biopaliva známého pod

zkratkou HVO, tj. hydrodeoxygenovaný rostlinný olej. Takto vzniklé biopalivo má lepší stabilitu než klasické MEŘO a vyšší cetanové číslo než motorová nafta. Při jeho výrobě i spalování navíc vzniká méně emisí oxidu uhličitého,“ vysvětluje Jiří Hájek, generální ředitel a předseda představenstva ORLEN UniCRE a. s.

Od začátku června letošního roku až do konce roku 2024 se mohou lidé v Ústeckém kraji zapojit do sběru upotřebeného kuchyňského oleje na šesti čerpacích stanicích ORLEN Benzina v Ústeckém kraji. Bližší informace jsou dostupné na internetové stránce sbirejolej.cz nebo v aplikaci ORLEN Benzina.

Přechod na neruskou ropu v litvínovské rafinérii je technologicky možný

Litvínovská rafinérie skupiny ORLEN Unipetrol, která je s kapacitou 5,8 milionu tun zpracované ropy ročně největší rafinérií v Česku, dokáže technologicky zvládnout přechod na výhradně neruské druhy rop. Potvrdil to říjnový třítydenní test, během kterého litvínovská rafinérie poprvé ve své historii zpracovávala výhradně neruskou ropu. Následná modernizace závodu, včetně přizpůsobení výrobních a návazných procesů novým ropným směsím, zajistí bezpečnost dodávek pohonných hmot na český trh a zvýší konkurenceschopnost společnosti na mezinárodním trhu. Hlavní podmínkou nutnou pro odklon České republiky od ruské ropy je zvýšení kapacity ropovodu TAL, které je v kompetenci českého státu

a má být dokončeno na konci roku 2024. Poté bude ORLEN Unipetrol ve svých rafinériích zpracovávat výhradně neruskou ropu a Česká republika přestane být závislá na dodávkách z Ruské federace.

„Podrobná analýza ještě není hotova, ale nyní již můžeme říci, že rafinérii v Litvínově lze v nových podmínkách dočasně provozovat bez zásadních provozních a kapacitních omezení,“ oznámil Tomáš Herink, člen představenstva skupiny ORLEN Unipetrol zodpovědný za výrobu, výzkum a vývoj, a dodal: „Abychom ale rafinérii udrželi dlouhodobě provozuschopnou a s potřebnou výrobní kapacitou a současně jsme mohli dále rozšiřovat portfolio akceptovatelných ropných

směsí, jsou budoucí investice v řádu jednotek miliard korun nevyhnutelné. Nejbližší příležitost modernizovat rafinérii dle získaných poznatků budeme mít příští rok v dubnu během pravidelné odstávky, v rámci které ve zhruba čtyřletém cyklu provádíme nezbytnou údržbu a modernizaci.“

Litvínovští odborníci vytypovali různé ropné směsi, které jsou parametrově blízké uralské ropě z Ruské federace, na jejíž zpracování je litvínovská rafinérie technologicky i procesně nastavena. Po říjnovém testu, během kterého byly úspěšně zpracovány tři různé směsi rop neruského původu v celkovém objemu 230 000 m³, chtějí v následujících měsících vyzkoušet další ropné směsi, například arabskou ropu nebo ropu ze Severního moře.